

DIOSNONG PROBIĐENSYA MAOANG PAGDUMAIA

INOBANAN SA KAAI!

**AGGDEMA NAGATIMAN DE NAGDUMAIA SA TANANG MEA BOTANG SA UNIBERSONG DOETRIINA SA
DIOSNONG PROBIĐENSYA NAGPAHAYAG NGAANG ADONAY HINGPIT NGA?**

**“SOBERANO SA UNIBERSO SA KINATIBOK SHYAN ... PISIKAI NGA KALIBOTAN ANGMEGA KALIHOKAN
SA KANASORAN ANGRAPAIARAN SA TAWO ANSAGA TAWO DEGA PAPANALIPOD SA IYANG NGA
DOETRIINA DIREKTANG NAGRABANGI SA ALINGHONA.” (IHAIIA 11:6, 8)**

MAI VEI

SOBA, PH.D.

DIOSNONG PROBIĐENSYA MAOANG PAGDUMAIA

INOBAHAN SA KAAI!

MAI VEI SOBĀ, PH.Đ.

KAPĀRYASAN ©2016/2017/2018/2019/2022 KAIAMPŌSAN ŪGSA ƆNSARREINA. KATAWHĀNINI 1.5. NONG PROBIĐENSYA GIPATŪMAN SA *MASEGURŌ NGA ANEMGA IARAWSYD MGA KAIHŌKAN SA TAW. 1036 Ƴ. GRAND AVENUE, GROVER BEACH, ROTORUA, 93433, U.S.A. ISĐƳ: 978-1-940482-09-5.*

ƳNA CAVA E SEGA NI ƳAWA KINA KI NA KAWATAMATA ME WAHA NA KENA IEGĀ?

ƳUNOZIVA HEBE KŌTI ZVINHO ZVERŌTANGA NEZVEKŪPEDZISIRA IZVO SHAIĐHEZI ƳINŌRATIDZA KŌTI JESŪ AKAPARIDZIRA ZVINE HANYA DIOSNONG PROBIĐENSYA MAOANG PAGDUMAIA?

ƳE MOHIO ANA KŌE KO TE RANGATIRATANGA Ō TE ƳTOA TE ARONGA Ō NGA APŌTORŌ ME TE HONGA TOATAHI I WHAI IA ƳATŌĐ?

SA TAMATA BEKA I JISŪ NA ƳMATANITO NI KAIŌĐ? SA BŌIA TIRO BEKA VEI KEDA ENA GAONA ŌĐŌ NA MATANITO NI KAIŌĐ Ō JISŪ? ƳE ĐŌA BEKA NA MATANITO ĐINA NI ƳMATANITO NI KAIŌĐ ENA VEIGAONA MAI MŌRI? Ō NA VARABAŌTA II NA VEIKA E VARAVŌLICA NA IVOIA ƳABŌ?

ƳUMAMBO CHII? ƳUMAMBO HWA ƳMWARI CHII? SHAIĐHEZI ƳINŌĐZIDZISEI? CHSEHI ƳECHKRISTŌ VEKARE ƳAIDZIDZISEI?

KEI TE MOHIO KŌE KAŌRE E TABĀ E TE MOTONGA TE HĀBRE MAI TĀE NOA KI TE KADWHĀŌ I TE RANGATIRATANGA Ō ƳE ƳTOA KI TE AŌ HEI KAIWHĀKAATŌ?

ƳNA ITABA ENA WAQANA E IHO E VARARAITAKA E ĐŌA NA IAMI E ĐAVŌ TU E ĐŌA NA WOIFA ME VAKA E VARARAITAKA NA ĐURĐINE ƳTADAVŌIA KEI NA IƳŌVATŌVA. ƳNA ITABA ENA WAQANA E MŌRI E TIKI NI IŌTO TAŌMADA NI ƳŌTU NI KAIŌĐ E JERUSAĪMI A TAĐRI ENA 2013 MAI VEI ĐR. ĐŌB ƳINAKA.

KINAIYANGHONG

1. WALANAY IAIN GAWAS SAUSA KA PAGLIHOKSA SAONIBERSO
NGPAMAIAOD?
2. PRINSIPYO NEA GITARDA SAARON PAGDOMAIA SAKON UNSANGANG?
3. BOTANG KASAGARANG MAEPANGLIHOK KINISILA MGAIAOD IAMANG
TONGOD KAYSILA GITARDA?
4. PAAGINGA ANEDIOSNONG PROBIDENSYA NAKIEMIAMBIGIT
SATAWHANONG KABOBOTON HSYHE?
5. PAGBULOTAN APAN SAYOD USAB KITANGA ANGSOBERANO UNSANG
PAAGI NEA KIN
6. ISOD AIANG KANATO SABTON APAN MAKITANATO ANEMGA PANIG
INGNANSA DOHA KAMEKA...
7. NAGALOTOS SA IGLESYA APANSA TANANG PANAHE

SALAG MAEHOKOM SAMGAMAKA

1. WAIANAY IAŪN GA WAS SAUSA KA PAGIHOXA SAUNIBERSO NGPAMAIAO?

HE MAHA NGA BARORARU KEI TE AO.

HE MAHA NGA TANGATA E HIARAI ANA. HE MAHA NGA TANGATA E TURINOTIA ANA. HE MAHA NGA TANGATA E PA ANA KI TE RAWAKORE. HE NOI NGA WHENUA KEI TE NOHO NAMA. KO NGA TAMARIKI, TA E ATU KI NGA MEA KAORE ANO KIA WHANAU, KA PA KI TE TURINO. HE MAHA NGA TAOTE E PA ANA KI NGA MATE ATETE KI TE RONGOA. KO NGA TAONE NOI O TE AHOMAHĪ KUA PORE TE HAU KIA KORE E ORA. HE MAHA NGA KAITORANGAPU E WHAKAWEHĪ ANA I TE PARANGA. KEI TE HAERE TONO NGA WHAKAERE KAIWHAKATOMA.

KA TAĒA E NGA RANGATIRA O TE AO TE WHAKATIRA I NGA BARU E PA ANA KI TE TANGATA?

HE MAHA NGA WHAKAARO PĒNEI.

KAUPAPA ŌO HIŌ

I TE 25 NO SEPTĒRA 2015, I MŪRI A'E I TE HOĒ OREBORĒAA PARAU FAUFAA RŌA A TE PŌPE FRANCIS NO VATICANA, ŪA MAITI NA 193 NONAA O TE MAU ŪONAA ŪMOI (ŪŪ) I TE FAAOHĪPA I TE "17 MAU OPUARĒAA NO TE TUPURĒAA MAU" O TEI PIHĪIA I TE TAHI MAU TAIME TE *NEW UNIVERSAL AGENDA*. ŪNEI NGA WHAINGA 17 A TE ŪŪ:

ŪHĪINGA 1. WHĀKAMŪTŪA TE RAWAKORE I NGA AHŪATANGA KĀTOA I NGA WAAHI KĀTOA

ŪHĪINGA 2. WHĀKAMŪTŪA TE MĀTERAI, KIA TŪTŪKI TE ŌRANGA KAI ME TE PAI ĀRE O TE KAI ME TE WHĀKATAIRĀNGA I TE AHŪWHĒNUA TOIMĀU

ŪHĪINGA 3. KIA ŌRA TE ŌRANGA ME TE WHĀKATAIRĀNGA I TE ŌRANGA MŌ TE KĀTOA I NGA RĒANGA KĀTOA

ŪHĀIŪNGA 4. ŪMĒ WHĀKARĪTE RĪA WHĀKARŪRU, RĪA RĪTE TĒ KŪNGA Ō TĒ MAATAURANGA MĒ TĒ WHĀKATAIRANGA I NGA HŪARAHĪ ARŌ MŌ TĒ KATOĀ MŌ TĒ KATOĀ

ŪHĀIŪNGA 5. KA ĒRE RĪ TĒ TAURĪTE Ō TĒ ĪRA TANGATA MĒ TĒ WHĀKAMANA I NGA WAHĪNE MĒ NGA KŌTIRO KATOĀ

ŪHĀIŪNGA 6. ŪMĒ WHĀKARĪTE RĪA WĀTEĀ MĒ TĒ WHĀKARĀĒRE TOITŪ Ō TĒ WAI MĒ TĒ PARŪ MŌ TĒ KATOĀ

ŪHĀIŪNGA 7. ŪMĒ WHĀKARĪTE TĒ WHĀI WAĀHI RĪ TĒ ŪTU ŪTU, PŌNO, PŪMAŪ MĒ TĒ HĪRO HŪU MŌ TĒ KATOĀ

ŪHĀIŪNGA 8. WHĀKATAIRANGA I TĒ TIPŪ ŌHAŌHA TOĪMAŪ, WHĀKARŪRU MĒ TĒ TAŪWHIRO, MAHI TIŪO WHĀI HŪA MĒ TĒ MAHI TĪKA MŌ TĒ KATOĀ

ŪHĀIŪNGA 9. HANGAĪA NGA HANGANGA PAKARI, WHĀKATAIRANGA I TĒ AHŪMAHI WHĀKARŪRU MĒ TĒ TAŪWHIRO MĒ TĒ WHĀKATAIRANGA I TĒ AŪAHATANGA

ŪHĀIŪNGA 10. WHĀKAITĪHĪA TĒ KŌRE ŌRĪTENGA I RŌTO, I WĀENGA I NGA WHĒNUA

ŪHĀIŪNGA 11. KIA ŪRU NGA TAŌNE MĒ NGA RĀINGA NŌHO TANGATA, RĪA NŌHO HĀUMARŪ, RĪA MAŪ, RĪA MAŪ TŌNU

ŪHĀIŪNGA 12. ŪMĒ WHĀKARĪTE RĪA TAŪ TŌNU TĒ RĀI MĒ NGA TAŪIRA WHĀKAPŪTA

ŪHĀIŪNGA 13. KIA RAHA TĒ MAHI RĪ TĒ KARŌ I TĒ HŪRĪNGA Ō TĒ RANGĪ MĒ ŌNA PAANGA

ŪHĀIŪNGA 14. TĒ TIĀKI MĒ TĒ WHĀKAMAHĪ ŪKĀŪKA I NGA MŌANA, MŌANA MĒ NGA RAWA Ō TĒ MŌANA MŌ TĒ WHĀNARĒTANGA TAŪMAŪ.

ՊՅԱՅԻՆԳԱ 15. ՊԵ ԿԻԱԿԻ, ԿԵ ՎՊԱԿԱՌԱ, ՄԵ ԿԵ ՎՊԱԿԱԿԱՅԻՆԳԱ Ի ԿԵ ՎՊԱԿԱՄԱՅԻՆԳԱ ԿՈՒՎՊԻՍ Ծ ՆԳԱ ԶԱՍՎԻՐԻՆԳԱ ԿԱԻԱԾ ՎՊԵՆՍԱ, ԿԵ ՎՊԱԿԱՊԱԵՐԵԻ Ի ՆԳԱ ՆԳԱՊԵՐԵԻ ԿՈՒՎՊԻՍՈՎՊԻՍ, ԿԵ ՎՊԱՎՊԱԻ ԿԻ ԿԵ ԿՈՐԱՊԱ, ՄԵ ԿԵ ԱՐԿԱԿԻ ՄԵ ԿԵ ՎՊԱԿԱՊՍՐԻ Ի ԿԵ ՔԱՊԵՐԵԿՏԱՆԳԱ Ծ ԿԵ ՎՊԵՆՍԱ ՄԵ ԿԵ ԱՐԿԱԿԻ Ի ԿԵ ՄԱԿԵ ԿԱՌՈՐԱԾ:

ՊՅԱՅԻՆԳԱ 16. ՎՊԱԿԱԿԱՅԻՆԳԱ Ի ՆԳԱ ՊԱՐՈՒՐԻ ԶԱՆԿԻՄԱՐԻԵ ՄԵ ԿԵ ՎՊԱԿԱԿՈՒԿԱՊԻ ՄՈ ԿԵ ՎՊԱՆԱԿԵԿՏԱՆԳԱ ԿՈՒՎՊԻ, ՎՊԱԿԱՐԱԿՈ ՊՍԱՐԱՊԻ ԿԻ ԿԵ ՎՊԱԿԱՎԱ ՄՈ ԿԵ ԿԱԿՈՒՄ ՄԵ ԿԵ ՊԱՆԳԱ Ի ՆԳԱ ՕՄԱՆԳԱ ՎՊԱԻ ՊՍԱ, ՎՊԱԻ ԿԱՎԵՆԳԱ ՄԵ ԿԵ ՎՊԱԿԱՍՐՍՐԻ ԿԻ ՆԳԱ ԿԱՍՄԱԿԱ ԿԱԿՈՒՄ

ՊՅԱՅԻՆԳԱ 17. ՊԵ ՎՊԱԿԱԿԱՊԱ ԱՐԵ Ի ՆԳԱ ԿԻՐԱՆԳԱ Ծ ԿԵ ՎՊԱԿԱԿԻՆԱՆԱ ՄԵ ԿԵ ՎՊԱԿԱՌԱ Ի ԿԵ ՊՈՆՈՆԳԱ Ծ ԿԵ ԱՐ ՄՈ ԿԵ ՎՊԱՆԱԿԵԿՏԱՆԳԱ ԿԱՍՄԱԿ

ԿՈ ԿԵ ԿԻՐԱՆԳԱ ԿԱ ԿԻՆՈ ՎՊԱԿԱԿԻՆԱՆԱՊԱԿԱ ԿԵՆԵԻ ԿԱՍՐԱՔԱ ՊԵԻ ԿԵ ԿԱԾ 2030, ԿԱ ԿԻԱ ՊՈՒՐԻ ԿՈ ԿԵ 2030 *AGENDA ՄՈ ԿԵ ՎՊԱՆԱԿԵԿՏԱՆԳԱ ԿՈՒՎՊԻ*. ԿՈ ԿԵ ՎՊԱԻ ԿԻ ԿԵ ՎՊԱԿԱԿԱԾ Ի ՆԳԱ ՄԱԿԵ Ե ՔԱ ԱՆԱ ԿԻ ԿԵ ԿԱՆԳԱԿԱ ՄԱ ԿԵ ԿՈՒՐԵ, ԿԵ ՄԱԿԱՍՐԱՆԳԱ, ՄԵ ԿԵ ՄԱՊԻ ԿԱՊԻ Ծ ԿԵ ԱՐ ՄԵ ԿԵ ՎՊԱԿԱՐՈՆՈ. ՎՊԱԿԱՌԱ ՊԵ ՔԱԻ ԿԵ ՆՍԻՆԳԱ Ծ ԱՆԱ ՎՊԱՅԻՆԳԱ, ԿՈ ԵԿԱՊԻ Ծ ԱՆԱ ԿԻՐԱՆԳԱ ՄԵ ԱՆԱ ՎՊԱՅԻՆԳԱ ՊԵ ԿԻՆՈ (CF. ԳԵՆԵՍԻՍ 3:5). ԿՈ ԿԵՆԵԻ ԿԱՍՐԱՔԱ, ՊԵ ԵԻԿԵ ԿՈՒՎՊԻ ԿԻ ԿԵ ՔՈՒՐԱՔՈՒՐԱ ՔՈՒՐԱՔՈՒՐԱ *GLADATO SI A POPE FRANCIS*.

ՊԵ “ԱՐՈՐՈՐԱԱ ԱՐԻ ՆՈ ԿԵ ԱՐ ԱԿՈՒՄ ՆԵԻ” Ե ՆԵՊԵՆԵՊԵ Ե ՔԻՊԻԱ ԿԵ “ՊԵՎ ՎԱԿՈՒՐԻՑ *AGENDA*” ՆՈ ԿԵ ՄԵԱ ԿԵ ԱՍՐԱԱ Ծ ԿԵ ԿԱՐՈ “ԿԱԿՈՒՐԻՑ” “Ծ ԿԵ ԱՐ ԱԿՈՒՄ ՆԵԻ”. ԿԱ ԿԱՐԱՆԳԱ Ա ՔՈՒՐԱ ՔՐԱՆԿԻՍ Ի ԿԵ ՎՊԱԿԱԿԱՄԱՐԻԿԻԿԻՆԱՆԳԱ

Ծ ԿԵ *NEW UNIVERSAL AGENDA* “ՊԵ ԿՈՒՎՊԻ ՆՍԻ Ծ ԿԵ ԿՈՄԱՆԱՐՈ”.

ՊԵԻ ՎՊԱԻ ԱՐԵ Ի ԿԵ ՎՊԱԿԱԱԵԿՏԱՆԳԱ ՊՄՆ, Ի ԿՈ ՊԵ ՊՍԻ Ի ՔԱՐԻՍ Ի ԿԵ ՊԱՐԻՊԵՐԱ 2015 (ԿՈ ԿԵ 21ST *CONFERENCE OF THE PARTY TO THE ՊՄՆ FRAMEWORK CONVENTION ON CLIMATE CHANGE*). ՊԱ ՊԱՐՈՐՈՒՄ ԱԿՈՒՄ ԿԵ ՔԱՔԱ ՔՐԱՆԿԻՍ Ի ԿԱՍԱ ՔԱՐԱԾ ՔԱԱԿՈ ՆԱ ԿԵ ԱՐ ՆԵԻ Ե ՍԱ ԱՐ ՕԻԱ Ի ԿԵ ՄԱԾ ՆՈՆԱԱ “ԿԱ ՔԵՐԵ ՄԱ ԿԵ ՊԱՐԱՐՈ ՄԱԿԱԿԱ Ի ԿԵ ԵՐԱ Ի ՄՍԱ, Ե ՄԱ ԿԵ ՄԱՆԱՐՈ ԿԱՊՈՒ Ե ԿՈՒՐՍ ՆՈԱ ԶԱ”.

ᑏATA KI TE KATOA O NGA IWI O TE AO I WHAKAAE KI NGA WHAKAAETANGA A PARIS, HE WHAINGA MO TE TAIAO ME NGA HEBENGA PUTEA. (NA KA HAINATIA E TE PEBEHITINI O AMERIKA A SARACK OBAMA TETAHI TCHINGA KI TE TOKU I NGA QUSA KI TENGI MAHI I TE TAO 2016, ENGARI I TE TAO 2017, I KII TE PEBEHITINI O AMERIKA A DONAID TRUMP E KORQE TE UNITED STATES E WHAKAAE KI NGA WHAKAAETANGA KUA WHAKAAETIA KI PARIS. MAI I QUROPI ME TE MAHA ATU O NGA WAAHI O TE AO.) I MURI IHO KA KII A POPE FRANCIS KO TE TANGATA "KA HEKE" KI TE KORE E WHAKAREBERE I ANA HURINGA KI TE RANGI.

AHAKOA KAREKAO HE TANGATA E HIAHIA ANA KI TE MANAWA HAO PORE, KI TE HIAKAI, KI TE RAWAKORE, KI TE NOHO MOREAREA, AHA ATU, KA NGA NA TE TANGATA KI NGA WHAINGA O TE KAUPAPA O TE UNITED NATIONS '2030 ME/RANGI NGA WHAKAAETANGA A PARIS KI TE WHAKAOTI I NGA RARORARO KEI MOA I TE TANGATA?

THE TRACK RECORD OF THE UNITED NATIONS

QUA HAAMACHIA E UA HAAMACHIA TE MAU NUNAA AMOI I TE 24 NO ATOPA 1945, I MURI A'E I TE PITI O TE TAMAI RAHI, NO TE ARAI I TE TAHI ATU MAU ARORAA E NO TE TAMATA I TE FAATOPU I TE HAO I ROTO I TE AO NEI. I TONA HANGANGA, E 51 NGA WHENUA MEMA O TE UN; KUA 193 INAIANGI.

QE HIA RAU, KI TE KORE E HIA MANO, NGA PAKANGA HURI NOA I TE AO MAI I TE HANGANGA O TE KOTAHITANGA O NGA WHENUA O TE AO, ENGARI KAORE ANO KIA TAHA TE KIIA KO TE PAKANGA TUATORU O TE AO.

KO ETAHI E WHAKAPONO ANA KO TE MAHI TAHI O TE AO PERA I TE UNITED NATIONS E KII ANA KI TE WHAKATAIRANGA, ME TE MOMO KAUPAPA O TE WHAKAPONO ME TE KAUPAPA EKUMENE E NGA NA ANA A POPE FRANCIS ME ETAHI ATU KAIARAHI WHAKAPONO KI TE WHAKATAIRANGA , KA KAWEA MAI TE RANGIMARIE ME TE PAI.

ḠHEOI, KAREKAO I PAI TE MAHI A TE KOTAHITANGA O NGA WHENUA O TE AO. I TUA ATU I TE MAHA O NGA PARANGA MAU PATU MAI I TE HANGANGA O TE KOTAHITANGA O NGA WHENUA O TE AO, HE MAHA NGA MIRIONA E HIARAI ANA, HE REWENGA, HE TIHO RAWAKORE RANGI.

ḠHEKE ATU I TE TEKAO TAU KI MURI, KA ANGA TE UNITED NATIONS KI TE WHAKATIHANA I ANA WHANAKETANGA *MILLENIUM*. E WARU NGA "WHANGAI WHANAKETANGA," ENGARU KAORE I ANGITU, AHAKOA I RONGA I TE UN AKE. NO REIRA, I TE TAU 2015, I WHAKAMANAHIA ANA E KUIA NEI KO "17 SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS". KO ETANI HE TIHO PAI. KO ETANI KA WHAKAARO HE WAWATA UTOPIA.

MO TE UTOPIA, I TE 6 O MEI, 2016, I KUI A POPE FRANCIS I MOEMOEA IA MO TETAHI UTOPIA PAREHA TANGATA KA TAHA E TANA HANI TE AWHINA I TAUA WHENUA. ḠHEOI, KA HURI TE MOEMOEA A TE POPE HEI MOEMOEA (CF. REVELATION 18).

ḠEBA REA HE MAHI TAHI ME TE ANGITU, ENGARU...

TE TITIHARE A MERRIAM WEBSTER E TE UTOPIA "TE HOE VAHI MANA'O-NOA-HIA I REIRA TE FAATEREERA, TE MAU TURE E TE MAU HURU TOTIAHE E MAITAI ROA I". TE HAAPU RA TE SIBILIA E BITA TE TAATA E NEHEHEHE E FAATITIAIFARO I TO 'NA MAU FIFI NA 'NA ANA'E:

²³ E MOHI O ANA AHAU, E IHOWA, KAHOE O TE TANGATA ARA IA IA AKE ANO; KAHOE I TE TANGATA E HAEREERE ANA HEI WHAKATIKA I ONA HIROIINGA. (JEREMIA 10:23, NKJV I ROTU I TE KATOA KARE E AKARITEIA)

ḠE HAAPU RA TE SIBILIA E E ORE TE OHIPA AMU NA TE AO NEI E MANUTA:

¹⁶ HE WHAKANGARO, HE NGAKAO POORI, KEI O RATOU ARA; ¹⁷ KAHOE HOKI RATOU I MOHI KI TE ARA O TE RANGIMARIE. ¹⁸ KAHOE HE WEHI KI TE ATUA I MUA IO RATOU KANOHI. (ROMA 3:16-18).

ḠHEOI, HE MAHA NGA TANGATA E MAHI ANA KI TA RATOU TIROHANGA MO TE HARORI UTOPIA ME ETANI WA KA NGANA KI TE WHAKAORO I TE KARAKIA. FATATA RA AITA

HOE A'E TAATA I INEINE I TE PEE I TE MAU E'A O TE ATUA MAU HOE. EHARA I TE MEA KAREKAU HE AHONGA WHAKAMOU KI TETAHI O NGA WHAINGA A TE UNITED NATION, A TE VATICAN RANGI. KA POTA ETAHI (A HE PAI TE MAHA O NGA WHAINGA), ME ETAHI HOKINGA.

INANA, E PENEIA'E I MURI A'E I TE MAU ARORAA RANGI, E FARIHIA E E HAAMACHIA TE HOE HURU FAACORAA HAU NA TE AO NEI (DANIELA 9:27). A, NO TE MEA, HE TOKOMAHA KA WHAKAPONO TEKA KA KAWEA MAI E TE TANGATA HE HARORI RANGIMARIE ME TE UTOPIA.

HE RAVE RANGI O TE FARIHIA I ROTO I TAUA MAU PENUA RA 'TE HAEBERAA UTOPIA' (CF. EZEKIELI 13:10) ME NGA TOHU ME NGA MEA WHAKAMIHARO (2 THESSALONIANS 2:9-12). HE PARAU RA RA TE SIBILIA E E ORE TAUA HAU RA E VAI NOA (DANIELA 9:27; 11:31-44), NOA 'TU TE MAU PARAU A TE MAU ARATAI (THESSALONIA 1, 5:3; ISAIA 59:8).

KO TE WHAKAARO, I TUA ATU I A IHU (CF. JOHN 15: 5; MATTHEW 24: 21-22), KA TAUA E TE TANGATA TE KAWEA MAI I TE UTOPIA I TENEI 'TAU KINO O NAIANEI' HE RONGOPAI TEKA (GALATIA 1: 3-10).

MEANA KAREKAU E TAUA E TE TANGATA ANAKE TE KAWEA MAI I TE UTOPIA, KA TAUA RANGI TETAHI MOMO UTOPIA?

A'E.

HE FAARIRO TE SASILIA O TE ATUA I TEIE PAIANETA E, I MURI A'E, I TE MAU TAU MURE ORE, I TE MEA MAITAI ROA 'E.

2. PRINSIPYO NEA GITAKDA SAARON PAGDOMAIA SAKON UNSANGANG?

TE HAAPII RA TE SIBIIA E E MONO TE HOE TOTAIETE UTOPIA, TEI PIHIA TE BASILEIA O TE ATUA, I TE MAU FAATEREERA TAATA (DANIELA 2:44; APOKAIUPO 11:15; 19:1-21).

I TO IESU HAAMATARAA I TA 'NA TAVINIRAA I MUA I TE TAATA, UA HAAMATA OIA NA ROTO I TE PORORAA I TE EVANGELIA O TE BASILEIA O TE ATUA. ANEI NGA KORERO A MARK:

¹⁴NA, I MURI I TE TOKUNGA O HOANI KI TE WHARE HEBEHEBE, KA HAERE A IHU KI KARIKI, KA KAOWHAU I TE RONGOPAI O TE RANGATIRATANGA O TE ATUA, ¹⁵KA MEA, KUA RITE TE TAIMA, KUA TATA HOKI TE RANGATIRATANGA O TE ATUA. RIRENETA, A WHAKAPONO KI TE RONGOPAI" (MARKO 1:14-15).

KO TE RUPU RONGOPAI, NO ROTO MAI I TE RUPU KARIKI I WHAKAMAORITIA HEI EVANGELION, A KO TE TIRANGA "KARERE PAI" RAHEI "TE RONGO PAI." I ROTO I TE FAFUFAA API, TE FAAHITIHI RA TE TA'O BERETANE RA "BASILEIA," TEI TAAHIA I TE BASILEIA O TE ATUA, FATATA 149 TAIMI I ROTO I TE NKJV E 151 I ROTO I TE DOUAY RHEIMS BIBI. NO ROTO MAI I TE RUPU KARIKI KUA WHAKAMAORITIA HEI BASILEIA E TOHU ANA I TE TUPE, TE RANGATIRATANGA RAHEI.

TE MAU BASILEIA TAATA, E TAE NOA TU TE BASILEIA O TE ATUA, E AHII TO RATOU (APOKAIUPO 17:14), TEI ROTO RATOU I TE HOE TUHAA FENUA (APOKAIUPO 11:15), TE VAI RA TA RATOU MAU TUPE (ISAIA 2:3-4; 30:9), E TE VAI RA TA RATOU. KAUPAPA (LUKA 13:29).

TEI TE HAAPIRAA TUMU MATAMUA A IESU TA MATAIU I PAPA:

23 NA KA HAEHEHEBA KATOATIA A KARIRI E IHU, WHAKAAKO ANA I ROTO IO RATOU WHARE KARAKIA, KAOWHAU ANA I TE RONGOPAI O TE RANGATIRATANGA (MATAIU 4:23).

KA TONIA ANO E MATIU:

35 NA KA HAEHEHEBA E IHU NGA PA KATOA ME NGA KAINGA, WHAKAAKO ANA I ROTO IO RATOU WHARE KARAKIA, KAOWHAU ANA I TE RONGOPAI O TE RANGATIRATANGA (MATAIU 9:35).

KO TE KAWENATA HOU E WHAKAATU ANA KA KINGI A IHU AKE AKE:

33 A KA KINGI IA MO TE WHARE O HAKOPA AKE AKE: E KORE ANO HE MUTUNGA O TONA RANGATIRATANGA (GLORA 1:33).

TE FAATIA RA GLORA E TE TUMU I TONOHIA 'I IESU NO TE PORO I TE SASILEIA O TE ATUA. A HI'O NA I TA IESU I HAAPII:

43 KA MEA IA KI A RATOU, ME KAOWHAU E AHAU TE RANGATIRATANGA O TE ATUA KI ERA ATU PA ANO HOKI, NO TE MEA I TONOA MAI AI AHAU." (GLORA 4:43).

KUA RONGO ROE I TERA E KAOWHAU ANA? OUA ITE A'ENA ANEI OE E TE TUMU O IESU I TONOHIA 'I NO TE PORO I TE SASILEIA O TE ATUA?

TE FAATIA ATOA RA GLORA E UA HAEHE IESU E PORO I TE SASILEIA O TE ATUA:

10 A, NO TE HOKINGA MAI O NGA APOTORO, KA KOREOTIA KI A IA NGA MEA KATOA I MEA AI RATOU. A KA TANGO IA I A RATOU, KA HAEHE KO RATOU ANAKE KI TETAHI WAHI MOREMORE O TE PA, KO PETAHAIRA TE INGOA. " OTIRA, I TE KITENGA O NGA MANO, KA ARU IA IA; E UA FARII OIA IA RATOU E UA PARAU ATURA IA RATOU NO NIA I TE SASILEIA O TE ATUA (GLORA 9:10-11).

QUA HAAPII IESU E E TIA I TE BASILEIA O TE ATUA IA BIRO BI MEA MATAMOA ROA NO TE PEIA E PEE IA 'NA:

³³ ENGARI MATUA RAPU I TE RANGATIRATANGA O TE ATUA, ME TANA TIKA (MATAIU 6:33).

³¹ ENGARI RAPU TE RANGATIRATANGA O TE ATUA: A KA TAPIRITIA ENBI MEA KATOA MA KOUTOU. ³² EIAHA E MATAU, E TE NANANI ITI, UA HINAARO HOI TO OOUTOU METUA I TE HORO A I TE BASILEIA NO OOUTOU (LUKA 12:31-32).

KO NGA KARAITIANA ME RAPU TUATAHI TE RANGATIRATANGA O TE ATUA. E RAVE RATOU I TE BEIRA NA ROTO I TE FAARIBORAA I TE BEIRA BI MEA MATAMOA NA RATOU NA ROTO I TE ORARAA MAI TA TE MESIA I HINAARO IA ORA RATOU E TE TIAI I TO'NA HO'IRAA MAI E TO'NA BASILEIA. TERA RA, TE RAHIRAA O TEI PARAU I TE MESIA, AITA NOA RATOU E IMI NA MOA I TE BASILEIA O TE ATUA, AITA ATOA RATOU I ITE BAHA TE BASILEIA. E RAVE RAHI ATOA TEI MANAO HAPE E TE FAAORAA I ROTO I TE MAU OHIPA POHITITA O TEIE NEI AO, O TA TE ATUA IA E TIAI RA I TE MAU KERISETIANO. MA TE KORE E MOHIU KI TE RANGATIRATANGA O TE ATUA, KARE RATOU E MOHIU

NOHO I NAIANEI KIA RITE KI TA RATOU E TIKA ANA, KIA MOHIU RANEI HE AHA TE HE O TE TANGATA.

KIA MAHARA ANO KA HOATU TE RANGATIRATANGA KI TE RAHI ITI (CF. ROMA 11:5). E TITACHIA TE HAEHA NO TE INEINE I TE BIRO BI MEIO NO TE NANANI ITI MAU.

AITA A TE BASILEIA O TE ATUA I HAAMAOHIA I NIA I TE FENOA NEI

QUA HAAPII IESU E E TIA I TA 'NA MAU POPY IA PORE IA TAE MAI TE BASILEIA, NO BEIRA AITA A RATOU I FATU I TE BEIRA:

⁹ Ɔ TO MATOU MATUA I TE RANGI, KIA TAPU TOU INGOA. IO KIA TAE MAI TOU RANGATIRATANGA. IA HAAPAOHIA TO OE HINAARO (MATAIU 6:9-10).

I TONO A IHU I ANA AKONGA KI TE KAOWHAU I TE RANGATIRATANGA O TE ATUA:

¹¹ NA KA KARANGATIA E IA TE TERAU MA RUA, KA HOATU KI A RATOU HE RAHA, HE MANA, E PEIA AI NGA BEWERA KATOA, E ORA AI NGA MATE. ²UA TONO OIA IA RATOU NO TE PORO I TE BASIHIA O TE ATUA (LUKA 9:1-2).

I WHAKAARONA A IHU KO TONA ARORARO ANAKE EHARA I TE RANGATIRATANGA, NO TE MEA KARE ANO TE RANGATIRATANGA I WHAKAPUMAUTIA KI RONGA I TE WHENUA I TERA WA, NO REIRA I MAHI AI IA I TE MEA KIHAI I PEIA E IA NGA BEWERA I RONGA I TONA INGOA I TERA WA:

²⁸ TENA KI TE MEA NA TE WAIRUA O TE ATUA TAKU PEINGA BEWERA, INA, RUA TAE MAI TE RANGATIRATANGA O TE ATUA KI A KOUTOU (MATTHEW 12:28).

ƆE VAI RA TE BASIHIA MAU I TE TAU A MURI A'E-E ERE ATOA I TEIE NEI MAI TA MAREKO E FAAITE RA:

⁴⁷ NA KI TE HE ROE I TOU KANOHI, TIKAROHIA; Ɔ MEA MAITAI A'E NO OUTOU IA TOMO MATA HOE I ROTO I TE BASIHIA O TE ATUA, I TE FAAHURU EHIA TO OUTOU MATA... (MAREKO 9:47).

²³ NA KA TIROTIRO A IHU, KA MEA KI ANA AKONGA, ANO TE WHAKAUUA O TE TAPOKO O TE HUNGA TAONGA KI TE RANGATIRATANGA O TE ATUA!

²⁴ NA KA MIHARO NGA AKONGA KI ANA KUPU. OTIRA KA WHAKAHOKI ANO A IHU, KA MEA KI A RATOU, Ɔ ARU TAMARIKI NONOHI, ANO TE WHAKAUUA O TE TAPOKO KI TE RANGATIRATANGA O TE ATUA TE HUNGA E WHAKAWHIRIRAKI ANA KI NGA TAONGA! ²⁵ Ɔ MEA OHIE A'E IA HAEKE TE

KAMĒIA NA ROTO I TE APOO NIĀA I TE HĀEBERĀA O TE TAATA TAŌ'A RAHI
I ROTO I TE BASILEIA O TE 'ĀTUA." (MAREKO 10:23-25).

²⁵ HE PONO TAKU E MEA ATU NEI KI A KOŪTOU, HE KORE AHĀU E INU ATU
ANO I TE HŪA O TE WAINA, KIA TAĒA RA ANO TAŪA RA E INOMIA HŌUTIA
AI E AHĀU I TE RANGATIRATANGA O TE 'ĀTUA." (MAREKO 14:25).

^{43 KO} HŌHEPA O 'ARIMATIA, HE MEMA NŪI O TE RŪNANGA, I TATARI ANO IA
KI TE RANGATIRATANGA O TE 'ĀTUA, KA HĀEBE MAI ME TE MAIA...
(MAREKO 15:43).

QUA HĀAPII IĒSU E E ERE TE BASILEIA I TEI NEI NO TEI NEI AO:

³⁶ KA WHĀKĀHŌKIA E IHU, HEHARA TORU RANGATIRATANGA I TENEI AO;
MEHEMEHA NO TENEI AO TORU RANGATIRATANGA, KŪA TATAU AKU
PONONGA, KEI TORUA AHĀU KI NGA HŪRAI; I TEI NEI RĀ, E ERE TO 'Ū
BASILEIA NO Ō NEI." (IOANE 18:36).

QUA HĀAPII IĒSU E E TĀE MAI TE BASILEIA I MŪRI A'E I TO 'NA HŌIRĀA MAI EI 'ĀRII:

³¹ "IA TĀE MAI TE 'ĀMĀITI A TE TAATA NEI MA TO 'NA HĀNĀHĀNA, E TE
MAU MEIĀHI MO'A ATOA I PIHAI IHO IA 'NA, EI REIRA OIA E PARĀHI AI I NIA
I TE TERONO O TO 'NA HĀNĀHĀNA. ³² KA RA HŪIHŪIA NGA IWI KĀTOA KI TŌNA
ARŌARO: KA WEHEA RATŪU E IA TĒTĀHI I TĒTĀHI, KA PERĀTIA ME TE
HEPARA E WEHE NEI I ANA HIPI, I NGA KOATI. ³³ KA WHĀKĀTORIA E IA NGA
HIPI KI TŌNA MATAU, KŌ NGA KOATI KI MAU. ³⁴ KĀTĀHI TE KINGI KA MEA
KI TE HŪNGA I TŌNA MATAU, HĀEBE MAI, E TE HŪNGA MANĀARI A TORU
MATUA, NŌHŌIA TE RANGATIRATANGA KŪA RITE NŌA AKE MO KOŪTOU NO
TE TIMĀTANGA RA ANO O TE AO (MATAIO 25:31-34).

I TE MEA E ĀITA TE BASILEIA O TE 'ĀTUA I Ō NEI, BITA TĀTOU E ITE I TE HŌE
ŪTORIA MAU E TĀE NŌA 'TU I MŪRI A'E I TE HĀAMĀURĀAHIA. NO TE MEA KĀBE TE

NGIINGA E MOHIIO ANA KI TE RANGATIRATANGA O TE ATUA, KARE RATOU E MOHIIO KI TE MAHI A TANA KAWANATANGA AROHA.

HEI TA TE SASIHEIA O TE ATUA E TAE MAI "E TAE NOA MAI TE IRAA O TE MAU HEI TENE" (ROMA 11:25)—AITA TE HEIRA I TUPO.

HEI AHA TE AHA O TE RANGATIRATANGA?

UA HOROA IESU I TE TAHI MAU FAATAARAA NO NIA I TE HURU O TE SASIHEIA O TE ATUA:

²⁶ NA KA MEA IA, KA RITE TE RANGATIRATANGA O TE ATUA KI TE RUI TE TANGATA I NGA PURAPURA KI TE WHENUA, ²⁷ A KA MOE I TE PO, KA ARA ARE I TE AWATEA, ME TE TUPO ANO KA TUPO TE PURAPURA, KAHOE IA I MATAU KI TE PEHEA. ²⁸ HE HOTO MAI HEI HOI TE FENUA I TO NA IHO MAI; ²⁹ IA OO A'ERA RA TE SITONA, UA TOU OIOI ATORA OIA I TE OOTI, NO TE MEA UA TAE I TE OOTIRAA." (MARERO 4:26-29).

¹⁸ NA KA MEA IA, HEI RITE TE RANGATIRATANGA O TE ATUA KI TE AHA? ME WHAKARITE E AHAU KI TE AHA? ¹⁹ HEI RITE KI TE PUA NANI, I KAWEA E TE TANGATA, I RUIA KI TANA KARI; KA TUPO, KA WAIHO HEI RAKAU NUI, KA NOHO NGA MANU O TE RANGI KI ONA MANGA. ²⁰ A I MEA ANO IA, ME WHAKARITE E AHAU TE RANGATIRATANGA O TE ATUA KI TE AHA? ²¹ HE AU IA I TE FAAHOROE TA TE HOE VAHINE I RAVE E I TOU I ROTO E TORU METO FARAOA MONAMONA E IA FAAHOROE-ROA-HIA." (GLUKA 13:18-21).

TE FAARITE RA TEHE MAU PARABOIE E, I TE OMUARAA, E MEA NAHAI ROA TE SASIHEIA O TE ATUA, TERA RA, E RAHI MAI.

I TUHIA ANO E LOKE:

²⁰ Ɔ HĀERE MAI RATOŪ MAI TE HĪTIA Ō TE RĀ E TŌ TE TOŌA Ō TE RĀ, MAI APATŌBERĀU E APATŌA, E PARAHĪ I ROTO I TE SASIĪĪIA Ō TE ʻĀTŪA (ƆLŪKA 13:29).

ŊNO REĪRA, E FANA'Ō TE SASIĪĪIA Ō TE ʻĀTŪA I TE TAATA NO TE MAŪ FENŪA ATOA. ƆEĪŋA E TAŌTĪAHĪA I TE FEĪA E TŪPŪNA ISERĀĪĪIA TŌ RATOŪ AORE RA E MAŪ PŪPŪ MATĀĪĪĪNĀA TĀA Ē. KA NOHŌ NGA TĀNGATA Ō TEĒRA WAHĪ KĪ TENĒĪ RĀNGĀTĪRĀTĀNGA.

ƆLŪKA 17 E TE SASIĪĪIA

ƆE HĀAFĪFĪ RA TE ƆLŪKA 17:20-21 I TE TAHI PĀE. ŊNA MŪA "E RĀ I TE REĪRA, A TĀPAŌ E E AMŪ MAŪ TE TAATA I ROTO I TE SASIĪĪIA Ō TE ʻĀTŪA:

¹⁵ "KA RŌA TE TĀNGATA E KĀI TĀRO I TE RĀNGĀTĪRĀTĀNGA Ō TE ʻĀTŪA!" (ƆLŪKA 14:15).

I TE MEĀ KA KĀI NGA TĀNGATA (I TE WA KEĪ TE HĒRE MAI) I ROTO I TE RĀNGĀTĪRĀTĀNGA Ō TE ʻĀTŪA, EĪARA I TE MEĀ KŪA WĀIHO NOĀ I ROTO I Ō RĀATAŪ NĀKĀRĀU I TENĒĪ WA, AHĀKŌA NGA WHĀKĀMAŌRĪTĀNGA / PŌHEHE Ō TE ƆLŪKE 17:21 E WHĀKĀATŪ ANĀ HE REBEKE.

ƆE TĀŌTŌRU PĀHA TE HŪRĪRĀA ƆMOFFATT Ō ƆLŪKA 17:20-21 I TE TAHI MAŪ TAATA IĀ TĀA:

²⁰ ʻĀ, I TE ĪNGĀ A NGA PĀRĪHĪ KĪ A IĀ, KŌ AHĒA TE RĀNGĀTĪRĀTĀNGA Ō TE ʻĀTŪA E PŪTA MAI AĪ, KA WHĀKĀHŌKĪ IĀ, KA MEĀ KĪ A RATOŪ, ƆE KŌRE E TĀE MAI TE RĀNGĀTĪRĀTĀNGA Ō TE ʻĀTŪA KĪ TA KŌŌTŌU E MĀHĀRA AĪ KA KĪTE KŌŌTŌU; ²¹ ƆE KŌRE ANŌ TĒTAHI E MEĀ, ŊNA, TENĒĪ, TENĒĪ: KEĪ WAĒNGĀNĒĪ HŌKĪ IĀ KŌŌTŌU TE RĀNGĀTĪRĀTĀNGA Ō TE ʻĀTŪA. (ƆLŪKA 17:20-21, ƆMOFFATT; HĪŌ ATOĀ I TE MAŪ HŪRĪRĀA ƆNĀSS E ƆSSV)

ʼA TAPAŌ NA E TE PARAPARAŌ RA IESU I TE MAŪ PHARISEA TEI ŌRE I FAAPARIŪHIA, I TE PAE TIŌNO E TE HAAVARE. "ŪA PARAU ATŪRA IESU IA RATOŪ,"—NA TE MAŪ PHARISEA IA I ŪI IA IESU I TE ŪIRAA. KIŪAI RATOŪ I MOHIŌ KI A IA.

TEI ROTO ANEI RATOŪ I TE ʼEKALĒSIA? KAO!

KARE ANŌ A IŪU E KORERO ANA MO TE HAHI KA TATA. KAORE HŌKI IA I KORERO MO NGA WHAKAARO I ROTO I TE HINENGARO ME TE NGARAU.

A IŪU MO TANA WHAKARARANGI! ʼAITA TE MAŪ PHARISEA I ŪI IA ʼNA NO NIA I TE HŌE ʼEKALĒSIA. KAORE RATOŪ I MOHIŌ KI TĒTAHI HAHI Ō TE KAWĒNATA HOŪ KA TIMATA. KAORE RATOŪ I PATAI MO TĒTAHI MOMŌ AHŪA ATAAHŪA.

KI TE WHAKAARO TĒTAHI KŌ TE ʼEKALĒSIA TE RANGATIRATANGA Ō TE ʼATŪA - A KŌ TE RANGATIRATANGA Ō TE ʼATŪA "I ROTO" I NGA PARIHI - KEI ROTO RANEI TE ʼEKALĒSIA I ROTO I NGA PARIHI? KŌ TE TIKANGA KAORE!

HE TIŌNO WHAKAHIATO TAŪA WHAKATAŪ, E HARA? NOA ʼTŪ E TE HŪRI RA TE TAHI MAŪ HŪRIRAA POROTĒTANI I TE HŌE TŪHAA Ō TE ʼLŪKA 17:21 "TEI ROTO IA ŌTŪŪ TE BASILĒIA Ō TE ʼATŪA" (NKJV/KJV), E TAE NOA ʼTŪ TE SIBILIA KATOHIKA *NEW JERUSALEM SIBILE* I TE HŪRIRAA MA TE TANO E "TEI ROTO IA ŌTŪŪ TE BASILĒIA Ō TE ʼATŪA."

Ō IESU TE HŌE I ROTŌPŪ I TE MAŪ PHARISEA. I TEIE NEI, ŪA MANAʼŌ TE MAŪ PHARISEA E TE TIAI RŪ NEI RATOŪ I TE BASILĒIA Ō TE ʼATŪA. ʼENGARI I POHEHE RATOŪ. ŪA FAATAA IESU E E BRE TE REIRA I TE HŌE BASILĒIA NO TE MAŪ ATI IŪDA ANAʼE, MAI TA RATOŪ E MANAʼŌ RA (E BRE ATOA I TE HŌE ʼEKALĒSIA MAI TA TE TAHI PAE E TIATŪRI RA). ʼE BRE TE BASILĒIA Ō TE ʼATŪA I TE HŌE NOA Ō TE MAŪ BASILĒIA TAATA E TE ITE-MATA-HIA TA TE TAATA E NEHEHEHE E TAPAŌ AORE RA E ITE, MA TE PARAU E, "TEIE, I Ō NEI"; AORE RA "Ō TE BASILĒIA TERA, I TERA VAHI."

QUA FANAŌHIA O IESU IHO EI ʻARIH NO TAUA SASIŌHIA RA, MAI TA ʻNA I PARAU MA TE MARAMARAMA MAITAI IA PIILATO (IOANE 18:36-37). KIA MŌHIŌ KEI TE WHAKAMAHĪ TE PAIPEHA I NGA KŌPŪ "KINGI" ME TE "RANGATIRATANGA" (HEI TAUIRA, ʻIANIEI 7: 17-18 , 23). ʻTE TU RA TE ʻARIH O TE SASIŌHIA O TE ʻATUA A MŌRI AʻE, I PIHAI IHO I TE MAU PHARISEA. ʻAITA RĀ RATŌU I FARII IA ʻNA EI ARIH NO RATŌU (IOANE 19:21). IA HŌI MAI OIA, E PATOI TE AO IA ʻNA (ʻAPŌKAIŌPO 19:19).

QUA HĀEBE O IESU, I ROTO I TE MAU IRAVA I MŌRI NEI I ROTO I TE ʻLŪKA 17, NO TE FAATAA I TO ʻNA TĀE-PIHI-RĀA MAI, I TE TAIMĒ E FAATERE AI TE SASIŌHIA O TE ʻATUA I TE MAU PĒNŌA ATŌA (E HĀEBE NOA I TE ʻMŌFFATT NO TE AO MAITE I ROTO I TEI PĒNE):

²²QUA PARAU ATŪRA OIA I TA ʻNA MAU PĪPI: "ʻTE VAI NEI TE MAU MAHANA E HIŌAARO AI OŪTŌU E E HIŌAARO FAUPĀA ŌRE NOA IA NOAA TE HŌE MAHANA O TE ʻTAMAITI A TE TAATA NEI. ²³ʻ KA MEA TE TANGATA, ʻNA, TENĒI IA! ʻNA, TENĒI IA! ENGARI KAUA E HĀEBE ATU, KAUA HŌKI E OMA ATU KI TE WHĀI IA RATŌU: ²⁴KA RITE HŌKI KI TE ŌIRA E PŪTA MAI ANA I TĒTAHI TAHA O TE RANGI KI TĒTAHI TAHA, KA PEHA ANO TE ʻTAMA A TE TANGATA A TŌNA RA. ²⁵ʻENGARI KŌ TE TIKANGA TENĒI KIA MATŪA WHĀKAMANAWANGI KI NGA MAMĀE NŪI, KIA WHĀKAKIŌNGIA ANO HŌKI E TENĒI WHĀKATŌPŌRANGA. (ʻLŪKA 17:22-25 , ʻMŌFFATT)

QUA FAAHITI IESU I TE ŌIRA E ANAPA RA, MAI TEI ROTO I TE ʻMATAIO 24:27-31 , E FAATAA RA I TO ʻNA TĀE-PIHI-RĀA MAI NO TE FAATERE I TE AO TAATŌA NEI. KĀRE A IHO E KII ANA E KŌRE E RITEA E TANA IWI I A IA KA HŌKI MAI.

ʻBITA TE TAATA E ITE IA ʻNA MAI TO RATŌU ʻARIH (ʻAPŌKAIŌPO 11:15) E E ARO RATŌU IA ʻNA (ʻAPŌKAIŌPO 19:19) HE TOKŌMAHA KA WHĀKAARO KŌ IHO TE ANATIKARĀITI. ʻAITA IESU I PARAU E TEI ROTO TE SASIŌHIA O TE ʻATUA I TAUA MAU PHARISEA RA—QUA PARAU OIA IA RATŌU I TE TAHI ATU MAU VĀHI E BITA RATŌU E TĀE I ROTO I TE SASIŌHIA NO TO RATŌU HĀAVARE (ʻMATAIO 23:13-14). ʻAITA ATŌA IESU I PARAU E O TE ʻKĀIŌESIA TE SASIŌHIA.

KO TE RANGATIRATANGA O TE ATUA HE MEA KA TAUA E TE TANGATA TE TOMO - PENEI I TE ARANGA O TE HONGA TIKA! HEI ANO, KO APERAHAMA ME ERA ATU PATEREAREHA KARE ANO I REIRA (CF. HEBREWS 11:13-40).

QUA ITE TE MAU PIPi E AITA TE FAATEPERAA ARII A TE ATUA I ROTO IA RATOU IHO I TAUA TAU RA, E E TIA IA ITEHIA TE REIRA MAI TA TE OLKA 17:21 E FAAITE RA:

"A, I A RATOU E WHAKARONGO ANA KI ENEI MEA, KA KOREOTIA ANO E IA TETAHI ATU KUPU WHAKARITE, NO TE MEA E TATA ANA IA KI QIRUHARAMA, A MO RATOU I MEA, KA POTA WAWE MAI TE RANGATIRATANGA O TE ATUA (OLKA 19:11).

QUA PAPU MAITAI TE SASIHEIA NO A MURI A'E

QE NAFEA OE E ITE AI E TE FATATA MAIRA TE SASIHEIA? QE TUFEE NO TE PAHONO I TAUA OIRAA RA, OA TABUI IESU I TE MAU OHIRA TONU (OLKA 21:8-28) E OA HAAPii I MURI IHO:

²⁹ QIROHIA TE PIKI, ME NGA RAKAU KATOA; ³⁰ I TE MEA E PIHI ANA, NA KA KITE KOOTOU, KA MOHIIO KUA TATA TE RAKUMATI. ³¹ WAIHOKI KO KOOTOU, INA KITE I ENEI MEA E POTA ANA, KA MOHIIO KUA TATA TE RANGATIRATANGA O TE ATUA (OLKA 21:29-31).

QUA HINAARO IESU IA PEE TO 'NA NUNAA I TE MAU TUPORAA TONU NO TE ITE AFEE TE SASIHEIA E TAE MAI AI. QUA PARAU IESU I TE TANI ATU MAU VARI I TO 'NA MAU TAATA IA MATAITAI E IA HAARAO I TE MAU OHIRA TONU (OLKA 21:36; MARERO 13:33-37). QNO'ITU TE MAU PARAU A IESU, E RAVE RANI TEI HAAMARIRAU I TE MATAITAI I TE MAU OHIRA O TE AO NEI I TAAIHIA I TE TONU TONU.

I ROTO I TE OLKA 22 & 23, OA FAAITE FAHOU IESU E E TUPO TE SASIHEIA O TE ATUA A MURI A'E A HAAPii AI OIA:

¹⁵ ΝΟΙ ΑΤΟ ΤΟΚΟ ΗΙΑΗΙΑ ΚΙΑ ΚΑΙ ΤΑΗΙ ΤΑΤΟΥ Ι ΤΕΝΕΙ ΚΑΡΕΝΓΑ Ι ΜΟΑ Ο ΤΟΚΟ ΜΑΜΑΕ; ¹⁶ ΚΟ ΤΑΚΟ ΡΟΡΟ ΗΟΚΙ ΤΕΝΕΙ ΚΙ Α ΚΟΥΤΟΥ, Ξ ΚΟΡΕ ΑΗΑΟ Ε ΚΑΙ ΑΝΟ Ι ΤΕΝΑ, ΚΙΑ ΤΙΝΟ ΡΙΤΕ ΒΑ ΑΝΟ Ι ΤΕ ΒΑΝΓΑΤΙΒΑΤΑΝΓΑ Ο ΤΕ ΑΤΟΑ. ¹⁷ ΝΑ ΚΑ ΜΑΟ ΙΑ ΚΙ ΤΕ ΚΑΡΟ, ΚΑ ΜΟΤΟ ΤΕ ΨΑΚΑΩΗΕΤΑΙ, ΚΑ ΜΕΑ, ΨΑΝΓΟΗΙΑ ΤΕΝΕΙ, ΤΩΨΗΑΙΝΑ ΜΑ ΚΟΥΤΟΥ; ¹⁸ ΚΟ ΤΑΚΟ ΡΟΡΟ ΗΟΚΙ ΤΕΝΕΙ ΚΙ Α ΚΟΥΤΟΥ, Ξ ΚΟΡΕ ΑΗΑΟ Ε ΙΝΟ Ι ΤΕ ΗΟΑ Ο ΤΕ ΨΑΙΝΑ, ΚΙΑ ΤΑΕ ΜΑΙ ΒΑ ΑΝΟ ΤΕ ΒΑΝΓΑΤΙΒΑΤΑΝΓΑ Ο ΤΕ ΑΤΟΑ.” (ΓΛΟΚΑ 22:15-18).

³⁹ ΝΑ ΚΟ ΤΕΤΑΗΙ Ο ΝΓΑ ΚΑΙΜΑΗΙ ΚΙΝΟ Ι ΒΙΡΕΚΑΤΙΑ ΝΓΑΤΑΗΙΤΙΑ ΜΕ ΙΑ Ι ΚΟΗΟΚΟΗΟ ΚΙ Α ΙΑ, Ι ΜΕΑ, ΚΙ ΤΕ ΜΕΑ ΚΟ ΤΕ ΚΑΡΑΙΤΙ ΚΟΕ, ΨΑΚΑΟΡΑΝΓΙΑ ΚΟΕ, ΨΑΚΑΟΡΑΝΓΙΑ ΗΟΚΙ ΜΑΤΟΟ. ⁴⁰ ΝΑ ΚΑ ΒΙΒΙ ΤΟΝΑ ΗΟΑ ΚΙ Α ΙΑ, ΚΑ ΜΕΑ ΚΙ Α ΙΑ, ΚΑΗΟΡΕ ΒΑΝΕΙ ΚΟΕ Ε ΨΕΗΙ ΚΙ ΤΕ ΑΤΟΑ? ΚΟ ΚΟΥΤΟΥ ΗΟΚΙ ΚΕΙ ΤΕ ΤΑΟ ΤΕ ΗΕ ΜΕ ΙΑ. ⁴¹ Α ΚΑ ΤΙΡΑ ΤΑ ΜΑΤΟΟ ΚΟΡΕΒΟ, ΝΟ ΤΕ ΜΕΑ ΚΑ ΤΙΡΑ ΜΑΤΟΟ: ΚΑ ΡΙΤΕ ΚΙ ΤΑ ΜΑΤΟΟ ΜΑΗΙ ΤΕ ΟΤΟ ΜΟ ΜΑΤΟΟ, ΗΕΟΙ ΚΑΗΟΡΕ ΗΕ ΗΕ Ο ΤΕΝΕΙ ΤΑΝΓΑΤΑ. ⁴² ΝΑ ΚΟ ΤΑΝΑ ΜΕΑΤΑΝΓΑ ΚΙ Α ΙΗΟ , Ξ ΤΟΚΟ ΑΡΙΚΙ, ΚΙΑ ΜΑΗΑΒΑ ΚΟΕ ΚΙ ΑΗΑΟ ΙΝΑ ΗΑΒΕΡΕ ΜΑΙ ΚΟΕ Ι ΒΟΝΓΑ Ι ΤΟΟ ΒΑΝΓΑΤΙΒΑΤΑΝΓΑ. ⁴³ ΑΝΟ ΒΑ ΚΟ ΙΗΟ ΚΙ Α ΙΑ, ΞΕ ΡΟΝΟ ΤΑΚΟ Ε ΜΕΑ ΝΕΙ ΚΙ Α ΚΟΕ, ΚΟ ΑΙΑΝΕΙ ΚΟΕ ΝΟΗΟ ΑΙ ΚΙ ΑΗΑΟ ΚΙ ΠΑΡΑΒΑΙΗΑ. (ΓΛΟΚΑ 23:39-43 , ΑΡΑΜΑΙΟ ΝΑ ΡΟΤΟ Ι ΤΕ ΒΕΟ ΒΕΒΕΤΑΝΕ)

ΑΙΤΑ ΤΕ ΒΑΣΙΛΕΙΑ Ο ΤΕ ΑΤΟΑ Ι ΤΑΕ ΟΙΟΙ ΜΑΙ Ι ΤΟ ΙΕΣΟ ΗΑΡΟΗΕΒΑΑΗΙΑ ΜΑΙ ΤΑ ΜΑΡΕΚΟ Ε Ο ΓΛΟΚΑ Ι ΦΑΑΙΤΕ ΜΑΙ ΙΑ ΤΑΤΟΟ:

⁴³ ΚΟ ΗΟΗΕΡΑ Ο ΑΡΙΜΑΤΙΑ, ΗΕ ΜΕΜΑ ΝΟΙ Ο ΤΕ ΒΟΝΑΝΓΑ, Ι ΤΑΤΑΡΙ ΑΝΟ ΙΑ ΚΙ ΤΕ ΒΑΝΓΑΤΙΒΑΤΑΝΓΑ Ο ΤΕ ΑΤΟΑ, ΚΑ ΗΑΒΕΡΕ ΜΑΙ ΜΕ ΤΕ ΜΑΙΑ... (ΜΑΡΕΚΟ 15:43).

⁵¹ ΝΟ ΑΡΙΜΑΤΙΑ ΟΙΑ, ΝΟ ΤΕ ΗΟΕ ΟΙΒΕ ΑΤΙ ΙΟΔΑ, Ο ΤΕ ΤΙΑΙ ΑΤΟΑ ΒΑ Ι ΤΕ ΒΑΣΙΛΕΙΑ Ο ΤΕ ΑΤΟΑ (ΓΛΟΚΑ 23:51).

I MŪRI A'E I TE TIA-FAAHOŪ-RAA (KŌRINETHIA 1, 15:50-55) E FANAŪ-FAAHOŪ-HIA TE MAU KĒRISĒTIANO NO TE TOMO I ROTO I TE SASIĒIA O TE 'ĀTŪA, MAI TA IOANE I PAPAĪ:

³ KA WHAKAHŌKI A IHŪ, KA MĒA KI A IA, ŪHE PONO, HĒ PONO TAKU E MĒA NEI KI A KŌE, KI TE KAHŌRE TE TANGATA E WHANAŪ HŌU, E KŌRE IA E AHEI TE KITE I TE RANGATIRATANGA O TE 'ĀTŪA. ⁴ KA MĒA A ŪNIKORIMA KI A IA, ŪME PEHEA KA WHANAŪ AI TE TANGATA I TŌNA KŌRŌHEKĒTANGA? ŪE TAĒA RANEI TE TŪARŪA O NGA HĀĒRENGA KI ROTO KI TE KŌPU O TŌNA WHĀEA, KA WHANAŪ AI? ⁵ KA WHAKAHŌKI A IHŪ, KA MĒA, ŪHE PONO TAKU E MĒA NEI KI A KŌE, KI TE KAHŌRE TE TANGATA E WHANAŪ I TE WAI ME TE 'WAIŪA, E KŌRE IA E AHEI TE TOMO KI TE RANGATIRATANGA O TE 'ĀTŪA (IOANE 3:3-5).

KO TE IWI O TE 'ĀTŪA ANAKE KA KITE I TE MUTUNGA O TE RANGATIRATANGA O TE 'ĀTŪA I MŪRI I TE MANO TĀU.

I TEIĒ NEI, IA TAA MAITAI A'E E I MŪRI A'E I TŌ IĒSU TIA-FAAHOŪ-RAA, ŪA HĀAPII FAAHOŪ ŌIA NO NIA I TE SASIĒIA O TE 'ĀTŪA:

³ ŪA FAAITE ATOA ŌIA IA 'NA IHŪ I MŪRI A'E I TŌ 'NA MAŪIŪIRĀA MA TE ŌRA NA ROTO I TE MAU TAPAŌ PĀPU ŌRE E RAVE RĀHI, I TŌ RATŪ ŪTEŪAĀHIA E RATŪ I ROTO I NA MAHĀNA E MAHĀ AHŪRU, E I TE PARĀŪRĀA I TE MAU MĒA O TE SASIĒIA O TE 'ĀTŪA (ŌHIŪA 1:3).

ŪE A'ŌŪAA MATAMŪA E TE HŌPEA TA IĒSU I HŌŪŌA, NO NIA IA I TE SASIĒIA O TE 'ĀTŪA! ŪA HĀĒRE MAI IĒSU EI ŪEA NO TE HĀAPII NO NIA I TAŪA SASIĒIA RA.

ŪA FAAŪE ATOA IĒSU I TE APOŪETOIŌ IOANE IA PAPAĪ NO NIA I TE SASIĒIA MIĒENIŌMA O TE 'ĀTŪA E ŪAI MAI I NIA I TE FĒNŪA NEI. 'Ā HI'Ō NA I TA 'NA I FAAŪE IA IOANE IA PAPAĪ:

41 KITE AHAU I NGA WAIRUA O TE HUNGA I POUTOA MO TE WHAKAATU MO IHU, MO TE KUPU HOKI A TE ATUA, KIHAU NEI I KOROPIKO KI TE KARAREHE, KI TONA WHAKAPAKORO RANEI, KIHAU HOKI I TANGO I TANA TONU KI O RATOU RAE, KI O RATOU RINGA. NA KA ORA RATOU, KA KINGSI TAHI ME TE KARAITI MO NGA TAU KOTAHU MANO (APOKAIPO 20:4).

QUA HAAPU TE MAU KERISETIANO MATAMUA E E VAI MAI TE BASILEIA MIHENIUMA O TE ATUA I NIA I TE FENOA NEI E E MONO I TE MAU FAATEREERAA O TE AO MAI TA TE SIBILIA E HAAPU RA (CF. APOKAIPO 5:10, 11:15).

NO TE AHA, MAI TE PEU E MEA FAUFAA ROA TE BASILEIA O TE ATUA, AITA TE RAHIRAA I FAAROU I TE REIRA?

NA TE MEA I KIHA E IHU HE MEA NGARO:

"KA MEA KI A RATOU, KUA HOATU KI A KOOTOU TE MATAURANGA KI TE MEA NGARO O TE RANGATIRATANGA O TE ATUA; ENGARI KI TE HUNGA O WAHO, HE KUPU WHAKARITE NGA MEA KATOA (MARERO 4:11).

ANAKOA I TENEI RA KO TE RANGATIRATANGA PONO O TE ATUA HE MEA NGARO KI TE NOUNGA ME TE NOI O TE MAHERE A TE ATUA (TIROHIA ANO TA MATOU POKAPORA KORE UTU, IPURANGI I WWW.CCOC.ORG TE TAITARA: [KO TE MATU O TE MAHERE A TE ATUA HE AHA TE ATUA I HANGA AI TETANI MEA? HE AHA KOE I HANGA AI E TE ATUA. ?](#)).

A FERURI ATOA NA I TA IESU I PARAU E, E FATATA MAI TE HOPEA (O TE TAU) I MURI A'E I TE PORO-HAERE-RAA I TE EVANGELIA O TE BASILEIA NA TE AO ATOA NEI, BI ITE.

14 NA KA KAUWHAUTIA TENEI RONGOPAI O TE RANGATIRATANGA PUTA NOA I TE AO, HEI MEA WHAKAATU KI NGA IWI KATOA, A KO REIRA PUTA AI TE MUTUNGA (MATAIU 24:14).

KO TE KAOWHAO I TE RONGOPAI O TE RANGATIRATANGA O TE ATUA HE MEA NOI, ME WHAKATOTOKI I ENEI WA MOTONGA. HE "KAOPAPA PAI" NA TE MEA E TOKO ANA I TE TIHO TOMANAKO KI NEA MATE O TE TANGATA, AHAKOA NEA MEA KA TAHA E NEA KAIAHANGI TORANGAPU TE AHO.

MEHA KA WHAKAAROHA E ROE NEA KORO A IHO, ME TIHO MARAMA KEI TE KAOWHAO TE HANGI KARAITIANA POHO I TAHA RONGOPAI O TE RANGATIRATANGA IHAIAHEI. KO TENEI HEI KAOPAPA MATUA MO TE HANGI. A KIA PAI AI TENEI MAHI, ME WHAKAMAHI NEA DEO MAHA. KO TE MEA TENEI E KAHA ANA TE HANGI TONO A TE ATUA KI TE MAHI. NA REIRA I WHAKAMAORITIA AI TENEI POKAPOKA KI NEA DEO MAHA.

I WHAKAAKO A IHO KO TE NOUNGA KAOROE E WHAKAAE KI TANA ARA:

¹³ HE TOMO MA TE KOWAHA WHAITI; HE WHARANGI HOKI TE KOWAHA, HE WHANGI TE ARA, E TIKA ANA KI TE NGAROMANGA, A HE TOKOMAHA E HAERE ANA RA REIRA. ¹⁴ HE KOUTI HOKI TE KOWAHA, HE KIKI TE ARA E TIKA ANA KI TE ORA, A HE TOKOITI TE HUNGA E KITE. (MATAI 0:7-14).

KO TE RONGOPAI O TE RANGATIRATANGA O TE ATUA E ARAHI KI TE ORA!

HE MEA ANAANATAE PAHA IA TAPAO E NOA TU E E AU RA E AITA TE RAHIRAA O TE MAU TAATA E PARAU RA E E KERISETIANO RATOU E TAO'A ORE I TE MANA'O E TE HAARAUFAA RA TE MESIA I TE PORORAA I TE EVANGELIA O TE SASILEIA O TE ATUA, UA TAA PINEPINE TE MAU TAATA TUATAPAPA I TE PARAU NO NIA I TE FAAROU E TE MAU TAATA TUATAPAPA I TE PARAU NO TEIE NEI AO E TERA TA TE SIBILIA E HAARII MAU RA.

TEIE RA, UA TIAI O IESU IHO E IA HAARII TA NA MAU PUPU I TE EVANGELIA O TE SASILEIA O TE ATUA (LUKA 0:2 , 00). NO TE MEA E NICHIA TE SASILEIA NO A MURI ATE I NIA I TE MAU TORE A TE ATUA, E HOPU MAI TE REIRA I TE HAU E TE

**RUPERUPU E NA TE AURARORAA I TAUA MAU TURE RA I TEI NEI TAU E ARATAI I
TE HAU MAU (SALAMO 119:165; EPHEZIA 2:15).**

**A KO TENEI RONGO PAI O TE RANGATIRATANGA I MOHIOTIA I ROTO I NGA
KARAIPIURE O TE KAWENATA TAWHITO.**

3. SUTANG KASAGARANG MAGPANGIHOAK KINISILA MEALAOO IAMANG TONGOD KAYSILA GITAKDA?

TE A'ORAA MATAMUA E TE HOPEA A IESU I TAPAONIA, O TE PORORAA IA I TE EVANGELIA O TE SASILEIA O TE ATUA (MARKO 1:14-15; OHIPA 1:3).

KO TE RANGATIRATANGA O TE ATUA KO TETAHI MEA E TIKA ANA KIA MOHIIO NGA HURAI O TE WA O IHU I TETAHI MEA E PA ANA KI TE KOREKO I ROTO I O RATOO KARAIPITORE, E KIA NEI E TATOU KO TE KAWENATA TAWHITO.

QUA HAAPII DANIELIA NO NIA I TE SASILEIA

QUA PAPAI TE PEROPHETA DANIELIA:

⁴⁰ NA, KO TE WHA O NGA KINGITANGA KA RITE KI TE BIHO TE RAHA: HE MEA WAWAHI HOKI TE BIHO, E TAHA ANO E IA NGA MEA KATOA; KA RITE ANO KI TE WAWAHI A TE BIHO, KA WAWAHIA E TEHA KINGITANGA, KA MONGAMONGA; ⁴¹ NA, I RITE NA KOE I NGA RAPARAPA, I NGA MATIMATI, HE OKU NA TE RAIPOKEROKE TETAHI WAHI, HE BIHO TETAHI WAHI, KA WEHEA TE KINGITANGA; KA MAU ANO HOKI TE RAHA O TE BIHO I ROTO, KA PERA ANO ME TAU I RITE RA I TE BIHO E WHAKAORORU ANA KI TE OKU OKU. ⁴² NA, KO NGA MATIMATI O NGA RAPARAPA RA, HE BIHO NEI TETAHI WAHI, HE OKU TETAHI WAHI, KA PEHA ANO TE KINGITANGA, KA RAHA TETAHI WAHI, KO TETAHI WAHI HE PAKAROKARO. ⁴³ NA, I RITE NA KOE I TE BIHO E WHAKAORU ANA KI TE OKU OKU, NA KA ORU ANO ERA KI NGA ORI TANGATA; E KORE IA E PIRI TETAHI KI TETAHI, KA PERA ME TE BIHO E KORE NEI E ORU KI TE OKU. ⁴⁴ NA I NGA RA O ENEI KINGI, KA WHAKATORIA E TE ATUA O TE RANGI HE KINGITANGA E KORE E NGARO; E KORE ANO HOKI TE RANGATIRATANGA E WAIHO KI TETAHI ATU IWI; KA WAWAHIA, KA PAU ENEI RANGATIRATANGA KATOA, KA MAU TONGU AKE AKE (DANIELIA 2:40-44).

18 OTHA KA BIRO TE KINGITANGA I TE HUNGA TAPU A TE RUNGA RAWA, KA MAU ANO HOKI TE KINGITANGA KI A RATOU A AKE AKE. (DANIELA 7:18).

21 I TITIRO AHAC; I WHAWHAI ANO TAUA HAONA KI TE HUNGA TAPU, A TAUA ANA RATOU E IA, **22** TAE NOA KI TE TAENGA MAI O TE TUAHONO ONAMATA, A KA WHAKARITEA HE WHAKAWA MO TE HUNGA TAPU A TE RUNGA RAWA, A KA TAE TE WA E BIRO AI TE RANGATIRATANGA O TE HUNGA TAPU. . (DANIELA 7:21-22)

MAI IA DANIELA, TE HAAPU MAI NEI TATOU E E TAE MAI TE TAU E HAAMOU AI TE BASILEIA O TE ATUA I TE MAU BASILEIA O TEI NEI AO E E VAI NOA E A MURI NOA TU. OUA HAAPU ATOA TATOU E, E TUHAA TA TE FEIA MO'A I ROTO I TE FARIRAA I TEI BASILEIA.

HE RAVE RAHI TUHAA O TE MAU PARAU TONU A DANIELA NO TO TATOU NEI TAU I TE ZIRAA O TE ^{SENEKEIE}.

A HI'O NA I TE TAHI MAU IRAVA NO ROTO MAI I TE TAUFAA AP:

12 NA, KO NGA HAONA KOTAHU TERAU I RITE RA ROE, KOTAHU TERAU ERA KINGI, KAHORE ANO KIA WHIWHI NOA KI TETAHI RANGATIRATANGA; **13** KOTAHU TONU TE WHAKAARO O ENEI, KA HOATU ANO E RATOU TO RATOU RAHA, TO RATOU MANA KI TE KARAREHE. **14** HE WHAWHAI ANO ENEI KI TE REME, E TAUA ANO RATOU E TE REME: NO TE MEA KO IA TE ARIRI O NGA ARIRI, O TE KINGI O NGA KINGI; E TE FEIA I PIHAI IHO IA'NA RA, OUA PIHIA IA, OUA MAITIHIA E TE HAAPAO MAITAI ». (APOKALUPO 17:12-14).

NO BEIRA, TE RITE NEI TATOU I ROTO I TE KAWENATA TAWHITO ME TE KAWENATA HOU TE WHAKAARO KA PUTA TE RANGATIRATANGA O TE WHENGA I TE MUTONGA O NGA WA TERAU NGA WAHANGA, A KA WHAKANGAROMIA E TE ATUA, KA WHAKAPUMAUTIA TONA RANGATIRATANGA.

QUA HAAPII ISAIA NO NIA I TE SASIŪIA

QUA FAARUA TE ATUA IA ISAIA IA PAPAI NO NIA I TE TUHAA MATAMUA O TE SASIŪIA O TE ATUA, TE FAATERERAA HOE TAUSANI MATAHITI TEI PIHIA TE MIHENIOMA, MAI TEIE TE HURU:

¹TEBA E PŪTA AKE HE BAKAU I TE TAKE O HEHE, A KA PŪTA AKE HE PEKA I ROTO I ONA PARIARA. ²TE VAI RA TE VARUA O TE TATU I NIA IHO IA NA, TE VARUA O TE PAARI E TE ITE, TE VARUA O TE A'O E TE PUAI, TE VARUA O TE ITE E TE MATA'U IA IHOVA.

³KO TANA E WHAKAAHUAREKA AI KO TE WEHI KI A IHOVA: E KORE ANO IA E WHAKAWA I RŪNGA I TA ONA KANOHI E KITE AI, E KORE ANO E WHAKAWA I RŪNGA I TA ONA TARINGA E RONGO AI. ⁴ENGARI KA WHAKAWA IA MO NGA RAWAKORE I RŪNGA I TE TIKA, KA WHAKAWA IA I RŪNGA I TE TIKA

MO TE HUNGA MAHARI O TE WHENUA; KA PATUA E IA TE WHENUA KI TE BAKAU O TONA MANGAI, KA WHAKAMATEA ANO E IA TE TANGATA KINO KI TE MANAWA O ONA NGOTU. ⁵HEI WHITIKI TE TIKA MO TONA HOPE, HEI WHITIKI TE PONO MO TONA HOPE.

⁶KA NOHO TAHI ANO TE WURUHI RAUA KO TE REME, KA TAROTO TAHI TE BEPARO RAUA KO TE RUAO KOATI; MA TE TAMAITI NOHINOHU RATOU E ARAHI. ⁷KA KAI TE KAU RAUA KO TE PEKA; KA TAROTO NGATAHI A RATOU RUAO; A KA KAI TE RAIONA I TE KAKAU WITI, KA RITE KI TE KAU. ⁸KA TAKARO TE TAMAITI NGOTE U KI TE RUA O TE AHIPI, A KA PA ATU TE RINGA O TE TAMAITI RUA WHAKAMUTUA TE KAI U KI TE NOHOANGA O TE NERE. ⁹E KORE RATOU E TOKINO, E KORE ANO E WHAKAMATE PŪTA NOA I TORU MAUNGA TAPU: NO TE MEA KA KAPI TE WHENUA I TE MATAURANGA KI A IHOVA, ANO KO NGA WAI E TAUPORO NEI I TE MOANA.

¹⁰NA I TAUA RA KO TETAHI PUTAKE O GHEHE, RA TU HEI KARA KI NGA IWI; KA RAPOA HOKI IA E NGA TACIWI, RA WHAI KOROROA ANO TONA OKIOKINGA. (ISAIA 11:1-10)

KO TE TAKE I KII AI AHAU KO TE WAAHANGA TUATAHI, KO TE WAAHANGA TUATAHI RANEI O TE RANGATIRATANGA O TE ATUA, KO TE WA TENEI KA NOHO TINANA (I MUA I TE WA E HEBE IHO AI TE PA TAPU, A GHIHARAMA HOU MAI I TE RANGI, APOKAIPOO 21) A RA PUMAU KOTAHU MANO TAU. I WHAKAPUMAUTIA E IHAIA TE AHUA TINANA O TENEI WAHANGA I A IA E HAEBE TONU ANA:

¹¹I TAUA RA KA ANGA ANO A IHOWA I TE RUA O NGA WA, KI TE WHAKAHOKI MAI I NGA MOREHU O TANA IWI I MAHUE, I AHIRIA, I IHIPA, I PATORO , I KUHU, I ERAMA, I GHIHARA, I HAMATA , I HAMATA , I IHIPA. NGA MOTU O TE MOANA.

¹²KA WHAKATORIA ANO E IA HE KARA KI NGA IWI, A KA HOIHUIA MAI TE HUNGA O IHARAIRA I PEIA ATU, KA WHAKAMINEA MAI ANO NGA MEA O GHURA I MARARA ATU, I NGA PITO E WHA O TE WHENUA. ¹³KA HAEBE ATU HOKI TE HAE O EPARAIMA, KA HATEPEEA ATU ANO HOKI NGA HOARIRI O GHURA; E KORE A EPARAIMA E HAE KI A GHURA, E KORE ANO A GHURA E WHAKATOI KI A EPARAIMA. ¹⁴ENGARI KA REBE IHO RATOU I RONGA I TE POKOHUWI O NGA PIRIHITINI I TE TAHA KI TE HAUARU; KA PAHUATIA NGATAHITIA E RATOU NGA TANGATA O TE RAWHITI; KA PA O RATOU RINGA KI RONGA KI A EROMA RAUA KO MOAPA; A KA RONGO NGA TAMA A AMONA KI A RATOU. ¹⁵KA WHAKANGAROMIA RAWATIA E IHOWA TE ABERO O TE MOANA O IHIPA; MA TANA HAU RAHA, KA RURU IA I TONA RINGA KI RONGA KI TE AWA, A KA PATUA E IA KI NGA AWA E WHITU, A KA MEINGA NGA TANGATA KIA WHITI I NGA HU MARORE. ¹⁶A KA TAKOTO HE ARA HAEBENGA MAI I AHIRIA MO NGA MOREHU O TANA IWI KA MAHUE; KA RITE ANO KI TO IHARAIRA I TE RA I HAEBE MAI AI IA I TE WHENUA O IHIPA. (ISAIA 11:11-16)

QUA FAAURUHIA ATOA ISAIA IA PAPAI:

² ǾNA TENĒI ARE, KEI NGA RA WHAKAMOTONGA, KA WHAKAPUMAUTIA TE MAUNGA I TŌ IHŌWA WHARE KI TE TIHI O NGA MAUNGA, KA WHAKANEKEHĪA ARE ANO KI RŪNGA I NGA PŪREPŪRE; A KA REBE NGA IWI KATOĀ KI REIRA. ³ KA HĀERE HŌKI NGA IWI MAHA, KA MEA, HĀERE MAI, TATŌU KA HĀERE KI RŪNGA KI TE MAUNGA O IHŌWA, KI TE WHARE O TE ʼATŪA O HIKŌPA; Ǿ HĀAPII MAI OIA IA TATŌU I ǾA ʼNA MAŪ ʼĒA, ʼE ʼE HĀERE TATŌU NA TŌ ʼNA MAŪ ʼĒA." NO TE MEA KA PŪTA MAI TE TŪRE I HIHŌNA, ME TE KŪPŪ A IHŌWA I HIROHARAMA. ⁴ Ǿ WHAKAWA IA I WAENGANŌI I NGA IWI, A HE MAHA NGA IWI ʼE RIRIA AI ʼE IA; KA PATŪPATŪA ʼE RATŌU A RATŌU HŌARI HEI HEĀ PARĀU, A RATŌU TĀO HEI MEĀ TAPAHI MANGA; Ǿ KORE TETAHI IWI ʼE HĀPAI HŌARI KI TETAHI IWI, KA MOTU ANO TA RATŌU AKO KI TE WHAWHĀI ... "KA WHAKAITITIA NGA KĀHŌHI WHĀKĀKĀRE O TE TANGATA, KA WHĀKĀPIKŌA IHO TŌ TE TANGATA WHĀKĀKĀRE, A KŌ IHŌWA ANĀKE ʼE WHĀKĀNĀIA I TĀŪA RA. (ISAIA 2:2-4, 11)

ǾNO REIRA, KA WAIHO HEI WA ŪTŌPIA MO TE RANGIMARIE KI RŪNGA I TE WHENŪA. I TE MŪTONGA, KA NŌHO TŌNU TENĒI, ME IHO TE RANGATIRA. ǾNO NĪA I TE MAŪ IRĀVA RĀU (SĀIĀMO 90:4; 92:1; ISAIA 2:11; HŌSEĀ 6:2), TE HĀAPII RA TE ǾAIMŪD ATĪ IŪDA ʼE 1000 MATAHI TI TE MAORO (SĀBYĪŌNIAN ǾAIMŪD: TRACTĀTE SANHĒDRIN FŌIIO 97A).

I WHĀKĀHIHIKI AHĀU KI TE TŪHI I ENĒI ʼE WHĀI ARE NĒI:

⁶ KŪA WHĀNĀU HŌKI HE TAMĀITI MA TATŌU, KŪA HŌMAI HE ǾAMA MA TATŌU; ʼA KA NŌHO TE RAWĀNATANGA KI RŪNGA KI TŌNA PŌKŌHIWI. ʼA KA HŪAINĀ TŌNA INĒŌA KŌ WHĀKĀMIHĀRO, KŌ TE KAITŌHŪTŌHU, KŌ TE ʼATŪA KĀHA RĀWA, KŌ TE MATŪA MŪTONGĀKORE, KŌ TE RANGATIRA O TE RANGIMARIE. ⁷ Ǿ KORE HE MŪTONGA O TE NŪI HĀERE O TŌNA RANGATIRATANGA, O TŌNA RŌNGŌ MAŪ, KI RŪNGA KI TE TŌRŌNA O RAWIRI, KI RŪNGA ANO I TŌNA RANGATIRATANGA, HEI WHĀKĀPUMĀU I RŪNGA I TE WHĀKĀWA, I RŪNGA I TE TĪKA, AIĀNĒI A ARE TŌNU ATŪ. ǾMA TE NĒĀKĀU NŪI O IHŌWA O NGA MĀNO ʼE TĀEA TENĒI. (ISAIA 9:6-7)

ʼA TAPA NA E ʼUA PARAU ISAIA E E HĀERE MAI IESU E HĀAMAU I TE HŌE BASILEIA MA TE HŌE FAATERERAA. ʼNOA ʼTU E TE FAAHITI RA TE RAHIRAA O TE FEIA E PARAU RA I TE ʼMESIA I TEIE IRANA, I TE AVA'E TITEMA IHO ā RĀ I TE MAU MATAHITI ATOA, TE HĀAMO'E RA RATOU E TE TŌHU RA TE REIRA HĀU ATU I TE PARAU E E FANAUCHIA O IESU. ʼTE FAHITE RA TE SIBIHA E E FAATERERAA TO TE BASILEIA O TE ʼTŪA E MAU TŪRE I NIA I TE MAU TAATA, E NA IESU E FAATERE I TE REIRA. ʼUA TŌHU ISAIA, DANIELA E TE TAHI ATU I TE REIRA.

ʼUA RIRO TE MAU TŪRE A TE ʼTŪA BI ʼA NO TE HĒRE (ʼMATAIO 22:37-40; IOANE 15:10) E E FAATEREHIA TE BASILEIA O TE ʼTŪA I NIA I TAUA MAU TŪRE RA. ʼNO REIRA TE BASILEIA O TE ʼTŪA, NOA ʼTU EHIA RAHIRAA TAATA O TE AO NEI E HI'O RA I TE REIRA, E NIUCHIA IA I NIA I TE HĒRE.

ʼWAIATA ME ETĀHI ATU

ʼE ERE O DANIELA E O ISAIA ANA'E TA TE ʼTŪA I FAARŪAHIA IA PAPAI NO NIA I TE BASILEIA O TE ʼTŪA E FATATA MAIRA.

ʼUA FAARŪAHIA ʼEBERIKIA IA PAPAI E, TE FEIA O TE MAU OPU O ISERABELA (BIHA TE MAU ATI IUDA ANA'E) TEI PŪRARA I TE TAU O TE ATI RAHI E HĀAPŪTŪPŪTŪHIA I ROTO I TE BASILEIA MIHENIUMA:

¹⁷ ʼMO REIRA ME KI ATU, KO TE RŪPU TENEI A TE ʼARIKI, A IHOA: "KA KOHIKOHI AHĀU I A KOŪTOU I ROTO I NGA IWI, KA HŪIHŪI MAI I NGA WHĒNGA I WHĀKAMARARATIA ATU AI KOŪTOU, A KA HŌATU E AHĀU TE WHĒNGA O IHARAIRA KI A KOŪTOU." ¹⁸ KA HĀERE ANO RATOU KI REIRA; KA WHĀKAKAHOEETIA ANO E RATOU NGA MEĀ WHĀKARIHARIHA KATOĀ O REIRA, ME NGA MEĀ ANUANO O REIRA. ¹⁹ ʼNA KA HŌATU E AHĀU HE NGARAU KOŪTAHI KI A RATOU, KA HŌATU ANO E AHĀU HE WAIRUA HŌU KI ROTO KI A RATOU, KA TANGŪHIA HŌKI TE NGARAU KOŪATU I O RATOU KIROKIRO, A KA HŌATU HE NGARAU KIROKIRO KI A RATOU, ²⁰ KIA HĀERE AI RATOU I RUNGA I ARU TIRANGA, KA PŪPŪRI I ARU WHĀKARITENGA, MAHIA RATOU; A HEI

IWI RATOU MARU, KO AHAU HOKI HEI ATUA MO RATOU. ²¹ KO TE HUNGA IA KEI TE WHAI NEI O RATOU NGARAU I TE HIAHIA KI A RATOU MEA WHAKARIHARIIHA, KI A RATOU MEA ANGANU, KA UTUA E AHAU A RATOU MAHI KI RONGA KI O RATOU MAHUNGA, E AI TA TE ARIRI, TA IHOWA. (EZERIEIA 11:17-21)

BITA TE HUAAI O TE MAU OPU O ISERAERIA E HAAPURARA FAHOU, E HAAPAO RA RATOU I TE MAU TURE A TE ATUA E E FAABA I TE AMU I TE MAU MEA FAUFAU (LEVITIKO 11; DEUTERONOMY 14).

A HI'O NA I TE MAU SAIAMO I MURI NEI NO NIA I TE PARAU API MAITAI O TE BASILEIA O TE ATUA:

²⁷ E MAHARA NGA PITO KATOA O TE AO , A KA TAHURI KI A IHOWA: KA KOROPIKO ANO NGA HARU KATOA O NGA IWI KI TOU ARORAU. ²⁸ NO IHOWA HOKI TE RANGATIRATANGA, KO IA ANO TE KAWANA I WAENGANUI I NGA IWI. (SAIAMO 22:27-28).

⁶ PUMAU TONU TOU TORONA, E TE ATUA, AKE AKE; HE HEPE TA TIRA TE HEPE TA O TOU KINGITANGA. (SAIAMO 45:6)

^{WAIATATIA} KI A IHOWA HE WAIATA HOU. WAIATA, E TE WHENGA KATOA KI A IHOWA. ² WAIATA KI A IHOWA, WHAKAPAINGIA TONA INGOA; KAOWHAUTIA TE RONGOPAI O TANA WHAKAORANGA I TENEI RA, I TENEI RA. ³ WHAKAPAKINA TONA KORORIA I WAENGANUI I NGA TAGIWI, ANA MAHI WHAKAMIHARO I WAENGANUI I NGA IWI KATOA. (SAIAMO 96:1-3; TIROHIA HOKI I PARAIPIROMENO 16:23-24).

¹⁰ E WHAKAMOEMITITIA ROE, E IHOWA, E AU MAHI KATOA: E WHAKAPAINGIA E TOU HUNGA TAPU. ¹¹ MA RATOU E KORERO TE KORORIA O TOU KINGITANGA, E KORERO TOU KAHA, ¹² KIA MOHIOTIA AI E NGA TAMA A TE TANGATA ANA MAHI NUNUI, ME TE KORORIA O TE MARUWHEI O TONA

**KiNGITANGA. ¹³ HE KiNGITANGA MUTONGARORE TŌU RANGATIRATANGA;
KEI NGA WHAKATUPURANGA KATŌA TŌU RANGATIRATANGA . (SAIAŌ
145:10-13).**

**HE MAHA NGA KAITŪHI Ō TE KAWENATA TAWHITO I TŪHI MŌ NGA AHŪATANGA Ō
TE RANGATIRATANGA (HEI TAŪIRA, EZEKIELI 20:33; ŌBADIĀ 21; MIRA 4:7).**

**NO REIRA, I TŌ IESU HAAMATARAA I TE HAAPŪI I TE EŪANĒHĀ Ō TE SASIĒHĀ Ō TE
ĀTŪA, UA MATAU MAITAI TŌ 'NA FEIĀ I PŪTUPŪTŪ MAI I TE MANA'Ō TOMŌ.**

4. PAAKINGA ANGIOSNONG PROBIENSYA NAKIELAMBIGIT SATAWHANONG KABUBOTON HSYHE?

NOA 'TU E E RAVE RAHI O TE OHIPA RA MAI TE EVANGELIA TE PARAU APi MAITAI
NOA NO NIA I TE TAATA O IESU, TE PARAU MAU, UA HAAPII TE MAU PIPi A IESU I TE
EVANGELIA O TE SASIHEIA O TE ATUA. TERA TE POROI TA IESU I HOPOI MAI.

UA PAPAI TE APOSETOIO PAUO NO NIA I TE SASIHEIA O TE ATUA E O IESU:

⁶NA KA TOMO IA KI TE WHARE KARAKIA, KA KORERO MAIA ATU, E TORU
NGA MARAMA I KOREKORERO AI, I KOKOME AI KI NGA MEA O TE
RANGATIRATANGA O TE ATUA (OHIPA 19:8).

²⁵E TEIHE NEI, UA ITE AU E O OUTOU ATOA I PORO HAERE I TE SASIHEIA O
TE ATUA I ROTOPU IA RATOU (OHIPA 20:25).

²³A, KA OTI TE WHAKARITE HE RA KI A IA, HE TOKOMANA I HAERE MAI KI
A IA KI TONA WHARE; ... ³¹I TE KAOWHAU I TE RANGATIRATANGA O TE
ATUA, I TE WHAKAAKO I NGA MEA O TE ARIKI, O IHO KARAITI, MA TE
MAIA, KAHOE HE TANGATA E BIRIA ANA (OHIPA 28:23 , 31).

A TAPAO NA E E ERE TE SASIHEIA O TE ATUA NO NIA NOA IA IESU (NOA 'TU E E
TUHAA RAHI ROA O 'NA), MAI TA PAUO ATOA I HAAPII NO NIA IA IESU MA TE TAA E
I TA 'NA I HAAPII NO NIA I TE SASIHEIA O TE ATUA.

I HUAINA ANO E PAORA KO TE RONGOPAI O TE ATUA, ENGARI KO TE RONGOPAI TONU
O TE RANGATIRATANGA O TE ATUA:

⁹... I KAOWHAU MATOU I TE RONGOPAI O TE ATUA KI A KOUTOU... ¹²KIA RITE
TA KOUTOU HAERE KI TA TE ATUA NANA NEI KOUTOU I KARANGA KI TONA
RANGATIRATANGA, KI TONA KORORIA. (TESAIONIA 1, 2:9 , 12).

QUA PII ATOA PAUO I TE REIRA TE EVANGELIA A TE MESIA (ROMA 1:16). KO TE "POROPOROAKI PAI" A IHU, TE KAREBE I WHAKAAKONA E IA.

WHAKAAKORONGA EHARA I TE RONGOPAI NOA MO TE TANGATA O IHU KARAITI, MO TE WHAKAORANGA WHAIARO RANGI. QUA PARAU PAUO I ROTO I TE EVANGELIA A TE MESIA TE HAAPA'ORAA IA IESU, TO'NA HO'IRAA MAI, E TE HAAPARAA A TE ATUA:

⁶ ... MA TE ATUA E UTU KI TE HUNGA E WHAKARARU ANA I A KOUTOU, ⁷ E HOATU ANO KI A KOUTOU E TURINOTIA ANA HE OKIOKINGA KI A MATOU, INA WHAKAKITENGA MAI TE ARIKI, A IHU I TE RANGI ME ANA ANAHERA KANA, ⁸ I ROTO I TE MORA AHI E RAPU UTU ANA I TE HUNGA KAHORE E MATAU KI TE ATUA; KI TE HUNGA HOKI E KORE E TAUHI KI TE RONGOPAI O TO TATOU ARIKI, O IHU KARAITI. ⁹ E FAATUANGA RATOU I TE HAAMOURAA MURE ORE I MUA I TE ARO O TE FATU E I TE HANAHANA O TO 'NA RA MANA, ¹⁰ IA TAE MAI OIA I TAUA MAHANA RA, IA HAAMAITAIHIA I ROTO I TO 'NA RA FEIA MO'A, E IA HAAROPORONGA E TE FEIA ATOA E FAAROU RA, NO TE MEA TA TATOU I FAHITE. I WHAKARORONGA I ROTO I A KOUTOU (2 THESSALONIANS 1:6-10).

TE FAHITE RA TE FAUFAA ARI E TE BASILEIA O TE HOE IA MEA E NOAA IA TATOU, E ERE I TE MEA TEI IA TATOU TE REIRA I TEI NEI:

²⁸ TE FARII NEI TATOU I TE HOE BASILEIA E ORE E AUEUE (HEBEERA 12:28).

TE NEHEHEHE TATOU E TAA E E TIAI RU I TE RIRORAA BI MEIO NO TE SASILEIA O TE ATUA I TEI NEI, AITA RA TATOU I TOMO TAATO A I ROTO.

QUA HAAPARU MAITAI PAUO E BITA TE HOE TAATA E TOMO I ROTO I TE SASILEIA O TE ATUA BI TAATA TAHUTI, MAI TEI TUHU I MURI A'E I TE TIA-FAAHOE-RAA:

⁵⁰ KO TAKU KORERO TENEI, E OKU TEINA, E KORE E TAU KIA RIRO TE RANGATIRATANGA O TE ATUA I TE KIKOKIRO, I TE TOTO; E KORE ANO TE

PIRAU E RIRO I TE PIRAU. ⁵¹NA, HE MEA NGARO TENEI KA KOREBOTIA NEI E AHAU KI A KOUTOU, E KORE TATOU KATOA E MOE, ENGARI KA WHAKAAHUA KETIA TATOU KATOA E TANGI HOKI TE TETERE, A KA WHAKAAHUA TE HUNGA MATE, HE MEA PIRAKORE, A KA WHAKAAHUATIA KETIA TATOU (KORINETIA 1, 15:50-52).

¹KOIA AHAU KA KI ATU NEI KI A ROE I TE AROARO O TE ATUA, O TE ARIRI HOKI, O IHU KARAITI, MANA NEI E WHAKAWA TE HUNGA ORA ME TE HUNGA MATE I TONA PUTANGA MAI ME TONA RANGATIRATANGA.

(TIMOTEO 2, 4:1).

AITA PAUO I HAARII NOA I TE REIRA, TERA RA, E HOROA IESU I TE SASIHEIA I TE ATUA TE METUA:

²⁰KO TENEI KUA ARA A TE KARAITI I TE HUNGA MATE, KUA WAIHO HEI MATAMUA MO TE HUNGA KUA MOE. ²¹NA TE TANGATA NEI HOKI TE MATE, WAIHOKI NA TE TANGATA TE ARANGA O TE HUNGA MATE. ²²I ROTO HOKI I A ARAMA KA MATE KATOA NGA TANGATA, WAIHOKI I ROTO IA TE KARAITI KA WHAKAORANGIA KATOATIA. ²³OTIHA KO TENEI, KO TENEI, I TONA AKE TURANGA; KO TE KARAITI TE MATAMUA, MURI IHO KO TE HUNGA A TE KARAITI A TONA TAENGA MAI. ²⁴KO REIRA TE MUTUNGA, INA OTI TE RANGATIRATANGA TE HOATU E IA KI TE ATUA MATUA, INA WHAKAKAHORETIA E IA NGA RANGATIRATANGA KATOA, NGA MANA KATOA, ME NGA MANA. ^{KA}TAKOTO HOKI TE TIRANGA KIA KINCI IA, KIA MEINGA RA ANO E IA NGA HOARIRI KATOA KI RARO I ONA WAEWAE. (KORINETIA 1, 15:20-25).

QUA HAARII ATOA PAUO E BITA TE REIA PARAU-TIA ORE (TE REIA OFATI I TE FAACERAA) E PARAI I TE SASIHEIA O TE ATUA:

⁹ ʻE NA RANĪ KAHORĒ KOUTŌU I TE MATAU, E KORE TE HUNGA WHAKAHEHE HE E WHIWHI KI TE RANGATIRATANGA O TE ʻATUA? KEI WHAKAROHĒHEĒTIA. ʻE ORE TE TAIATA, E TE HAAMORI IDŌIO, E TE FAATŪRI, E TE TANE, E TE FAATŪRI, ¹⁰ E TE BIĀ, E TE NOUNOU, E TE TAERO AVA, E TE FAAIŌ, E TE HARU, E ORE E PARAHĪ I TE BASILEIA O TE ʻATUA (KŌRĪNETIA 1, 6:9-10).

¹⁹ ʻNA E MARAMA ANA NGA MAHI A TE KIKŌRIKO, ARA: TE PŪREMO, TE MOEPŪRU, TE PŪRE, TE MOEPŪRU, ²⁰ TE KARAKIA WHAKAPAKŌKO, TE MAKŪTU, TE MAUAHARA, TE TOTŌHE, TE HĀE, TE RIRI, TE HĪAHĪ NGAKAU, TE TAUTOHEŒTŌHE, NGA TITŌHEHANGA, ²¹ TE HĀE, TE KOHŪRU, TE HAURANGI, KŌ TE HĀRI, ME NGA MEĀ PĒNA; O TA ʻŪ E PARAU ATU NA IA OŪTOU NA, MAI TA ʻŪ I PARAU ATU IA OŪTOU I MŪTAA IHŌRA, E ORE TE FEIA E RAVE I TAUA MAU MEĀ RA E PARAHĪ I TE BASILEIA O TE ʻATUA (GAĪATIA 5:19-21).

⁵ ʻIA I TE HOI OŪTOU I TE REIRA, E ORE RŌA TE FAATŪRI, TE VIIII, E TE NOUNOU TAŌʻA, E HAAMORI IDŌIO HOI OIA, E PARAHĪ I TE BASILEIA O TE ʻMESIA E TE ʻATUA (ʻEPHĒSIA 5:5).

ʻE MAU TŪRE TA TE ʻATUA E E TITAU OIA IA TATARAHARA I TE HARA IA NEHENEHE OIA E TOMO I ʻŌʻNA BASILEIA. ʻUA FAAARA TE APOHEŒŒIO PAŪIO E BITA TE TAHI PAE E HĀAPII E O TE ʻEVANGĒLIA A IESU TE PAHŌNORAA, TE TAHI ATU RĀ:

³ KIA TAU KI A KOUTŌU TE AROHA NOA ME TE RANGIMARĒ MAI I TE ʻATUA ʻMATUA, I TŌ TATŌU ʻIRIKI HŌKI, I A IHU KARAITI, ⁴ I TŪRU IA IA ANO MO O TATŌU HARA, KIA WHAKAORANGIA AI TATŌU E IA I TENĒI AO KINO, I RŪNGA I TA TE ʻATUA I PAI AI, TE ʻMATUA, ⁵ MŌNA TE KORŌRIA. MO ARE TŌNU ATU. ʻAMĪNE. ⁶ ʻMIHARO TŌNU AHĀU KI TE HOHŌRO O TŌ KOUTŌU TAŪORI KE ATU I TE KAIRARANGA I A KOUTŌU I RŪNGA I TE AROHA NOA O TE KARAITI KI TĒTAHI RŌNGŌPAI KE, ⁷ E HĀRA NEI I TE RŌNGŌPAI KE ATU; ENGARĪ TĒRA ANŌ ETĀHI E WHAKARARŪRARU ANA IA KOUTŌU, E MEĀ ANA

KIA WHAKAPŪTAIA KĒTIA TĒ RŌNGOPAI Ō TĒ KARAITI. ⁸ ŌTIRA, AHARŌA KŌ MATŌU, KŌ TĒTAHI ANAHEERA RANĒI Ō TĒ RANGI, KI TĒ KAŌWHĀU I TĒ RŌNGOPAI KI A KŌUTŌU, I TĒ MEA REBE KĒ I TA MATŌU I KAŌWHĀU AI KI A KŌUTŌU, KIA RANGA IA. ⁹ KIA RITE KI TA MATŌU I KI AI I MŌA, KA KI ANŌ AHĀU INAIANĒI, KI TĒ PŪTA KĒ TĒ KAŌWHĀU A TĒTAHI KI A KŌUTŌU I TĒRA KŪA RIRO IA KŌUTŌU, KIA RANGA IA. (GAĪATIA 1:3-9).

³ Ē WEHI ANA IA AHĀU, KĒI PERA ME IWI I WHĀKAWĀIA E TĒ TINIHANGA Ō TĒ NĀKĀHI, KĒI KŪMEA ATŌ Ō KŌUTŌU WHĀKAARO KI TĒ HE, KĒI MAHŪE TĒ TAPATAHI Ō TĒ NGĀKĀU KI A TĒ KARAITI. ⁴ KI TĒ MEA HŌKI KA KAŌWHĀUTIA E TĒ TANGATA E HĀEBE MAI ANA HE IHŪ KĒ ATŌ I TA MATŌU I KAŌWHĀU AI, KI TĒ RIRO RANĒI I A KŌUTŌU HE WAIRŪA KĒ I TĒ MEA KARE NĒI I RIRO IA KŌUTŌU, HE RŌNGOPAI KĒ RANĒI TA KŌUTŌU I WHĀKAABE AI; (KŌRĪNETIA 2, 11:3-4).

HE AHĀ TĒ "ATŌ" ME TĒ "REBEKE," HE PŌNO TĒKA, HE RŌNGOPAI?

HE MAHA NGA WAHANGA Ō TĒ RŌNGOPAI TĒKA.

I TĒ NŪINGA, KŌ TĒ RŌNGOPAI TĒKA KŌ TĒ WHĀKAPONŌ KAŌRE KŌE E WHĀI KI TĒ WHĀKARŌNGŌ KI TĒ 'ATŪA ME TĒ TIŌO KAHA KI TĒ NŌHO PŌNO KI TANA ARA ME TĒ KII KĒI TĒ MŌHIŌ KŌE KI TĒ 'ATŪA (CF. MATTHEW 7: 21-23). KA WHĀI WHĀKAARO KI A IA ANŌ.

NA TĒ NĀKĀHI I WHĀKAPONHEHE A IWI KIA HĪNGA MŌ TĒ RŌNGOPAI TĒKA TATA KI TĒ GOŌO TĀU KI MŪRI (GENESE 3)—A KŪA WHĀKAPONŌ TĒ TANGATA HE PAI AKE TŌ RATŌU MŌHIŌ I TŌ TĒ 'ATŪA ME TĒ WHĀKATAŌU I TĒ PAI ME TĒ KIŌO MŌ RATŌU ANŌ. ĀE, I MŪRI I TĒ TAENGA MAI Ō IHŪ, HE MAHA NGA WA I PIRI TŌNU AI TŌNA INGOA KI NGA RŌNGOPAI TĒKA — A KĒI TĒ HĀEBE TŌNU TĒNĒI ME TĒ HĀEBE TŌNU KI TĒ WA Ō TĒ ANATIKARAITI WHĀKAMŪTUNGA.

I TENEI WA I TE WA O TE APOTORO A PAORA, KO TE RONGOPAI TEKA KO TE TIHO
GNOSTIC/MYSTIC RANUNGA O TE POHO ME TE HE. I WHAKAPOHO NGA GNOSTICS KO
TE MATAURANGA MOTUHARE TE MEA E HIAHIAITIA ANA KIA WHIWHI MATAURANGA
WAIROA, TA E ATU KI TE WHAKAORANGA. QU MANA O TE MAU GNOSTICS E AITA E
FAUPAA TA TE TIHO I RAVE E UA PATOI RATOU I TE AURARORAA I TE ATUA I ROTO
I TE MAU OHIRA MAI TE SABATI MAHANA HITU. TE HOE O TAUA FEIA FAATERE
HAANARE RA O SIMONA MAGUSTA, TEI FAAARAHIA E TE APOSETOIO PETERO (OHIRA
8:18-21).

ENGARI EHARA I TE MEA NGAWARI

TE FAAITE RA TE FAUPAA AP E UA HAARII PHILIPA I TE BASILEIA O TE ATUA:

⁵NA KO PIRIPI I HEKE ATU KI TE PA O HAMARIA, A KAOWHAU ANA IA TE
KARAITI KI A RATOU. ... ¹²QU FAAROU RATOU IA PHILIPA A PORO AI OIA I
TE PARAU NO TE BASILEIA O TE ATUA... (TE OHIRA 8:5 , 12).

QU HAARII RA IESU, PAHO E TE MAU PIRI E E BRE I TE MEA OHIE IA TOMO I ROTO I
TE BASILEIA O TE ATUA:

²⁴A KA RITE A IHU I TONA POORI, KA MEA, ANO TE WHAKAUAUA O TE
TAPORO O TE HUNGA TAONGA KI TE RANGATIRATANGA O TE ATUA! ²⁵
E RANGI HOKI TE HAERE O TE KAMERA RA TE KOWHAU O TE NGIRA HE MEA
TAKOTO NOA I TE HAERE O TE TANGATA TAONGA KI ROTO KI TE
RANGATIRATANGA O TE ATUA.

²⁶NA KA MEA TE HUNGA I RONGO, KO WAI RA E ORA?

²⁷OTIRA I MEA IA, KO NGA MEA E KORE E TAUA E TE TANGATA, KA TAUA
E TE ATUA. (LUKA 18:24-27).

²²“E TIA IA TATOU IA TOMO I ROTO I TE BASILEIA O TE ATUA NA ROTO I
TE MAU ATI E RAVE RAHI .” (OHIRA 14:22).

³ ̄ TIKA ANA KIA WHAKAWHETAI MATOU KI TE ATUA I NGA WA KATOA MO KOUTOU, E ORU TEINA

HE MEA TIKA, NO TE MEA E TUPO NUI ANA TO KOUTOU WHAKAPONO, E HIRA ARE ANA HOKI TE ARONA O TETAHI, O TETAHI O KOUTOU TETAHI KI TETAHI, ⁴ I WHAKAMANAMANA AI MATOU KI A KOUTOU I ROTO I NGA HAHAI A TE ATUA, MO TO KOUTOU MANAWANGI, MO TO KOUTOU WHAKAPONO I ROTO I O KOUTOU WHAKATOI KATOA, I NGA TURINOTANGA HOKI E WHAKARIRIKI KAU ANA KOUTOU; ⁵ HE TONU TENEI MO TE TIKA O TA TE ATUA WHAKAWA, KIA KIA AI KOUTOU HE TAU MO TE RANGATIRATANGA O TE ATUA, E MAMA E NEI KOUTOU; ⁶ TE MEA E MEA TIA I TE ATUA IA TAHOO ATU I TE ATI I TE FEIA E HAARBARBA RA IA OUTOU, ⁷ E IA HOROA MAI I TE TAATA E REARBA RA I TE FAABARAA I PIHAI IHO IA MATOU IA HEHECHIA MAI TE FATU RA O IESU MAI TE RA I MAI E TA 'NA MAU MEIHAHI PUI, (2 TESALIONIA 1:3-7).).

NO TE MAU FIFI, O TE TANI NOA TEI PIHIA E TEI MAITIHIA I TEI NEI TAU NO TE RIRO BI MEIO NO TE REIRA (MATAIU 22:1-14; IOANE 6:44; HEBERA 6:4-6). ̄ PIHIA TE TANI ATU I MURI A'E, MAI TA TE SIPIHIA E FAATE RA E "TE FEIA I HAPA TE AAU RA, E NOAA IA TE ITE, E TE FEIA I AMOAMO RA, E HAARII IA I TE PARAU." (ISAIA 29:24).

UA HAARII TE APOSETOIO PETERO E, E MEA MURE ORE TE BASILEIA, E E MEA TIA IA HAARA'O-MAITE-HIA TE EVANGELIA A TE ATUA IA ORE ANA'E TE HAANARAA:

¹⁰ UA, E ORU TEINA, KIA PUTA TO KOUTOU UAU KI TE WHAKAU I TO KOUTOU KARANATANGA, I TO KOUTOU WHIRIWHIRINGA: KI TE MAHI HOKI KOUTOU I ENEI MEA, E KORE RAWA KOUTOU E HE; ¹¹ NO TE MEA E NA REIRA OUTOU I TE TOMO RAHI I ROTO I TE BASILEIA MURE ORE O TO TATOU FATU E TE FAAORA O IESU MESIA (PETERO 2, 1:10-11).

17 KŌ TĒ WA HŌRĪ TĒNEI E TIMATA AI TĒ WHAKAWA KĪ TĒ WHARE Ō TĒ
ĀTUA; A KĪ TĒ MEA KĒI A TATŌU TĒ TŪATAHI, HE AHA TĒ MŪTUNGA Ō TĒ
HUNGA E KŌRE E TAHOŪRI KĪ TĒ WŌNGŌPAI Ō TĒ ĀTUA? (PĒTERŌ 1, 4:17).

TE MAU BŪKA HŌPEA Ō TĒ SĪBĪLIA E TĒ SASĪĒIA

**TE HAAPĪI RA TĒ SĪBĪLIA E “E ARŌHA TĒ ĀTUA” (IOANĒ 1, 4:8, 16) E Ō IĒSU TĒ
ĀTUA (IOANĒ 1:1, 14)—E ĀRĪI ARŌHA TŌ TĒ SASĪĒIA Ō TĒ ĀTUA E E TŪRU TA ‘NA
MAU TŪRE I TĒ HEĒRE, EIAHA RA TĒ RĪRĪ. (CF. ĀPOKAIPO 22:14-15).**

**TE FAAITE ATOA RA TĒ SĪBĪLIA E E TONO TĒ ĀTUA I TĒ HŌE MEIAHI Ō TĒ PORO I
TĒ EVANGĒLIA MŪRE ŌRE Ō TĒ SASĪĒIA Ō TĒ ĀTUA (ĀPOKAIPO 14:6-7) E I MŪRI
IHŪ, TĒ TAHI ATŪ MEIAHI NO TĒ FAAITE E NOA ‘TŪ TŌ ‘NA HŪRU RAHI, ŪA TŌPA Ō
SABŪĪONIA (ĀPOKAIPO 14:8-9). E RĪRO TĒIE MAU PORŌI EI MAU HAAPAPŪRAA NO
TĒ EVANGĒLIA TA TŌ TĒ AO I FARĪI NA MŪA “E EI ITE E E RĪRO HŌI EI TŪMU NO TĒ
“FEIA RAHI RŌA” Ō TĒ HAĒRE MAI I TĒ ĀTUA I TĒ HŌPEA RA (ĀPOKAIPO 7:9-14).
KAŌRE I RĪTE KĪ TĒ MANA WHAKAMŪTUNGA Ō PAPŪRONA KA ARA AĒE KA HĪNGA (CF.
ĀPOKAIPO 18:1-18), KŌ TĒ WAHANGA WHAKAMŪTUNGA Ō TĒ RANGATĪRATANGA Ō
TĒ ĀTUA KA MAU TŌNU:**

15 ‘NA KA WHAKATANGI TĒ WHĪTŪ Ō NGA ANAHEŪA, A KA PŪTA MAI NGA
RĒŌ NŌNCI I TĒ RANGI, E MEA ANA, KŪA RĪRO NGA RANGATĪRATANGA Ō
TĒNEI AO HEI RANGATĪRATANGA MŌ TŌ TATŌU ĀRĪRĪ, MŌ TANA KARAITI,
A KA KĪNGI IA AĒE AĒE. (ĀPOKAIPO 11:15).

**KA KĪNGI A IHŪ I RŌTŌ I TĒ RANGATĪRATANGA! E TĒ FAAITE RA TĒ SĪBĪLIA E PĪTI
Ō TA ‘NA MAU ‘ŌA:**

16 HE INĜŌA ANŌ TŌNA RŪA OTI TĒ TŪHĪTŪHI KĪ WŪNGA KĪ TŌNA KĀKĀHU,
KĪ TŌNA HŪHA, KŌ E E KĪNGI Ō ŌNGĀ KĪNGI, KŌ E E ĀRIKI Ō ŌNGĀ ĀRIKI
(REVEĪATION 19:16).

O IESU ANA'E ANEI TE FAATERE? WHAKAAROHIA TENEI WAAHANGA:

⁴NA KA RITE AHAU I NGA TORONA, A NOHO ANA RATOU I RUNGA, A KA TORUA TE WHAKAWA KI A RATOU. I RITE ANO AHAU I NGA WAIRUA O TE HUNGA I POUTOA HEI WHAKAATO MO IHU, MO TE KUPU HOKI A TE ATUA, KIHAU NEI I KOROPIKO KI TE KARAREHE, KI TONA WHAKAPAKOKO RANEI, KAHORE ANO HOKI I MAU TANA TOHU KI O RATOU RAE, KI O RATOU RINGA. NA KA ORA RATOU, KA RINGI TAHI ME TE KARAITI, KOTAHU MAHO TAU. . .

⁶GHARI TONU, TAPU TONU TE TANGATA HE WAHI NEI TONA I TE ARANGA TUATAHI. KARE O RATOU MANA I RUNGA I TE RUA O TE MATE, MARI RA KA RIRO RATOU BI TAUNGA NA TE ATUA E NA TE MESIA, E KA TUTARA RATOU MA IETU E OKOTAI TAUATINI MATAITI (APOKAIPO 20:4 , 6).

TE FAATIAHIA MAI TE MAU KERISETIANO MAU NO TE FAATERE E TE MESIA HOE TAUSANI MATAHITI! NO TE MEA E VAI TE BASIHIA E A MURI NOA TU (APOKAIPO 11:15), ABEA TAUA FAATERERAA I FAAHITIHI RA, HOE NOA TAUSANI MATAHITI. NO REIRA VAO I FAAHITI AI I TE REIRA NA MUA TE TE TUHAA MATAMUA O TE BASIHIA—TE PAE TINO, TE MIHENIUMA, TE TUHAA TAA E ATU I TE TUHAA HOPEA, HAU ATU I TE PAE VARUA.

QUA TAVOHIA TE TAHI MAU OHIRA I ROTO I TE ZUKA A TE APOKAIPO MAI TEI TUPU I ROTORU I TE MAU MIHENIUMA E TE HOPEA O TE BASIHIA O TE ATUA:

⁷TE IA HOPE NA MATAHITI HOE TAUSANI, E TUOHIA TU SATANI I ROTO I TO NA TAREARAA ⁸E E HAREE OIA E HAAREE I TE MAU FENUA I NA PORO E MAHA O TE FENUA NEI, IA GOGA E IA MAGOGA, IA HAAPUTUPUTU IA RATOU I TE TAMAI: TE ONEPU O TE MOANA. ... " I KA KA RITE AHAU I TETAHI TORONA NOI, MA, I TETAHI HOKI E NOHO ANA I RUNGA, REBE ANA TE WHENUA ME TE RANGI I TONA KANOHI. A KAHORE HE WAHI I RITEA MO RATOU. ¹²I RITE ANO AHAU I TE HUNGA MATE, I TE HUNGA NONOI, I TE HUNGA RIRIKI, E TU ANA I TE AROARO O TE ATUA, NA RUA WHAKATOWHERATIA NGA POKAPUKA. NA RUA WHAKATOWHERATIA

ТЕТАHI АТО POKAPOKA, KO TE POKAPOKA O TE OPA. NA KA WHAKAWAKIA TE HUNGA MATE E RITE ANA KI A RATOU MAHI, KI NGA MEA I TONITONIA KI NGA POKAPOKA. ¹³ I TORUA MAI HOKI E TE MOANA TE HUNGA MATE I ROTO IA IA, I TORUA MAI ANO E TE MATE RAUA KO TE REINGA TE HUNGA MATE I ROTO IA RAUA. NA KA WHAKAWAKIA RATOU, TENEI, TENEI, ME TANA MAHI ANO. ¹⁴ NA KA PANGA TE MATE ME TE PO KI TE ROTO AHI. KO TE MATE TUARUA TENEI. ¹⁵ E TEI ORE I ITEA TEI PAPAHIHA I ROTO I TE BUKA OPA, UA HURIHIA IA I ROTO I TE ROTO AUANI (APOKAIPO 20:7-8, 11-15).

TE FAAITE RA TE BUKA A TE APOKAIPO E TE VAI RA TE HOE TONAA I MURI A'E I MURI A'E I TE HOE TAUSANI MATAHITI FAATEBERAA E I MURI A'E I TE PITI O TE POHEBAA:

¹ NA I RITE AHAU I TE RANGI HOU, I TE WHENUA HOU: KUA PAHEMO HOKI TE RANGI TUATAHI, ME TE WHENUA TUATAHI. KUA KORE ANO HE MOANA. ² I RITE ANO AHAU, A HOANI, I TE PA TAPU, I HIRUHARAMA HOU, E HEBE IHO ANA I TE RANGI I TE ATUA, RITE RAWA, ANO HE WAHINE MARENA HOU KUA OTI TE WHAKAPAIPAI MO TANA TANE. ³ A KA RONGO AHAU I TE REO NUI NO TE RANGI E MEA ANA, NA, KEI NGA TANGATA TE TAPENAKARA O TE ATUA, A KA NOHO IA KI A RATOU, A HEI IWI RATOU MANA. KA NOHO TONU TE ATUA KI A RATOU, KA WAIHO HEI ATUA MO RATOU. ⁴ KA MURUA HOKI E TE ATUA NGA ROIMATA KATOA IO RATOU KANOHI; KORE AKE HE MATE, KAHORE HE POUHI, KAHORE HE AUE. KARE HOKI HE MAMAE, NO TE MEA KUA PAHEMO NGA MEA O MUA. (APOKAIPO 21:1-4)

¹ NA KA WHAKAKITEA MAI E IA KI AHAU HE AWA WAI OPA, PIATA TONU ME TE KARAIHE, E PUTA MAI ANA I TE TORONA O TE ATUA RAUA KO TE REHE. ² I WAENGANUI O TONA ARA, I TETAHI TAHA, I TETAHI TAHA O TE AWA, KO TE BAKAU O TE OPA, KOTAHI TEKAU MA RUA ONA HUA, E HUA ANA TE BAKAU O TENEI BAKAU, O TENEI MARAMA, I TENEI MARAMA. KO NGA RAU O TE BAKAU HEI WHAKAORA I NGA IWI. ³ A KORE AKE HE RANGA I MURI

NEI : KO REIRA ANO HOKI TE TORONA O TE ATUA RAUA KO TE REME; A KA MAHI ANA PONONGA KI A IA. ⁴ Ɔ KITE RATOU I TONA MATA, KA MAU HOKI TONA INGOA KI O RATOU RA. ⁵ Ɔ KOE AKE O REIRA PO: KOE AKE O RATOU RAMA ME TE MARAMA O TE RA: E WHAKAMARAMATIA ANA HOKI RATOU E TE ARIKI, E HOWA. A KA KINGI RATOU AKE AKE. (APOKAIPO 22:1-5)

A HI'O NA I TEIE FAATEREERAA, TEI MURI A'E I TE HOE TAUSANI MATAHITI, TEI ROTO TE MAU TAVINI A TE ATUA E E VAI NOA E A MURI NOA TU. KO TE PA TAPU, KUA OTI TE WHAKARITE KI TE RANGI, KA MAHUE I TE RANGI, KA HEKE IHO KI TE WHENUA. KO TE TIMATANGA TENEI O TE WAHANGA WHAKAMOTONGA O TE RANGATIRATANGA O TE ATUA. HE WA KAREAU HE MAMAE, HE MAMAE RANGI!

Ɔ PARAHĪ TE FEIA MĀRU I TE FENUA (MATAIO 5:5) E TE MAU MEA ATOA (APOKAIPO 21:7). Ɔ MAITAI A'E TE FENUA, E TAE NOA TU TE OIRE MO'A E VAI RA I NIA IHO, NO TE MEA E FAAOHIPAHĪA TE MAU HĀREBA O TE ATUA. KIA MOHIŌ KOE:

⁷ KARE HE MOTONGA O TE NUI O TANA KAWANATANGA ME TE RANGIMARIE (ISAIA 9:7).

PAPU MAITAI E TŌPU TE MARAARAA I MURI A'E I TE HAAMATARAA TE TŪHĀA HŌPEA O TE SASIIEIA O TE ATUA A AURARO AI TE TAATA ATOA I TE FAATEREERAA A TE ATUA.

HE WA TIŌ ATAHAUA TENEI:

⁹ Ɔ NGARI KO TE MEA IA I TŪHĪTŪHĪA, KARE TE KANOHI I RITE, KARE ANO TE TARIŪA I RONGO, KARE ANO I TAPORO KI TE NGARAU O TE TANGATA NGA MEA KUA RITE I TE ATUA MO TE HUNGA E AROHA ANA KI A IA. ¹⁰ Ɔ UA FAAITE MAI RĀ TE ATUA I TE REIRA IA TATOU NA ROTO I TŌ 'NA VARUA (KORINETIA 1, 2:9-10). HE WA TIŌ PAHĪ Ɔ FAAITŪPU TE SASIIEIA O TE ATUA I TE HOE ORARAA MAITAI A'E E A MURI NOA TU. KAORE KOE E HĪAHĪA KIA WHĀI WAHĪ KOE?

5. PĀGBUĪOTĀN APĀN SĀYOD ŪSAB KĪTĀNGA ANGSŌBEBĀNŌ ŪNSĀNG PĀAGĪ NGA KĪN

QUA MANA'O ANGI TE MAU ŌROMETŪA MATAMŪA NO TE MESIA E E TĪA IĀ RĀTOŪ
IĀ PORO I TE EVĀNGĒLĪA Ō TE HŌĒ SASĪĒĪA MAU Ō TE ĀTŪA?

ĀE.

ŪTAU MATAHĪTĪ I TEĪE NEĪ, I ROTO I TE HŌĒ ŌREBŌRŌRĀA PARĀU I HŌRŌAHĪA E TE
ŌROMETŪA HĀAPĪI RĀ Ō SĀRT ƆHERMĀN NO TE ƆARE HĀAPĪHĪRĀA TŪATORŪ NO
NORTH CAROLĪNA, ŪA FAĀHĪTĪ PĪNEPĪNE ŌĪA, E MA TE TĀNO, E TĀA Ē ATŪ I TE
RĀHĪRĀA Ō TE FEĪA E PARĀU RĀ E E KERĪSETĪĀNO RĀTOŪ I TEĪE MAHĀNA, ŪA PORO
IESŪ E ƆA 'NA MAU PĪPĪ MATAMŪA I TE SASĪĒĪA Ō TE ĀTŪA. ƆNOĀ 'TŪ E MEĀ TĀA
Ē RŌA TE TĀA-Ē-RĀA Ō TE TAŌTE ƆHERMĀN NO NĪA I TE KERĪSETĪĀNŌRĀA I TŌ TE
ƆĒRĀĪESĪA TAMĀU A TE ĀTŪA, E FARĪI TĀTOŪ E Ō TE EVĀNGĒLĪA Ō TE SASĪĒĪA TĀ
IESŪ IHŌ I PORO E TA 'NA MAU PĪPĪ I TĪĀTORĪ. MOHĪO KĪ TEĒA.

KŌ TE ƆŪHĪTŪHĪ ME TE KĀŪWHĀU Ō TE KĀWĒNĀTĀ ƆHOŪ Ō MŪRĪ MAI I TE
KĀWĒNĀTĀ ƆHOŪ

QUA RĪRO TE SASĪĒĪA Ō TE ĀTŪA EĪ TŪHĀA FAŪFAA RŌA Ō TEĪ PARĀŪHĪA E "TE
Ā'ŌRĀA KERĪSETĪĀNO TĀĀTŌA TĀHĪTŌ RŌA "E I ŌRĀ MAI" (GHOĪMES MŪW ANCIENT
CHRISTIAN SERMON. THE APOSTOLIC FATHERS: GREEK TEXTS AND ENGLISH
TRANSLATIONS, 2ND ED. SAKER BOOKS, GRAND RAPIDS, 2004, WH. 102). TE VĀI RĀ
I ROTO I TEĪE Ā'ŌRĀA KERĪSETĪĀNO TĀHĪTŌ TEĪE MAU PARĀU NO NĪA I TE BEĪRĀ:

⁵⁵ ƆNA, E MATĀU ANĀ ROŪTŌU, E ŌKŪ TEĪNA, HE MEĀ ITĪ NOĀ TŌ TĀTOŪ
NOHŌ KĪ TE ĀO KĪKŌKĪKO, ENGARĪ HE MEĀ NŪI, HE MEĀ WHĀKĀMĪHĀRO TE
RŪPŪ WHĀKĀRĀI A TE KARĀITĪ: ŌKĪŌKĪ ATŪ KĪ TE RĀNGĀTĪRĀTĀNGA E
HĀEBE MAI ANĀ, KĪ TE ŌRĀ TŌNŪ.

KO TE KORERO I RONGA AKE NEI E WHAKAATU ANA BHARA TE RANGATIRATANGA I
TENEI WA, ENGARĪ KA HĀERE MAI A KA MAU TONO. I TŪA ATU, KO TENEI KORERO
TAWHITO E KĪI ANA:

^{6:9} NA, KI TE KORE E TAĒA E NGA TANGATA TĪKA PENEI TE WHAKAORA I
A RĀTOU TAMARĪKI I RONGA I A RĀTOU MAHI TĪKA, HE AHA TA TĀTOU EŪ
AI MO TE TOMO KI TE RANGATIRATANGA O TE ĀTŪA KI TE KORE TĀTOU E
PŪPŪRI I TŌ TĀTOU IRĪRĪNGA KIA MA, KIA PŌREKORE? KO WAI RĀNEI HEI
KĀIKŌRERO MO TĀTOU KI TE KĀHORE E KITEA HE TĀPU, HE MAHI TĪKA? ^{9:6}
NA, KIA AROHA TĀTOU TĒTAHI KI TĒTAHI, KIA TĀPOKO RĀTOA AI TĀTOU
KI TE RANGATIRATANGA O TE ĀTŪA. ^{11:7} NŌ RĒIRA, MAI TE MĒA ŪA ITE
TĀTOU I TE MĒA TĪA I MŪA I TE ARO O TE ĀTŪA, E TOMO IA TĀTOU I ROTO
I TŌ 'NA BASĪĒIA E E FARĪI TĀTOU I TE MAU PARĀU FARĀU "AORE I
FAAROŪIA E TE TĀRĪ'A, AORE HŌI I HĪ'ŌHĪA E TE MĀTA, E AORE HŌI I
MĀNĀ'ŌHĪA E TE AĀU O TE TAATA NEI".

^{12:1} NA, KIA TĀTARI TĀTOU KI TE RANGATIRATANGA O TE ĀTŪA I TENEI
HĀORA, I TENEI HĀORA, I RONGA I TE AROHA, I TE TĪKA, KĀHORE HŌKI
TĀTOU E MOHIŌ KI TE RA E PŪTA MAI AI TE ĀTŪA. ^{12:6} KA MĒA IA, KA TAĒ
MAI TE RANGATIRATANGA O TŌRU ŪMATŪA.

ŪTE FĀAITE RA TE MAU PARĀU I NĪA NEI E TE HĪNĀARŌHĪA RA TE HĒRE NA ROTO I
TE ŌRĀRĀA TĀNO, AĪTA Ā TĀTOU I TOMO I ROTO I TE SASĪĒIA O TE ĀTŪA, E E
TŪPU TE RĒIRA I MŪRI A'E I TE MĀHĀNA O TE FARĀA MAI O TE ĀTŪA—ŌIA HŌI I
MŪRI A'E I TŌ IĒSU HŌIRĀA MAI. KO TE RANGATIRATANGA O TE ŪMATŪA ME TE
RANGATIRATANGA BHARA I A IŪŪ ANĀRE.

ŪHE MĒA WHĀKAMĪHĀRO KO TE KĀŪHĀU KĀRĀITĪANA TAWHITO RĀWA ATU KŪA
TŌRŪA E TE ĀTŪA KIA ŌRA, E WHĀKĀĀRO ANA I TE RANGATIRATANGA O TE ĀTŪA
E WHĀKĀĀKŌNA ANA E TE KĀWĒNATA ŪHŪ ME TE ŪHĀHI HĀERE TONO A TE ĀTŪA
I TENEI WA (KA TAĒA PĒA MAI I TE ŪHĀHI A TE ĀTŪA, ENGARĪ KO TE ITI O TĀRU

MŌHIOTANGA KI TE RĒO KARIRI KA WHAKAWHĀITIHIA TAKU KAHA KI TE WHAKAPUTA KŌBERO PARAKI AKE).

NGA RANGATIRA Ō TE HAHĪ Ō TE RAŪTAU TŪARUA ME TE RŌNGOPAI Ō TE RANGATIRATANGA

ME TŌHU I TE TIMATANGA Ō TE RAU TAU 2 KŌ PAPIAS, HE TĀNGATA WHAKARŌNGO KI A HIOANI ME TĒTAHI HŌA Ō POIYCARP, I KĪIA HE TAPU E NGA KĀTORĪKA ROMA, I WHĀKAARO I TE RANGATIRATANGA Ō TE MANŌ TAU. ŪA PĀPAI Ō ĒUSEBIUS E ŪA HĀAPII Ō PĀPIAS :

... E VAI MAI TE HŌE MIHĒNIUMA I MŪRI A'E I TE TĪA-FAAHOŪ-RAA MAI TE POHE MAI, IA HĀAMAŪHIA TE FAATEBERAA TAATA IHO A TE MESIA I NI'A I TE FĒNUA NEI. (NGA KŌNGARŌNGA Ō PĀPIAS, VI. 7 HĪŌ ATOA ĒUSEBIUS, 7AMU Ō TE ĒKĀIESIA, BŪKA 3, 77777, 12)

PĀPIAS HE WĀ TIŌO NŪI TĒNEI:

HE PĒRA ANŌ, [I KĪI IA] HE WITI E HŌA MAI KIA TĒRAU

MANŌ NGA PŪRU, KIA KŌTAHI TĒRAU MANŌ NGA WITI Ō IA PŪRU, KIA KŌTAHI TĒRAU PĀUNA PARĀŌA MĀRAMĀRA, PARĀKŌRE, PARĀŌA PAI KĀTOA; KIA RITE ANŌ TE AHŪA Ō NGA APORO, NGA KĀRĀNO, ME TE TARŪTARŪ; E TE MAU ANIMĀIA ATOA, E AMU ANA'E I TE MAU TĀŌ'A Ō TE FĒNUA NEI, IA VAI HĀU E TE AU MAITE, E IA AŪRĀRO MAITAI I TE TAATA. " [ŪA PĀPIAS, TE HŌE TAATA NO TAHIŌO RA TĒI FĀAITE I TE FĀAITEBĀA NO NĪA I TĒI'E MAU MĒA, E TAATA FĀARŌO ŌIA IA IOĀNE E E HŌA NO POIYCARP, I ROTO I TE MAHA Ō TA 'ŪA MAU BŪKA; E RĪMA HŌKI NGA PŪKĀPŪKA NĀNA I TĪTO...] (NGA KŌNGARŌNGA Ō PĀPIAS, IV)

TE NA Ō RA TE BATA I MŪRI A'E I TE FAŪFAA 7PI I TŌ KŌRĪNETIA E:

^{42:13} **QUA FARII TE MAU APOSETOIO I TE EBANĒIA NO TATOU MAI TE FATOU RA IA IESU MESIA; I TONOA MAI A IHU KARAITI E TE ATUA. INA, NO TE ATUA A TE KARAITI, KO NGA APOTORO HOKI NO TE KARAITI. KOIA RAUA I HAERE MAI I TA TE ATUA I PAI AI I RONGA I TE TIKANGA I WHAKARITEA. NA, I TE MEA KA RIRO MAI I A RATOU TE KUPU WHAKAHAU, KA TIHO U RAWA, HE MEA NA TE ARANGA MAI O TO TATOU ARIKI, O IHU KARAITI, HE MEA WHAKAU I RONGA I TE KUPU A TE ATUA, I RONGA ANO I TE TIHO U O TE WAIRUA TAPU, KA HAERE ATU RATOU ME TE RONGOPAI, ARA KA HAERE MAI TE RANGATIRATANGA O TE ATUA.**

KO POIYGARP OF SMYRNA HE KAIARANI KARAITIANA TUATAHI, HE ARONGA IA NA HOANI, KO TE WHAKAMUTONGA O NGA APOTORO TUATAHI I MATE. POIYGARP C. 120-135 AD I WHAKAAKO :

KA ROA TE HUNGA RAWAKORE, ME TE HUNGA E WHAKATOIA ANA MO TE TIKA: NO RATOU HOKI TE RANGATIRATANGA O TE ATUA. (POIYGARP. LETTER TO THE PHILIPPIANS, QUPOKO II. MAI I ANTE-NICENE FATHERS, VOLUME I NA ALEXANDER ROBERTS & JAMES DONALDSON I WHAKATIKA. PUTANGA AMERIKA, 1885)

TA NA RA HANAANA ... TE WAIRUA; " E TE FEIA FAATURI, E TE TAIATA, E TE HAMANI IHO IA RATOU IHO, E ORE RATOU E PARANI I TE BASIHEIA O TE ATUA, " E TE FEIA ATOA E RAVE I TE MAU MEA AU ORE E TE AU ORE. (IBID, QUPOKO V)

NA, KIA MAHI TATOU KI A IA I RONGA I TE WEHI, I TE WEHI, KI TE PERA ANO ME TANA I WHAKAHAU MAI AI KI A TATOU, ME TA NGA APOTORO HOKI I KAUWHAU AI I TE RONGOPAI KI A TATOU, ME NGA POROPITI I KOREBO I MUA I TE HAERENGA MAI O TE ARIKI. (IBID, QUPOKO VI)

MAI IA VETAHI E I ROTO I TE FAUPAA API, UA HAAPHI O POIYGARP E, TE FEIA PARAU-TIA, BIAHA TE FEIA OFATI TURU, E PARANI I TE BASIHEIA O TE ATUA.

KO NGA KORERO E WHAI AKE NEI I KIHIHA NA POIYGARP I ARO:

ENA I TO MURI IHO HAPATI KA MEA; WHAKARONGO MAI KI TAKU KUPU WHAKAHAU, E NGA TAMARIKI ARONA A TE ATUA. I WHAKAOATI AHAU I A KOUTOU I TE WA E NOHO ANA NGA EPISKOPO, A INAIANEI KA WHAKAHAU ANO AHAU KI A KOUTOU KATOA KIA HAERE I RUNGA I TE WHAKARAIPAI, I TE TIKA I RUNGA I TE ARA O TE ARIKI... KIA MATAARA, KIA NOHO RITE ANO, KEI TAIMAHA O KOUTOU NGARAU, KI TE TURE HOU. MO TE ARONA TETAHI KI TETAHI, KA PUTA OHOREHE MAI TONA TAENGA MAI ANO HE OIRA TERE, TE WHAKAWA NEI A TE AHI, TE ORA TONO, TONA RANGATIRATANGA KORE MATE. E TE MAU MEA ATOA I HAARIHIA E TE ATUA, OA ITE OUTOU, IA IMI OUTOU I TE MAU PAPAI I FAARUAHIA, A PAPAI I TE PEHE A TE VARUA MAITAI I ROTO I TO OUTOU AAU, IA VAI NOA TE MAU FAARUAAA I ROTO IA OUTOU E ORE E MOU.' (LIFE OF POIYGARP, CHAPTER 24. JS LIGHTFOOT, THE APOSTOLIC FATHERS, Vol. 3.2, 1889, PP. 488-506)

MEIHO O SARDIS, HE RANGATIRA O TE HANI A TE ATUA, C. 170 AD, I WHAKAAKO:

KO TE TURE HOKI I PUTA MAI I ROTO I TE RONGOPAI, I TE MEA TAWHITO I ROTO I TE MEA HOU, I PUTA TARI MAI I HIONA, I HIRUHARAMA; E TE TURE I HOROAHIA MAI I ROTO I TE ARONA, E TE HONO'A I ROTO I TE HOTO I OTI, E TE ARENIO I ROTO I TE TAMAITI, E TE MAMOE I ROTO I TE TAATA, E TE TAATA I ROTO I TE ATUA...

ENGARI KO TE RONGOPAI I NOHO HEI WHAKAMARAMA MO TE TURE ME ONA WHAKATUTUKITANGA, I TE MEA KO TE HANI TE WHARE TAONGA O TE PONO...

KO IA TENEI NANA TATOU I WHAKAORA MAI I TE PONONGA KI TE HEREKORE, I TE POUKI KI TE MARAMA, I TE MATE KI TE ORA, I TE TOKINO

KI TE RANGATIRATANGA MŪTONGARORE. (MEIITO . HOMIY ON THE
PASSOVER. VERSES 7,40 , 68. TRANSIATION FROM KERUX : THE JOURNAL
OF ONIINE THEOLOGY.
[HTTP://WWW.KERUX.COM/DOCUMENTS/KERUXV4N1A1.ASP](http://www.kerux.com/documents/keruxv4n1a1.asp))

ŊO REIRA, I MOHIOTIA TE RANGATIRATANGA O TE ĀTUA HE MEA PŪMAU, EHARA I
TE MEA KO TE HAHĪ KARAITIANA, KATŌRIKA RANGI O NAIANEI ME TE TURE A TE
ĀTUA.

KO TĒTAHI ATŪ TUHI I WAENGANI O TE MŪTONGA O TE RAU TAU TŪARUA E
WHĀKARAU ANA I NGA TANGATA KI TE TITIRO KI TE RANGATIRATANGA:

ŊO REIRA, KAUA TĒTAHI O ROUTOU E TINIHANGA , E TITIRO KI MŪRI,
ENGARI KIA HĪHIKO TE WHĀKARAO KI TE RŌNGOPAI O TE RANGATIRATANGA
O TE ĀTUA. (ROMAN CLEMENT. RECOGNITIONS, BŪKA 4, PENE 49. ŊO
ROTO MAI I TE MAU METUA TANE ĀNTE-NICEENE, BŪKA 8. NA ALEXANDER
ROBERTS & JAMES DONALDSON I WHĀKATIKA. PŪTANGA ĀMERIKA, 1886)

HĀU ATŪ Ā, NOA 'TU E AITA TE REIRA I PAPAHIĀ E TE HOĒ I ROTO I TE EKLESIA
MAU, TE PAPA I TE AFARAA O TE PITI O TE SENEKEI TEI PAROHIA *TE SHEPHERD
OF HERMAS* I ROTO I TE HŪRIRAA A ROBERTS & DONALDSON I TE FAAOHIPARAA I
TE PARAU RA "BASILEIA O TE ĀTUA" AHURU MA MAHA TAIME.

TE MAU KERISĒTIANO MAU, E TAE NOA 'TU E RAWE RAHI O TEI PARAU I TE MESIA,
I TE TAHI MEA NO NIA I TE SASILEIA O TE ĀTUA I TE PITI O TE SENEKEI.

QUA TAA ATŪA I TE TAATA MŌ'A KATŌHIKA E I TE PAE HĪTIA O TE RĀ O IRENAEUS
E I MŪRI A'E I TE TIA-FAAHOU-RAA, E TOMO TE MAU KERISĒTIANO I ROTO I TE
SASILEIA O TE ĀTUA. Ā HĪO NA I TA 'NA I PAPA, C. 180 ĀO:

KO TE AHŪA HŌKI TENGI O TE HUNGA KŪA WHĀKARONO, KEI ROTO TŌNU
HŌKI I A RATŌU TE WAIRUA TAPU I HŌMAI NEI E IA I TE IRIRINGA, E

PURITIA ANA E TE TANGATA NANA I TANGO, KI TE HAERE IA I RONGA I TE PONO, I TE TAPU, I TE TIKA, I TE MANAWANGI. NO TE MEA HE ARANGA TO TENEI WAIRUA I ROTO I TE HONGA E WHAKAPONO ANA, KA BIRO ANO TE TINANA I TE WAIRUA, ME TE TAHA ANO O TAU WAIRUA, I RONGA I TE RAHA O TE WAIRUA TAPU, KA ABA AKE, KA TOMO KI TE RANGATIRATANGA O TE ATUA. (IRENAEUS, ST., PIHOPA O LYON. HE MEA WHAKAMAORI MAI I TE REO ARAMENI NA ARMITAGE ROBINSON. KO TE WHAKAATURANGA O TE KAOWHAO APOTOTO, GURKO 42. WELLS, SOMERSET, OKETOHA 1879. I TAIA KI TE SOCIETY FOR PROMOTING CHRISTIAN KNOWLEDGE. NYU YORK: THE MACMILLAN CO, 1920).

TEOPHILOS NO ANETIONIA:

HEOI ANO TAKU KOREO MO TONA PAI; KI TE KIIA E AHAU HE RANGATIRATANGA, ENGARI KA WHAKAHUA AHAU I TONA KORORIA... MEHEMEHA HOKI I HANGA E IA IA HE MEA MATEKORE NO TE TIMATANGA, KUA WAIHO E IA HEI ATUA. ... AITA OIA I HAMANI IA'NA I TE TAHUTI ORE E TE MEA TAHUTI NOA, MAI TA TATOU I PARAU I NIA NEI, E NEHENEHE OIA E RAVE I NA MEA E PITI RA; NA, KI TE ANGA ATU IA KI NGA MEA O TE MATEKORE, KI TE PUPURI I TE WHAKAHAU A TE ATUA, KA BIRO IA IA HE OTU MO TE MATEKORE, A KA WAIHO HEI ATUA. (THEOPHILOS , TO AUTOIYOUS , 1:3, 2:27)

QUA PAPAI TE TAATA MO'A KATOHIKA, O GIPPOIYUTS, I TE OMUARAA O TE SENEKHE TORU:

HE E FARII OUTOU I TE BASILIA O TE RA'I, O OUTOU O TEI ITE I TE ARII TIRETIERA, I TO OUTOU PARAHIRAA I TEIE NEI ORARAA. A KA WAIHO KOE HEI HOA MO TE ATUATANGA, HEI HOA KAINGA MO TE KARAITI, KIA KORE AI E WHAKAMAHA E TE HIAHIA, E TE HIAHIA, E KORE ANO E MAUMAUARIA E TE MATE. HE ATUA HOKI KOE : KO NGA MAMAE KATOA HOKI I OMA AI KOE I A KOE I TE TANGATA NEI, I HOMAI E IA KI A KOE, NO TE MEA NO TE

MEĀ I HĀNGA E TE TĀNGATA TE AHUA O TO MATE , OTIRA KŌ NGA MEĀ
KATOĀ E RITE ANĀ KI TA TE ĀTUA HOATUTANGA, KUA KŌBEROTIA E TE
ĀTUA KIA HOATU KI A KŌE; KUA WHĀKATAPUA, KUA WHĀNAU KI TE
MATERŌRE. (HIPPOLYTUS. REFUTATION OF ALL HERESIES, PŪKAPŪKA 9.
ĀPŪKŌ 30)

KŌ TE WHĀINGA MŌ TE TĀNGATA KŌ TE WHĀKAATUA I ROTO I TE
RANGATIRATANGA O TE ĀTUA E HĀERE MAI NEI.

NGA RARURARU I TE RUA TUARUA ME TE TUATORU

ĀHAKŌA TE NEI O TE WHĀKAĀE, I TE RUA O NGA RAUTAU, KA WHĀKATĪKA MAI
TETAHI KAIHĀUTU WHĀKAHEE I TE TURE KŌ MARCION TE INGOA . ŪA HĀAPII
MARCION I TE TURE A TE ĀTUA, TE SABATI, E TE BASILEIA MAU O TE ĀTUA. NOA
TU E ŪA FAĀHĀPĀHĀ OIA E POYCARP E TE TAHI ATU MAU TAATA, ŪA FAREHEI
OIA I TE ŪEKAILEIA NO ROMA NO TE HOE TAIME ROĀ E MAI TE HŪRU RA E E MANA
TO 'NA I REIRA.

I TE RUA ME TE TORU O NGA RAU TAU, KA TIMATA NGA TŌHUNGA KŌBERO KI
ALEXANDRIA (IHĪPA). ŪE RAVE RĀHI FEIA FAĀHOHO'A TEI PATOI I TE HĀAPIIRĀA O
TE BASILEIA E HĀERE MAI NEI. Ā HI'O NA I TE PARAU NO NĪA I TE TAHI O TAUA MAU
TAATA FAĀHOHO'A RA:

I WHĀNAU A DIONYSIUS I ROTO I TE WHĀNAU RANGATIRA ME TE WHĀI
RAWA I ALEXANDRIA, A I AKŌNA KI O RAATAU WHĀKAARO. ŪA FAARŪE OIA
I TE MAU FARE HĀAPIIRĀA ETENE NO TE BIRO MAI EI PĪAHI NO ORIGEN, O
TA 'NA I MANŪIA I ROTO I TE TĪAAŪRĀA I TE FARE HĀAPIIRĀA
CATECHETICAL NO ALEXANDRIA...

KŌ CLEMENT, ORIGEN, ME TE KŪRA Gnostic E WHĀKAKINO ANĀ I NGA
WHĀKAARORANGA O NGA KŌBERO TĀPŪ NA ROTO I O RAATAU
WHĀKAMAARAMA PŌHEWA ME TE WHĀKATAURITE... I WHĪWHĪ RATŌU I TE

INGŌA "ALLEGORISTS." I WHAWHAI A ŌNEPOS KI NGA KAITOHUTOHO, ME TE
KII KA TU HE RANGATIRATANGA O TE KARAITI KI RŪNGA I TE WHĒNUA...

QUA MĀRŌ O DIONYSIUS I TE MAU PĪPI A ŌNEPOS, E NA ROTO I TA 'NA
PARAU... " TE HŪRU O TE MAU MEA E VAI RA I TEIHE NEI I ROTO I TE BASILEIA
O TE 'ATŪA." KŌ TE KŌREBO TŪATANI TENEI MO TE RANGATIRATANGA O
TE 'ATŪA E TU NEI I TENEI WA O NGA HĀHI...

QUA A'O O ŌNEPOS I TA RATŪ HĀPE, MA TE FAARITE E E ERE TE BASILEIA O
TE RA'I I TE HŌE FAAHO'ARAA, O TE BASILEIA MAU RĀ O TO TATŪ TATŪ
I ROTO I TE TIA-FAAHO'RĀA NO TE ŌRA MŪRE ŌRE...

QUA KŌ TE WHAKAARO O TE RANGATIRATANGA KA PŪTA MAI I TENEI
AHŪATANGA O NGA MEA KA PŪTA MAI I ROTO I TE KŪRA GNOSTIC O
ALLEGORISTS I IHIPA, ĀŌ 200 KI TE 250, HE RAU TĀU KI MŪA I TE WA I
KIIA AI NGA EPISĒKŌPO O TE RANGATIRATANGA HEI NOHO I TE TORŌNA. ...

I WHAKAARŌHIA E CLEMENT TE WHAKAARO O TE RANGATIRATANGA O TE
'ATŪA HEI AHŪATANGA O TE MATAŪRANGA HINENGARO PŌNO MO TE 'ATŪA.
QUA FAATAA O ORIGEN I TE REIRA MAI TE HŌE AŪRAA PAE VARŪA I
HŪNAHIA I ROTO I TE RATA O TE MAU PAPAI . (WARD, HENRY DANA. TE
EVANGELIA O TE BASILEIA: E ERE NO TEIHE NEI AO; E ERE I TEIHE NEI AO; E
HĀERE MAI RĀ I ROTO I TE FĒNUA I TE RA'I RA, NO TE TIA-FAAHO'RĀA
MAI TE PŌHE MAI E NO TE FAAHO'RĀA MAI I TE MAU MEA ATOA. QU
CIAXTON I PAPAI, REMSEN & HAFFEIPINGER , 1870, WH. 124-125)

NO REIRA, A HĀAPII AI TE EPISĒKŌPO ŌNEPOS I TE EVANGELIA O TE BASILEIA O TE
'ATŪA, ŪA TAMATA TE FEIA FAAHO'ŌA I TE IMI I TE HŌE MARAMARAMA HĀPE, E
ERE I TE MEA PAPŪ. I NGAŌA ANŌ A PIHŌPA APOLLINARIS O HIBRAPOLIS KI TE
WHAWHAI I NGA HE O NGA KAIKŌREBO MO TE WA ANŌ. KŌ TE HŪNGA PŌNO I ROTO I
TE HĀHI A TE 'ATŪA I TU MO TE PŌNO O TE RANGATIRATANGA O TE 'ATŪA PŪTA
NOA I TE HITŌRI.

QUA HAAPII GHERBERT W. ARMSTRONG I TE EVANGELIA O TE BASILEIA, QUA ATO

I TE RAU TAU 20, KA TŌHITŌHI A ^{GHERBERT W. ARMSTRONG} KUA MATE:

NO TE MEA UA *PATO'I RATOŪ* I TE EVANGELIA A TE MESIA. . . , ME WHAKAKAPI TE AO I TETAHI ATO MEA HEI WHAKAKAPI. ME HANGA E RATOŪ HE *TINIHANGA!* NO REIRA KUA RONGO TATOŪ I TE RANGATIRATANGA O TE ATŪA E KŪIA ANA HE KORERO NOA - HE WHAKAARO PAI I ROTO I NGA NGARAU O TE TANGATA - E WHAKAITI ANA I TE RANGATIRATANGA O TE ATŪA KI TETAHI MEA TIHO NOA, KAHOE HE MEA PONO! KO ETARI KUA PŌHEHE KO TE "EKŪŪ ESŪ" TE RANGATIRATANGA. . . QUA ITE TE PĒROPHETA DANIELIA, TEI ORA NA E SOO MATAHITI HOŪ TE MESIA, E E BASILEIA MAU TE BASILEIA O TE ATŪA-E FAATEBEREA I NIA I TE FENUA.

MAŪ TĀTĀ I NIA I TE FENUA NEI . . .

I KŌNEI. . . KO TE WHAKAMARAMATANGA A TE ATŪA MO TE RŪNGĀTIRĀTĀNGĀ O TĒ ATŪA: "I NGA RA O ENEI KINGI..."-E KORERO ANA I KŌNEI MO NGA MATIMATI KOTARI TERAU, HE RŪNO TETAHI WAHI, HE ŪRU PAKARŪKARŪ TETAHI WAHI. TENEI, NA ROTO I TE HONO I TE POROPITITANGA KI A DANIELIA 7, ME TE APŪKALŪPO 13 ME TE 17, E KORERO ANA KI TE ŪNITĒO SŪTĒS OŪ ŪŪRŪPŪ HOŪ E HANGA NEI INAIANEI. . . I MŪA I ŪŪ KANOHI TE FAATAA RA TE APŪKALŪPO 17:12 I TE MAŪ HAAMARAMAMARAA E E RŪRO TE REIRA EI TAHOERAA O TE MAŪ ARŪI AHŪRU, E AORE RA, O TE MAŪ ARŪI E (APŪ. 17:8) E FAATIA FAHOŪ MAI I TE MĒBEREA ROMA TAHITO . . .

IA TĀE MAI TE MESIA, E HĀERE MAI ŪIA EI ARŪI NO TE MAŪ ARŪI, E FAATERE I TE FENUA TAATOĀ (APŪ. 19:11-16); E TŌNĀ RŪNGĀTIRĀTĀNGĀ-OŪ RŪNGĀTIRĀTĀNGĀ O TĒ ATŪA -E KI ANA A RANIERA, KĀ MOŪ ENEI RANGATIRATANGA KATOĀ O TE AO. TĒ

NA O RA TE APOKAIUPO 11:15 I TE REIRA NA ROTO I TEI MAU PARAU: “OUA
 RIRO TE MAU BASILEIA O TEI NEI AO EI BASILEIA NO TO TATOU FATU, E
 NO TA ' NA RA MESIA: E E ARII OIA E A MURI NOA 'TU"! KO TE
 RA'NGATIRATANGA O TE RA'NGA TENEI. KO TE MUTUNGA TENEI O
 NGA KAWANATANGA O NAIANEI-AE, TAE NOA KI TE UNITED STATES ME
 NGA IWI O INGARANGI. KO REIRA RATOU HEI RANGATIRATANGA, HEI
 KAWANATANGA, MO TE ARIKI, MO IHU KARAITI, HEI KINGI MO NGA KINGI
 O TE WHEHUA RATOA. MA TENEI E TINO MARAMA AI KO TE
 RA'NGATIRATANGA O TE RA'NGA HE KAWANATANGA. I TE MEA
 HE RA'NGATIRATANGA TE TEMEPAEA KARARI-HE
 RA'NGATIRATANGA HOKI TE TEMEPAEA O ROMA-HE
 RANGATIRATANGA ANO HOKI TE RANGATIRATANGA O TE ATUA. KO TE
 TANGO I TE KAWANATANGA O NGA IWI O TE AO. I WHEHUA'IA I
 IHU KARAITI HEI KINGI-HE RA'NGATIRAI! . . .

KO TAU IHU KARAITI ANO I HAEDE I RONGA I NGA PUKUPUKU ME NGA
 RAORAO O TE WHEHUA TAPU ME NGA HURAHU O HIRUHARAMA NEKE ATU
 I TE 1,900 TAU KI MURI RA HOKI MAI ANO. KA MEA IA RA HOKI MAI ANO. I
 MURI A'E I TO 'NA FAASATAURO-RAA-HIA, OA FAATIA MAI TE ATUA IA 'NA
 MAI TE PONE MAI I MURI A'E E TORU MAHANA E TORU RUI (MAT. 12:40;
 OHIPA 2:32 ; I KOR. 15:3-4). I KAKE ATU IA KI TE TORONA O TE ATUA. KO
 TE TARI MATUA O TE KAWANATANGA O TE AO (OHIPA 1:9-11; HEB. 1:3;
 8:1; 10:12; APO. 3:21).

KO IA TE "TANGATA RANGATIRA" O TE KOPU WHAKARITE, I HAEDE KI TE
 TORONA O

TE ATUA-TE "FENUA ATEA" -E FAATOROAHIA EI ARII NO TE MAU ARII I
 NIA I TE MAU FENUA ATOA, E E HOI MAI I TE FENUA NEI (GLUKA 19:12-27).

TEI TE RA' FAANOU A OIA E TAE NOA 'TU I "TE TAU E FAANOHIA MAI AI
 TE MAU MEA ATOA RA" (OHIPA 3:19-21). KO TE WHAKAHOKINGA KO TE

WHAKAHOKI MAI KI TETANI AHUATANGA O MŪA. I ROTO I TENĒI TAKE, KŌ
TE WHAKAHOKIŪA MAI O TE KAWANATANGA A TE ĀTŪA I RŪNGA I TE
WHĒNUA, ME TE WHAKAHOKI MAI I TE RANGIMARIE O TE AO, ME ŪA
TIKANGA ŪTOPIA.

TE MAŪ ARĒPŪRĒPŪRAA O TE AO ŪEI, TE MAŪ TAMAI E TE MAŪ MĀRŪRAA
TEI TŪPŪ I ROTO I TE MAŪ FIFI RAHI O TE AO ŪEI, IA ŪRE TE ĀTŪA E FAAŌ
MAI, E ŪRE RŪA TE TIŪO TAATA E ŪRA (MAT. 24:22). I TE MŪTŪNGA O
TE WA E RŪA AI TE WHAKARŪA I ŪA ŪRANGA KĀTOA MAI I TENĒI AO, KĀ
HOKI MAI A IHŪ KARAITI. I TENĒI WA KĀ HĀERE MAI IA HĒI ĀTŪA ATŪA.
TE HĀERE MAI ŪEI ŪIA MA TE MANA E TE HĀNĀHĀNA ATŪA O TE PŪIETE
E FAATERE RA I TE AO TAATOĀ ŪEI. (MAT. 24:30; 25:31) TE HĀERE MAI
ŪEI ŪIA EI "ĀRII NO TE MAŪ ARĒI, E TE FĀTŪ O TE MAŪ FĀTŪ" (ĀPŪ. 19:16
), NO TE HĀAMAŪ I TE FAATEREARA HĀU RŪA "E O TE AO ŪEI E NO TE
FAATERE I TE MAŪ NŪNĀA ATŪA "MA TE RAŪ ŪŪRI. " (ĀPŪ. 19:15; 12:5)

...

KĀŪRE A TE KARAITI E MANAKŪHĀ?

TE NGĀRI KĀ HĀMAMA TE TANGATA I RŪNGA I TE HĀRI, KĀ PŪWHĒRI MAI KI
A IA I RŪNGA I TE TIŪO HĀRIKŪA ME TE NGĀRĀU ŪEI - KĀ TĀE ANŪ KI ŪA
HĀHI O TE KARAITIANA TŪRŪ IHŪ?

TE KŪRE RATŪ EI KĀ WHĀKAPŪNO RATŪ, NO TE MEĀ KŪ ŪA MĒNĒTA
TEĀA A HĀTĀNA (II KŪR. 11:13-15) KŪA TIŪIHĀNGĀTĀ RATŪ, KŪ IA TE
ANĀTIKĀRĀITI. TE RĒRI TE MAŪ ERĀIESIA E TE MAŪ NŪNĀA I TŪ 'NĀ
TĀERA MAI (ĀPŪ. 11:15 E TE 11:18), E E TAMĀTA MAŪ TE MAŪ NŪ
FAHĀU I TE ARŪ IA 'NĀ NO TE HĀAMŪ IA 'NĀ (ĀPŪ. 17:14)!

TE FAAŌ TE MAŪ NŪNĀA I ROTO I TE TAMAI RAHI O TE TAMAI RAHI III O
TE AO ŪEI E FĀTĀTA MAIRA, E TE ARŪRAA I IERŪSAIEMA (ZĒR. 14:1-2) E I
MŪRI IHŪ E HŪI MAI AI TE MESIA. ŪA ROTO I TE MANA TEI EI E "ARŪ

OIA I TAUA MAU FENUA RA" E ARO RA IA 'NA (IRAVA 3). "E PAU ROA OIA IA RATOU ('APO. 17:14)! "E TIA TO 'NA AVAE I TAUA MAHANA RA I NIA I TE MOU'A OIHETA," I TE HOE ATEA POTO ROA I TE PAE HITIA O TE RA O IERUSAHEMA (ZEK. 14:4). (ARMSTRONG GW. THE MYSTERY OF THE AGES, 1984)

TE PARAU RA TE SIBILIA E E HO'I MAI IESU E E OPOOTIA OIA, E RAVE RAHI RA TE ARO IA 'NA ('APOKALIPSO 19:19). HE TOKOMAHA KA KII (I RUNGA I TE MOHIOTANGA PONEHE O NGA POROPITITANGA O TE PAIPEA, ENGARI NA TE MEA HE POROPITI TEKA ME NGA MEA NGARO) KO IHU TE HOKINGA MAI KO TE ANATIKARAITI WHAKAMUTUNGA!

KO NGA MEA E WHAI AKE NEI NA HERBERT ARMSTRONG:

KO TE KARAKIA PONO—KO TE PONO O TE ATUA I WHAKAKAHANGIA I RUNGA I TE AROHA O TE ATUA I HOMAI E TE WAIRUA TAPU...OIAI KAOR'E E KOR'EROTIA MO TE MOHIO KI TE ATUA ME IHU KARAITI—MO TE MOHIO KI TE TIKA—ME TE MAHANA O TE ARONA O TE ATUA!...

TE MAU HAAPHIRAA A TE EKALIESIA MAU A TE ATUA, O TE "ORA I TE MAU PARAU ATOA" O TE SIBILIA...

KA PEKA KE NGA TANGATA I TE HOUARAHU KI TE "HOA"—KO TE ARA O TE AROHA O TE ATUA.

HE HE HA'WAI HOOU KA MAU I TE WHENUA! (IBID)

KO TE TA'NGATA HOOU KO TE RANGATIRATANGA O TE ATUA. TE PARAUAA E, E HAERE MAI TE NONAA API E IA NIHIA I NI'A I TE HEHE, O TE HOE TA TUHAA RAHI O TE PARAU NO TE EVANGELIA MAU O TE BASILIA TA IESU E TA'NA MAU PIPI I HAAPHI. TEKA TE TAHI MEA TA MATOU I ROTO I TE EKALIESIA TAMAU A TE ATUA E PORO NEI.

QUA I TE O HERBERT ARMSTRONG E TE HAAPII RA O IESU E UA PATOI TE TOTAIESTE TAATA, NOA 'TU E TE MANA'O RA RATOU E TE HINAARO RA RATOU E AURARO, I TE HURU ORARAA 'HORO'A', TE E'A O TE HEBE. E AU RA E AITA HOE A'E TAATA I TAA MAITAI I TE AURAA O TA IESU E HAAPII RA.

KO TE WHAKAORANGA NA ROTO IA IHU HE WAHANGA O TE RONGOPAI

I TEIHE NEI, TE OHI NEI TE TAHI PAE O TEI TAIO I TE REIRA NO NIA I TE PONEBAA O IESU E TO 'NA TIARAA I ROTO I TE FAAORARAA. E, HE WAHANGA TERA O TE RONGOPAI I TUHIA E TE KAWENATA HOU RAUA KO HERBERT W. ARMSTRONG.

KO TE KAWENATA HOU E WHAKAATU ANA KO TE RONGOPAI KO TE WHAKAORANGA NA ROTO IA IHU:

¹⁶KARE HOKI AHAU E WHAKAMA KI TE RONGOPAI O TE KARAITI: KO TE RAHA HOKI IA O TE ATUA HEI WHAKAORA MO NGA TANGATA KATO A E WHAKAPONO ANA, MO TE HURAI KI MUA, MO TE KARIKI ANO HOKI (ROMA 1:16).

⁴ NO REIRA KO RATOU TONU TE HUNGA I WHAKAMARARATIA KI TE KAOWHAU KI NGA WAHI KATO A

TE RUPU. ⁵ NA KO PIPIPI I HEKE ATU KI TE PA O HAMARIA, A KAOWHAU ANA IA TE KARAITI KI A RATOU. ... ¹² OTIRA I TO RATOU WHAKAPONOTANGA KI A PIPIPI I A IA E KAOWHAU ANA I NGA MEA O TE BANGATIRATANGA O TE ATUA, MO TE INGOA HOKI O IHU KARAITI, KA IIRIIRA NGA TANE ME NGA WAHINE. ... ²⁵ E OTI A'ERA TO RAUA FAAITEBAA E TE A'ORAA I TE PARAU A TE FATO, HO'I ATURA RAUA I IERUSAIEMA, A PORO AI I TE EVANGELIA I TE MAU OIRE ITI E RAVE RAHI O TO SAMARIA. ²⁶ NA KA ROBERO TETAHI ANAHEBA A TE ARIKI KI A PIPIPI... ⁴⁰ I KITEA A PIPIPI KI AHOTA . NA KA HAERE IA, KA KAOWHAU KI NGA PA KATO A, A TAE NOA IA KI GIHARIA. (OHIPA 8:4 , 5, 12, 25, 26, 40)

¹⁸ KA KAOWHASTIA E IA A IHO ME TE ARANGA KI A RATOU. (OHIPA 17:18).

³⁰ NA E RUA TIHO TAU I NOHO AI A PAORA I ROTO I TONA WHARE I UTUA, A WHAKAMANOHIRITIA ANA E IA TE HUNGA KATOA I HAERE MAI KI A IA, ³¹ A MAIA TONO IA KI TE KAOWHAO I TE RANGATIRATANGA O TE ATUA, KI TE WHAKAAKO I NGA MEA O TE ARIRI, O IHO KARAITI, KIHA I HOKI I RIRIA E TETAHI. (OHIPA 28:30-31).

A TAPAO NA E TEI ROTO TE POROROA IA IESU E TE BASILEIA. TE MEA PEAPEA, TE EREHIA RA TE HOE MARAMARAMARA TANO NO NIA I TE EVANGELIA O TE BASILEIA O TE ATUA I TE MAU HAAPUARA A TE MAU EKALIESIA HEIENI ROMA.

INANA, NO TE TAUTOU IA TATOU IA RIRO EI MEIO NO TAUA BASILEIA RA, UA HEERE RUA TE ATUA I TE TAATA E UA TONO MAI OIA IA IESU IA PONE NO TATOU (IOANE 3:16-17) E UA PAORA IA TATOU NA ROTO I TO 'NA AROHA (EPHEZIA 2:8). E TUHAA TE REIRA O TE PARAU API MAITAI (OHIPA 20:24).

TE EVANGELIA O TE BASILEIA TA TE AO E HINAARO RA, TERA RA...

KO TE MAHI MO TE RANGIMARIE (MATTHEW 5: 9) ME TE MAHI PAI HE WHAINGA WHAI HUA (CF. GALATIANS 6:10). TEIE RA, E RAVE RAHI MAU RAATIRA O TE AO NEI, E TAE NOA TU TE REIA FAAROU, TE TIATURI NEI E NA TE OHIPA AMOI NA TE AO NEI E HOPOI MAI I TE HAU E TE RUPERUPE, BIANA RA TE BASILEIA O TE ATUA. E NOA TU E E NOAA MAI IA RATOU TE TAHI MAU MANUIARA I TE PAE TIHO, E ERE NOA RATOU I TE ORE E MANUIA, TE TAHI O TA RATOU MAU TUTAVARA A TE TAATA NEI E HOPOI MAI I TE PAE HOPEA O TE PAIANETA FENUA I TE PAE HOPEA E E ORE RUA TE ORARA E VAI NOA MAI TE PEU E BITA IESU E HOI MAI NO TE HAAMAU I TO 'NA BASILEIA. KO NGA TANGATA E WHAKATIRA ANA I TE WHENUA KAORE HE ATUA HE RONGOPAI HORIZORI ME TE TERA (SALAMO 127: 1).

HE MAHA NGA IWI O TE AO E NGANA ANA KI TE WHAKAHIAO I TETAHI MAHERE A-AO SABUIONIA AHUA-WHAKAPONO KI TE WHAKATAROTO I TE AO HOU I TE ^{RATOU 21}.

HE MEA TENEI KUA WHAKAHENGIA E TE WHAKA TONGU A TE ATUA MAI I TONA TIMATANGA ME TE WHAKAAHO KI TE WHAKAHE TONGU. MAI I TE WA I WHAKAPOHEHE A HATANA I A EVA KIA TAKA KI TETAHI PUTANGA O TANA RONGOPAI TATA KI TE GOO TAU KI MURI (GENESE 3), HE MAHA NGA TANGATA I WHAKAPOHO HE PAI AKE TO RATOU MOHIU I TE ATUA KI NGA MEA E PAI AKE AI RATOU ME TE AO.

IA AU I TE SIBILIA, E TITACHIA TE HOE RAATIRA FAHAAU I EUROPA (TEI PIHIA TE ARII NO APATOEBAU, TEI PIH-ATOA-HIA TE ANIMAIA O TE APOKAIPO 13:1-10) E TE HOE RAATIRA FAAROO (I PIHIA TE PEROPHETA HAAVARE, TEI PIH-ATOA-HIA TE TGH). ANATIKARAITI WHAKAMOTUNGA ME TE KARAREHE E EWA-HAONA O REVELATION 13: 11-17) I TE PA O NGA POKOPURE E WHITE (REVELATION 17: 9 , 18) KI TE KAWE MAI I ROTO I TE 'SABULONIA' (REVELATION 17 & 18) TIKANGA AO. AHAROA E HIAHIA ANA TE TANGATA KI TE HOKINGA MAI O TE KARAITI ME TE WHAKATURANGA O TONA RANGATIRATANGA, HE TOKOMAHA O TE AO E KORE E ARO KI TENEI KAREHE I TE RAUTAU 21 - KA WHAKAPOHO TONGU RATOU KI NGA MOMO PUTANGA O TE RONGOPAI TEKA A HATANA. E PARII BA TO TE AO I TE HOE ITE.

KA HAAMANA'O NA TA IESU I HAARII:

14 KA E KAOWHAUTIA TENEI RONGOPAI O TE RANGATIRATANGA PUTA NOA I TE AO, HEI MEA WHAKAAHU KI NGA IWI RATOA: KO BEIRA PUTA AI TE MOTUNGA. (MATAIU 24:14).

KA TAPAO NA E E TAE TE EVANGELIA O TE BASILIA I TE AO HEI BI ITE, BI BEIRA TE HOPEA E TAE MAI AI.

HE MAHA NGA TAKE MO TENEI.

KO TETAHI KO TE HIAHIA O TE ATUA KIA RONGO TE AO I TE RONGOPAI POHO I MUA I TE TIMATANGA O TE PAWERA NOI (E WHAKAAUHIA ANA KA TIMATA I ROTO I TE MATAIU 24:21). NA, KO TE KAREHE O TE RONGOPAI HE KAIWHAKAAHU ME TE

WHAKATUPATO (CF. ʻEZEKIEL 3; ʻAMOS 3: 7). KA NUI AKE NGA HURINGA O NGA TAUIWI
I MUA I TE HOKINGA MAI O IHU (ROMA 11:25) ME TE NUI O NGA HURINGA EHARA I TE
TAUIWI (ROMA 9:27) I MUA I TE HOKINGA MAI O IHU.

KO TETAHI ATU KO TE NGAKO O TE KAREBE KA REBEKE KI NGA WHAKAARO O TE
KARAREHE ARANGA AKE, TE KINGI O TE MAHA O TE ʻTAI ʻTOKEBAU, ME TE POROPITI
TEKA, TE ANATIKARAITI WHAKAMUTUNGA. ʻE FAFAU RATOU I TE HAU NA ROTO I TE
MAU TUTAVARAA A TE TAATA, TEKA RA E ARATAI TE REIRA I TE HOREA
(MATTHEW 24:14) ME TE WHAKANGAROMANGA (CF. 1 THESSALONIANS 5:3).

ʻNO TE MAU TAPAO E TE MAU MEA MAERE HAAVARE E TAAHIA RA (2 THESSALONIA
2:9), E MAITI TE RAHIRAA O TE AO NEI I TE TIATURI I TE HOE PARAU HAAVARE (2
THESSALONIA 2:9-12) EIAHA RA I TE POROI O TE EVANGELIA. ʻNO TE MAU FAHAPARAA
TANO ORE I TE BASILEIA O TE ʻATUA I TE MIHENIUMA A TE MAU KATOHIKA ROMA, TE
MAU ORTHODOXE NO TE PAE HITIA O TE RA, TE MAU GUTHERAN, E TE TAHI ATU
MAU TAATA, E RAVE RAHI O TE PARAU HARE E TE POROI O TE ʻEVANGELIA MIHENIUMA
O TE BASILEIA O TE ʻATUA O TE EVANGELIA HARE TA I TAAHIA I TE ʻANATIKARAITI.

ʻE PORO TE MAU KERISETIANO HAAPAO MAITAI NO PHILADELPHIA (ʻAPOKAIPO 3:7-
13) I TE EVANGELIA O TE BASILEIA MIHENIUMA E MA TE FAAITE ATOA I TO TE AO
EHA TA TE TAHI MAU RAATIRA O TE AO NEI (TAE NOA ʻTU TE ANIMAIA E TE
PEROPHETA HAAVARE) E RAVE.

KA TAUTOKO RATOU KI TE KORERO KI TE AO I TE KORERO KO TE KARAREHE, TE
KINGI O TE ʻTAI ʻTOKEBAU, ME TE POROPITI TEKA, TE ʻANATIKARAITI
WHAKAMUTUNGA, KA WHAKANGARO (ME ETAHI O O RATOU HOA) I TE MUTUNGA O
NGA USA ME NGA IWI O INGARANGI O INGARANGI. , CANADA, AUTERAILIA, E NIU
ZEILANI (DANIELA 11:39) E I MURI ITI NOA ʻE E HAAMOU AI RATOU I TE HOE PUPU
ARABIA/IHOMETA (DANIELA 11:40-43), E OHIPA RA BI MACHAA A TE MAU DEMONI (ʻAPOKAIPO
16:13-14), E I TE PAE HOREA E ARO IA IESU MESIA I TO ʻNA HUIRAA
MAI (ʻAPOKAIPO 16:14; 19:19-20). ʻE FAAITE RA TE MAU TAATA HAAPAO MAITAI
NO PHILADELPHIA (ʻAPOKAIPO 3:7-13) E TE FATATA MAIRA TE BASILEIA

MIHENIOMA . PEHEIA'E E FAATUPU TE REIRA I TE MAU VEA E RAVE RAHI E E TAUTURU TE REIRA I TE TUPURAA O TE MATAIU 24:14 . KO MATOU I ROTOU I TE HAAHI HAEHE TONU A TE ATUA KEI TE WHAKARITE POKAPOKA (I ROTOU I NGA REO MAHA), TE TAAPIRI ATU KI NGA PAETUKUTUKU, ME TE MAHI I ETANI ATU HOBARANI HEI WHAKARITE MO TE 'MAHI POTO' (CF. ROMANS 9:28) KA ARANI KI TE WHAKATAU A TE ATUA KO MATTHEW 24: 14 UA NAVAI NOA TEI HOBORANIA BI ITE NO TE HOPEA E TAE MAI.

KO TE 'EVANGELIA TEKA' E KAOWHAU ANA I NGA KAIRAHU O TE AO (PEHEI HE MOMO RANGATIRA 'HOU' O URUPI ME TE PONTIFF KUA TAUPATUPATU KA *Kii* HE AHUA O TE KATORIKA) E KOBE E PAI KI TERA-KAOBE RATOU E HIANIA KIA AKO TE AO HE AHA NGA MEA KA TIHO KITEA E RATOU. MAHI (A KARE PEA E WHAKAPONO I TE TUATAHI, CF. ISAIAH 10:5-7). KO RATOU, KO O RAATAU KAITAUTOKO RANEI, KA WHAKAARONA HE KORERO TEKA KA MAU NGA TANGATA PONO O PHILADELPHIA KI TETAHI KAUPAPA WHAKAHIRAHIRA (MILLENNARIANISM) O TE ANATIKARAITI E HAEHE MAI ANA. NOA'TU TE MAU FAHAPARAA TA RATOU E/E TA RATOU MAU PEREHE E RAVE I NIA I TE MAU TAATA FAAROU NO PHILADELPHIA E TE EKALIESIA TAMAU A TE ATUA, E FAATUPU IA I TE HAMANI-INO-RAA (DANIELA 11:29-35; APOKAIUPO 12:13-15). E ARATAI ATOA TE REIRA I TE HOPEA-TE HAAMATARAA O TE ATI RAHI (MATAIU 24:21; DANIELA 11:39 ; A HI'O MATAIU 24:14-15; DANIELA 11:31) E TAE NOA 'TU I TE HOE TAU PARURURAA NO TE MAU TAATA HAARAO MAITAI NO PHILADELPHIA. KARAITIANA (APOKAIUPO 3:10; 12:14-16).

E TAMATA TE PUA E TE PEROPHEA HARE I TE HAAVIRAA U'ANA, TE HAAVIRAA U'ANA I TE PAE FAANAVAIRAA FAUFAA, TE MAU TAPAO, TE MAU MEA MAERE HAAVARE, TE TAPARAHIRAA TAATA, E TE TANI ATU MAU FAHEPORAA (APOKAIUPO 13:10-17; 16:14; DANIELA 7:25; TESAIONIA 2, 2:9-10) NO TE FANA'O I TE MANA. . KA BI NGA KARAITIANA:

¹⁰ "KIA PEHEA TE ROA, E HOUWA, E TE TAPU, E TE PONO, KIA WHAKAWA KOE, KIA UTUA AI O MATOU TOTO KI TE HONGA E NOHO ANA I TE WHENUA? (APOKAIUPO 6:10)

I TE ROARAA O TE TAU, OA OIHI TE NONAA O TE ATUA E, “EHI MAORORAA E TAE MAI AI IESU?”

NOA TU E AITA TATOU I ITE I TE MAHANA E TE HORA, TE MANA'O NEI TATOU E E HO'I MAI IESU (E TE BASILEIA O TE ATUA I TE HAAMAUORAAHIA TE MIHENIUMA) I TE SENEKIHE 21^{NCHIA} I NIA I TE MAU PAPAIRAA MO'A E RAVE RAHI (EI HI'ORAA MATAIU 24:4-34; SAIAMO 90:4; HOSEA 6: 2; LUKA 21:7-36; HEBERA 1:1-2; 4:4, 11; PETERO 2, 3:3-8; TESAIONIA 1, 5:4), TE TAHI MAU TONAA O TA TATOU E ITE NEI I TE TUPURAA.

KI TE KORE A IHO E WAWAO, KA NGARO TE AO KATO:

21^E ATI RAHI HOI TO TAU TAIMI RA, AITA TA ATI MAI TE OMUARAA MAI A O TEIHE NEI AO E TAE ROA A'ENEI I TEIHE NEI MAHANA, E E ORE ROA HOI E TUPU A MURI ATU. 22^A, ME I KAHORE AUA RA I POROA I WAENGA, E KORE TETAHI KIKOKIKO E ORA; OTIRA KA WHAKAAROA TE HUNGA WHIRIWHIRI A KA POROA AUA RA. (MATAIU 24:21-22).

29NA, MURI IHO I TE WHAKAPAWERA I AUA RA, KA WHAKAPOURITIA TE RA, E KORE ANO HOKI E TITI TE ATARAU. KA TAKA IHO NGA WHETU O TE RANGI, KA NGAUEHE NGA MEA KAHU O NGA RANGI. 30^{KO} REIRA PUTA AI TE TONU O TE TAMU A TE TANGATA KI TE RANGI, A KA TANGI NGA HARU KATO O TE WHENUA, A KA KITE I TE TAMU A TE TANGATA E HARE MAI ANA I RONGA I NGA KAPUA O TE RANGI ME TE KAHU, ME TE KORORUA NUI. 31^A, E TONOA E IA ANA ANAHEA ME TE TETERE TANGI NUI, A KA HUIHUIA E RATOU ANA I WHIRIWHIRI AI I NGA HARU E WHA, I TETAHI PITO O TE RANGI PUTA NOA KI TETAHI PITO. (MATAIU 24:29-31).

KO TE RANGATIRATANGA O TE ATUA TE MEA E HIAHIATIA ANA E TE AO.

NGA KAREHE MO TE RANGATIRATANGA

‘EHA TA OE OHIRA I ROTO I TE SASI‘EIA?

I TENEI WA, KI TE MEA HE KARAITIANA PONO KOE, ME WAIHO KOE HEI KAREBE MO TAUA MEA. ‘A HI‘O NA I TA TE APOSETOIO PAOIO I PAPAI:

20 NA, HE KAREBE MATOU NA TE KARAITI, ME TE MEA ANO KO TE ‘ATUA TENEI KEI ROTO IA MATOU E TOHE ANA; (KORINETHIA 2, 5:20).

14 ^{TE TO RA}, HE MEA WHITIKI O KOOTOU HOPE KI TE PONO, KAKAHORIA IHO ANO KO TE TIKA HEI POROPURU ; 16 ^{MO} RONGA AKE I ENEI MEA KATO A E MAU KI TE WHAKANGONGU BAKAU O TE WHAKAPONO, E TABA AI E KOOTOU TE TINGI NGA MATIA MURAMURA KATO A TE WAIRUA KINO. 17 ^{TE} MAU HOKI KI TE ORA HEI POTAE, KI TE HOARI HOKI A TE WAIRUA, ARA KI TE RUPU A TE ‘ATUA; 18 ^{MA} TE INOI I NGA WA KATO ME NGA INOI KATO, ME TE TOHE, I ROTO I TE WAIRUA, KIA MATAARA TONU KI TENEI MEA, ME TE MANAWANGI, ME TE TOHE MO TE HUNGA TAPU KATO: 19 ^{MO} AHAU HOKI, KIA HOMAI HE RUPU KI AHAU, KIA MAIA AI TE PUARI O TOKU MANGAI KI TE WHAKAATU. TE MEA NGARO O TE RONGOPAI, 20 KO TANA KAREBE NEI AHAU, HE MEA MEKAMEKA; KIA MAIA AI AHAU KI TAUA KORERO, KIA RITE AI TAKU KORERO KI TE MEA I TIKA. (EPHESIA 6:14-20).

HE AHA TE KAREBE? KEI A *MERRIAM-WEBSTER* TE WHAKAMARAMATANGA E WHAI AKE NEI:

1: HE KAREBE MANA; OTIRA : HE KAIHORO TAKAWAENGA O TE TAUMATA TEITEI KUA WHAKAMANAHIA KI TETAHI KAWANATANGA KEE, RANGATIRA RANGATIRA RANGI HEI KANOHI NOHO MO TONA AKE KAWANATANGA, RANGATIRA RANGATIRA RANGI, KUA TOHUA RANGI MO TETAHI MAHI TAKAWAENGA MOTUHARE ME TE WA POTO.

2 A : HE MANGAI WHAI MANA, HE KAREBE RANGI

ՊԵՆԱ ԷՔ ԿԱՐԱԻԿԱՆԱ ՔՈՆՈ ԿՈՔ, ԷՔ ԿԱՐԵՔ ՄԱՆԱ ԿՈՔ, ՄՕ ԵՔ ԿԱՐԱԻԿԻ! Դ ԿՐՕ
ՆԱ Ի ԿԱ ԵՔ ԱՓՈՏԵՕԻՕ ՔԵԽԵՐՕ Ի ՔԱՔԱԻ:

⁹ ԿՕ ԿՕՒԿՕՒ ԻԱ ԷՔ ՎԻԿԱԿԱԿՐԱՆԳԱ ՎԻԶԻՎԻԶԻ, ԷՔ ԿՕՄՈՆԳԱՆԳԱ
ԿԻՆԳԻ, ԷՔ ԻՎԻ ԿԱՔՍ, ԷՔ ԻՎԻ ՄՕԿԻԱԿԵ ՄՈՆԱ, ԿԻԱ ԿԱՐՎԻԱԿՏԻԱ ԱԻ Ե
ԿՕՒԿՕՒ ՆԳԱ ՎԻԿԱՄՕԵՄԻԿԻ Օ ԵՔ ԿԱԻԿԱՐԱՆԳԱ ԻԱ ԿՕՒԿՕՒ Ի ԵՕԿՕ Ի ԵՔ
ՔՕՐԻ ԿԻ ԿՕՆԱ ՄԱՐԱՄԱ ՎԻԿԱՄԻԿԱՐՕ; ¹⁰ Ի ՄՕԱ ԵԿԱՐԱ Ի ԵՔ ԻՎԻ, ԻՆԱԻԱՆԵԻ
ԻԱ ԷՔ ԻՎԻ ՆԱ ԵՔ ԴԿՕԱ, ԿԻԿԱԻ ՆԵԻ Ի ԿՕՄՈՆԳԻԱ, ԻՆԱԻԱՆԵԻ ԻԱ ԿԱ ԿՕՄՈՆԳԻԱ. (
ՔԵԽԵՐՕ 1, 2:9-10).

ՊԵԻ ԿԱՐԱԻԿԱՆԱ, ՄԵ ՕՐՍ ԿԱԿՕՒ ԿԻ ԵՔԿԱԿԻ ԻՎԻ ԿԱՔՍ.

ԿՕ ԵՔԷՔԱ ԻՎԻ ԿՕԱ ԿԱՔՍ ԻՆԱԻԱՆԵԻ?

ԻՆԱԿԱ, Ե ԵՔԵ ՐՕԱ ԿՕՒ ԵՔ ՄԱՍ ՎԱՏԻԿԻԱ Օ ԵՔԻԵ ՆԵԻ ԱՕ-Ե ԵԻՐՕ ԵՂԱ ԵՂԱԿՕՒ Ի ԵՔ ՔԱԵ
ԿՕՐԵԱ ԵԻ ԿՕԿԱԱ ՆՕ ԵՔ ՎԱՏԻԿԻԱ Օ ԵՔ ՊԵՏԻԱ (ԴՓՐԱԿԱԿՐՔՕ 11:15). ԿՕ ԵՔ ԻՎԻ Օ ԵՔ
ԴԿՕԱ, ԿՕ ԿՕՆԱ ԵՂԱԿԱԿԱԿԱՆԳԱՆԳԱ ԵՔ ՄԵԱ ԿԱՔՍ.

ՊԵԻ ՎԵԱ, ԵԻԿԱ ԿԱԿՕՒ Ե ԵՂԱՎԵ Ի ԵՔ ՄԱՍ ՕՄԻՔԱ ՔՕՆԻԿԱ Ա ԵՔ ՄԱՍ ՆՕՆԱԱ Օ ԵՔԻԵ
ՆԵԻ ԱՕ. ՊԵ ԿԻԱ ԵՂԱ ԻԱ ԿԱԿՕՒ ԻԱ ՕՐԱ Ի ԵՔ ԿՕՐՍ ՕՐԱՐԱԱ Օ ԵՔ ԴԿՕԱ Ի ԵՔԻԵ ՆԵԻ (Ա ԿՐՕ
ԱԿՕԱ Ի ԵՔ ՎՕՐԱ ԿԱՄՕՆԻ ՕՐԵ Ե ՎԱԻ ԵՂԱ Ի WWW.CCOC.ORG ԵՔ ԿՐՕԱ: **CHRISTIANS:
AMBASSADORS FOR THE KINGDOM OF GOD, BIBLE INSTRUCTIONS ON LIVING AS A
CHRISTIAN**). ՊՆԱ ԵՕԿՕ Ի ԵՔ ՆԱ ԵՔԻՐԱՐԱԱ, Ե ԿԱՔԻԻ ՄԱԻԿԱԻ ԱՒԵ ԿԱԿՕՒ ՆՕ ԵՔ ԱԿԱ
ԵՔ ՄԱՍ ԵՂԱ Օ ԵՔ ԴԿՕԱ Ի ՄԱԻԿԱԻ ԵՂԱ ԿՐՕ, ԻԱ ՆԵԿԵՆԵԿԵ ԿԱԿՕՒ Ի ԵՕԿՕ Ի ԿՕՒ ՆՕՆԱ
ՎԱՏԻԿԻԱ Ե ԵԻՐՕ ԵԻ ԱՐԻԻ Ե ԵԻ ԿԱԿՕՒՂԱ Ե Ե ԲԱԿԵՐԵ ԿԱՄՕԻ Ի ԵՔ ՊԵՏԻԱ Ի ՆԻԱ Ի ԵՔ ԲԵՆՕԱ
ՆԵԻ:

⁵ Ի Ա ԻԱ Ի ԱՐՕՂԱ ՄԱԻ ԿԻ Ա ԿԱԿՕՒ, Ի ԿՕՐՕԻ ԿՕՐԻ Ի Օ ԿԱԿՕՒ ԿԱՐԱ ԿԻ ՕՆԱ ԱՐԵ
ԿՕԿՕ, ⁶ Դ ՄԵԻՆԳԱ ԱՆԱ ԿԱԿՕՒ Ե ԻԱ ԷՔԻ ԿԻՆԳԻ, ԷՔԻ ԿՕՄՈՆԳԱ ԿԻ ԿՕՆԱ ԴԿՕԱ
ՊԱԿՕԱ, ԿԻ Ա ԻԱ ԵՔ ԿՕՐՕՐԻԱ ՄԵ ԵՔ ԿԱԿԱ ԱՐԵ ԱՐԵ. ԴՄԻՆԵ. (ԴՓՐԱԿԱԿՐՔՕ
1:5-6)

¹⁰ Ǻ MĒINGA ANA MATOU Ɛ ROƐ HEI KINGI, HEI TOHUNGA KI TO MATOU
ǺTUA; Ǻ KA KINGI TATOU KI RONGA KI TE WHĒNGA. (ǺPOKAIPO 5:10)

TE HOƐ TOHAA O TE REIRA A MURI AƐ, O TE HAAPĪRAA IA I TE FEIA TAHOI I
TE RA TAIME IA HAIBE NA TE ƐA O TE ǺTUA:

¹⁹ TE RA HOI TE IWI Ɛ NOHO KI HIONA, KI HIRUHARAMA; HEI ANO O
ROUTOU TANGI. KA TIHO AROHA IA KI A ROƐ, KI TOU REO Ɛ TANGI ANA; KA
RONGO IA, KA WHAKAHOI KOPU MAI IA KI A ROƐ. ²⁰ ǺHAKOA HOMAI Ɛ TE
ǺRIKI HEI TARO MA ROUTOU KO TE NGARAU MAMAƐ, HEI WAI ANO KO TE
TOKINO, Ɛ ROƐ OU KAIWHAKAAKO Ɛ WHAKANGAHEHEA A MURI AƐ NEI;
ENGARI KA RITE OU KANOHI I OU KAIWHAKAAKO. ²¹ Ǻ KA RONGO OU TARINGA
I TE KOPU I MURI IA ROƐ Ɛ MEA ANA, KO TE ARA TENEI: NA KONEI ATO, INA
TAHOI ROƐ KI MATAU , INA TAHOI ROƐ KI MAUI. (ISAIA 30:19-21)

NOA TU Ɛ Ɛ TOHU TE REIRA NO TE BASILEIA MIHENIUMA, I ROTO I TEIE ANOTAU, Ɛ
TIA I TE MAU KERĒSETIANO IA INEINE I TE HAAPĪ:

¹² ... I TENEI WA KA TIKA KIA WAIHO ROUTOU HEI KAIWHAKAAKO (HEBERA
5:12).

¹⁵ Ɛ HAAMO'A RA I TE ƐATU TE ǺTUA I ROTO I TO OUTOU AAU; Ɛ IA VAI
INEINE NOA OUTOU I TE PAHOHO I TE TAATA ATOA Ɛ OI MAI IA OUTOU I TE
TIATORIRAA I ROTO IA OUTOU MA TE MĀRU Ɛ TE MĀTAU (PETERO 1, 3:15
).

TE FAAITE RA TE SIBĪIA Ɛ Ɛ RAVE RAHI MAU KERĒSETIANO HAAPAO MAITAI, NA
MOA NOA Ɛ I TE HAAMATARAA O TE ATI RAHI, Ɛ HAAPĪ Ɛ RAVE RAHI:

³³ Ǻ HE TOKOMANA Ɛ AKONA Ɛ TE HUNGA WHAI WHAKAAKO (DANĪI 11:33).

NA, KO TE ARO, TE TIPO I TE AROHA NOA ME TE MATAURANGA (2 PITA 3:18), HE
ME A TIKA KIA MAHIA Ɛ TATOU INAIANEI. KO TETAHI WAAHANGA O TO MAHI I ROTO

ī TE RANGATIRATANGA Ō TE ĀTUA KŌ TE KAHAKI TE WHAKAARŌ. NA MŌ TE TINO PONO, PHILADELPHIAN (REVELATION 3: 7-13), KARAITIANA, KA URU ANO TENEI KI TE TAUTOKO I TE WHAKAATURANGA NEI Ō TE RONGOPAI I MŪA I TE TIMATANGA Ō TE RANGATIRATANGA Ō TE MANO TAU (CF. MATTHEW 24:14).

I MŪRI A'E I TE HAAMAURAAHIA TE SASIIBIA Ō TE ĀTUA, E FAAOHIPAHIA TE NONAA Ō TE ĀTUA NŌ TE TAUTURU I TE FAAARI I TE HOE PAIANETA I INO:

¹² KA HANGA ANO E ETANI Ō KOOTŌU NGA WAHI KUA URURUATIA NŌATIA ARE;

KA ARA ANO IA KOE NGA TURANGA Ō NGA WHAKATUPURANGA MAHA; KA HŪAIŌA HŌKI KOE, KŌ TE KAIWHAKAPAI I TE PAKARU, KŌ TE KAIWHAKAHOŌ Ō NGA HŪARANI HEI NŌHOANGA. (ISAIA 58:12)

NO REIRA, NA TE MAU TAATA Ō TE ĀTUA TEI ŌRA I TA TE ĀTUA E'A I TEI ANOTAU E FAAOHIE I TE TAATA IA PARANI I ROTO I TE MAU OIRE (E I TE TAHI ATU MAU VAHI) I ROTO I TEI TAU FAAHO'IRAA. KA TINO PAI ARE TE AO. E TIA IA TATŌU IA RIRO BI VEA NA TE MESIA I TEI NEI, IA NEHENEHE ATŌA TATŌU E TAVINI I ROTO I TO 'NA SASIIBIA.

KŌ TE KAREE Ō TE RONGOPAI PONO HE HŪRĪHŪRI

KA MEA A IHŪ, KI TE MAU TONO KOOTŌU KI TARU KUPU, HE TINO ARONGA KOOTŌU NARU. 32 E ITE HŌI ŌUTŌU I TE PARAU MAU, E NA TE PARAU MAU ŌUTŌU E FAATIAMĀ." (IOANE 8:31-32). MA TE ITE I TE PARAU MAU NŌ NIA I TE EVANGELIA Ō TE SASIIBIA Ō TE ĀTUA E FAATIAMĀ IA TATŌU I TE MAU TIATŪRIRAA HARE Ō TEI NEI AO. E NEHENEHE TATŌU E PATURU MA TE ITOITO I TE HOE FAANAHOZAA Ō TE MANCIA-TE FAANAHOZAA A TE ĀTUA! KUA TINIHANGA A GHATANA I TE AO KATŌA (APOKALYPTO 12: 9) A KŌ TE RANGATIRATANGA Ō TE ĀTUA TE OTINGA PONO. ME TU TATŌU ME TE TAUTOKO I TE PONO (CF. JOHN 18:37).

QUA HAU ATU TE POROI O TE EVANGELIA I TE FAARARAA O TE TAATA IHO. KO TE RONGOPAI O TE RANGATIRATANGA O TE ATUA ME HURI TETAHI I TENEI TAU:

² KAUA ANO HOKI E RITE KI TO TENEI AO, ENGARI KIA PUTA KE ANO I TE WHAKAHOBTANGA O O KOOTOU HINENGARO, KIA MOHIOTIA AI E KOOTOU TE PAI O TE ATUA, TE MEA E MANAKOHIA ANA, E TIHO RITE ANA. (ROMA 12:2)

QUA TAU I TE MAU KERISETIANO MAU NO TE TAVINI I TE ATUA E IA VETAHI E:

²² E NGA PONONGA, KIA WHAKARONGO KI O KOOTOU RANGATIRA O TE WAHI KI TE KIKOKIRO I NGA MEA KATOA ; ²³ KO NGA MEA KATOA E MEA AI KOOTOU MAHIA A NGARAUTIA, ANO HE MEA KI TE ARIRI, A BHARA I TE MEA KI TE TANGATA, ²⁴ ME TE MAHARA ANO KA HOMAI E TE ARIRI KI A KOOTOU TE OTU, ARA TE KAINGA; HE PONONGA HOKI KOOTOU NA TE ARIRI, NA TE KARAITI. (KOIOSA 3:22-24).

²⁸ NA, KA WHIWHI NEI TATOU I TE RANGATIRATANGA E KORE E TAHA TE WHAKANGAHEHE, KIA WHIWHI TATOU KI TE ARONA NOA E MANAKOHIA AI TATOU E TE ATUA I RONGA I TE WEHI, I TE WEHI. (HEBBERA 12:28).

MEHA TAA E TE ORARAA O TE MAU KERISETIANO MAU I TO TE AO. TE FARII NEI TATOU I TE MAU TURE A TE ATUA I NIA A'E I TO TE AO NEI NO NIA I TE MEA MAITAI E TE MEA IHO. E ORA TE FEIA PARAU-TIA I TE FAAROO (HEBBERA 10:38), NO TE MEA E TITAUHIA TE FAAROO NO TE ORA I TE BA O TE ATUA I TEI TAU. QUA MANA'OHIA E MEHA TAA E ROA TE MAU KERISETIANO I TE AO TA RATOU E ORA RA, E OA PARAUHIA TO RATOU HURU ORARAA "TE BA" I ROTO I TE FAUPAA API (OHIPA 9:2; 19:9; 24:14 , 22). TE ORA NEI TE AO MA TE MIIMI, I RARO A'E I TE FAATEBERAA A SATANI, I ROTO I TEI PARAUHIA "TE BA O KAINA" (IUDA 11).

QUA RIRO TE EVANGELIA O TE SASIHEIA O TE ATUA BI POROI NO TE PARAU-TIA, TE OAHA E TE HAU (ROMA 14:17). KO TE RUPU POROPITI, TIKA MATAU, HE

WHAKAMARIE (CF. 1 CORINTHIANS 14:3; 1 THESSALONIANS 4:18), INA KŌA KA TITIRO
TATOU KI TE PAKARU O TE AO (CF. LUKE 21:8-36). E ARATAI TE HURU ORARAA
KERISETIANO MAU I TE RAHI I TE PAE VARUA E TE MAU HAAMAITAIRAA PAE TIHO
(MARAKO 10:29-30). E TUHAA TEIHO NO TE AHA TE FEIA E ORA RA I TE REIRA E
TAA AI E TE HI NAARO RA TE AO NEI I TE SASIHEIA O TE ATUA. KO NGA KARAITIANA
HE KAREHE MO TE RANGATIRATANGA O TE ATUA.

TE TUO NEI TE MAU KERISETIANO I TO TATOU TIATOURIRAA I TE PAE VARUA, BIAHA
I TE PAE TIHO, NOA TU E TE ORA NEI TATOU I ROTO I TE HOE AO MATERIA (ROMA
8:5-8). TEI IA TATOU TE "TIATOURIRAA I TE EVANGELIA" (KOIHOA 1:23). O TE HOE IA
MEA TA TE MAU KERISETIANO MATAMUA I TAA E E RAVE RAHI O TEI PARAU IA IESU
I TEIHO MAHANA, AITA RATOU I TAA MAU.

6. ISOD AIANG KANATO SABTON APAN MAKITANATO ANEMGA PANIE INGNANSA DUHA KAMGAKA...

TE WHAKAPONO ANA NGA HAHĪ KARĪKI-ROMA E WHAKAARŌ ANA RATŌU I NGA AHUATANGA O TE RANGATIRATANGA O TE ĀTŪA, ENGARĪ HE RARURARŌ KEI TE MOHIŌ HE AHA TENA. *Ēi HĪ'ŌRAA, TE HAAPĪI RA THE CATHOLIC ENCYCLOPEDIA* I TE REIRA NO NĪA I TE BASILĒIA:

ŪA TE MESIA... I TE MAŪ TŪHAA ATŌA O ĠA'NA HAAPĪIŪAA, ŪA BIRO TE TAERAA MAI O TEIŒ BASILĒIA, TŌ'NA MAŪ HŪRU RAO, TŌ'NA AŪRAA PAPŪ, TE RAVE'A E TAE ATŪ AI, EI TOMŪ NO ĠA'NA MAŪ A'ŌRAA, NO REIRA ŪA PĪHĪA ĠA'NA A'ŌRAA "TE EVANĒĪA. O TE BASILĒIA"... ŪA HAAMATA RATŪU I TE PARAO NO TE ŒKALĒSIA MAI "TE BASILĒIA O TE ĀTŪA"; CF. KORŌ, I, 13; I THĒSS., II, 12; ĀPOC., I, 6, 9; V, 10, ETC... TE AŪRAA O TE ŒKALĒSIA MAI TAŪA FAANAHŌRAA HĀNĀHĀNA RA... (POPE Ġ. KINGDOM OF GOD. THE CATHOLIC ENCYCLOPEDIA, VOLUME VIII. 1910).

ĀHĀKŌA KO NGA KŌBERŌ I RŪNGA ARĒ NEI I TOHU "KŌI., I, 13; I THĒSS., II, 12; ĀPOC., I, 6, 9; V, 10." MAI TE PEŪ E E HĪ'Ō OŪTOU I TE REIRA, E IŒE OŪTOU E AITA HŌĒ A'ŒE O TAŪA MAŪ IRĀVA RA E PARAO RA NO NĪA I TE ŒKALĒSIA TE BASILĒIA O TE ĀTŪA. TE HAAPĪI NEI RATŪU I TE PEĪA FAARŌO E BIRO RATŪU EI MEĪŌ NO TE BASILĒIA O TE ĀTŪA AORĒ RA E BASILĒIA O IĒSU. TE FAAARA RA TE SIBILĪA E E RAVE RĀHĪ O TE TAŪI I TE EVANĒĪA AORĒ RA O TE FARĪU I TE TAHI ATŪ, I TE PARAO MAŪ (GAĪATĪA 1:3-9). KO TE MEĀ POŪRI, HE MAHA NGA TANGATA I MAHI I TERA.

ŪA HAAPĪI IĒSU, "O VAŪ TE E'A, TE PARAO MAŪ, E TE ŌRA. ĀORĒ RŌA E TAATA E TAE I TE METŪA RA MAORĪ RĀ EI ROTO IA 'Ū." (IOANĒ 14:6). ŪA HAAPĪI O PETERO IA IĒSU E, "ĀORĒ RŌA E ŌRA IA VĒTAHI ē, AORĒ HŌI E I'ŌA ē ATŪ I RARO A'ŒE I TE RĀI I HŌROAHĪA MAI I TE TAATA E ŌRA 'I TATŪ" (ŒE ŌHĪPA 4:12). ŪA PARAO

PETERO I TE MAU ATI IUDA E MEA TIA IA NOAA I TE TAATA ATOA TE FAAROO NO TE TATARAHAPA E NO TE FARII IA IESU IA FAAORAHIA (OHIPA 2:38).

I TE DEBERE KI TENEI, KUA ARO A POPE FRANCIS KO TE HUNGA WHAKAPONOKORE, ME TE KORE A IHU, KA ORA MA NGA MAHI PAI! KA WHAKAAKO ANO IA E TAHA TE ORA NGA HURAI ME TE KORE E WHAKAAE KI A IHU! HAU ATU A, TE MANA'O ATOA RA O 'NA E TE TAHI MAU HEIENI-ROMA E E TAVIRI TE HOE TATARARAA E ERE I TE SIBILIA O 'MARIA' NO TE EVANGELIA E TE HOE TAVIRI NO TE TAHOERAA I TE PAE FAAROO E TE MAU HAAPARAA. TE MEA PEAPEA, AITA RATOOU E VETAHI E I TAA I TE FAUFAARAA O IESU ME TE EVANGELIA MAU O TE SASILIA O TE ATUA. HE TOKOMAHA KEI TE WHAKATAIRANGA I NGA RONGORAI TEKA.

HE TOKOMAHA E HIAHIA ANA KI TE HAEERE MA TE TITIRO ME TE WHAKAPONO KI TE AO. KO TE KAWENATA HOU E ARO ANA ME TITIRO NGA KARAITIANA KI RONGA AKE:

² KIA ANGA TO KOUTOU WHAKAARO KI NGA MEA O RONGA, KASA KI NGA MEA O TE WHENUA. (KOIOSA 3:2)

⁷ NA TE WHAKAPONO HOKI TA MATOU HAEERE, EHARA I TE TITIRO. (KORIINTIA 2, 5:7).

TEIE RA, UA HAAPII TE PAPA PIUS XI I TE HAEERE NA ROTO I TO 'NA H'ORAA I TA 'NA EKALIESIA:

...TE HAHI KATOHIRA...KO TE RANGATIRATANGA O TE KARAITI I RONGA I TE WHENUA. (KO TE POKAPOKA POKAPOKA A PIUS QUAS PRIMAS).

TE PARAU RA TE RENE INTERNET CATHOLICIBIBLITOI E, " UA HAAMACHIA TE SASILIA O TE ATUA I NIA I TE FENUA NEI E IESU MESIA I TE MATAHITI 33 AD, I ROTO I TE HURU O TA 'NA EKALIESIA, TEI ARATAIHIA E PETERO...TE EKALIESIA KATOHIRA." E ERE RA TE SASILIA MIHENIUMA O TE ATUA I O NEI E ERE ATOA I TE

ƆƆƆƆƆƆƆƆ NO ROMA, Ɔ ƆAI NOA ƆƆ i NIA i TƆ ƆƆƆƆƆ NƆI. NOA'ŦO Ɔ TƆ ƆAI ƆƆ i TƆ ƆƆƆƆƆƆƆƆ MAO A TƆ Ɔ'ŦO TƆ MAO "TAVIRI NO TƆ BASILIA" (MATAIŦO 16:19), TƆ ƆƆƆ Ɔ PARAO ƆƆ Ɔ ƆƆƆƆƆ TƆ BASILIA "O A IRITI Ɔ i TƆ TAVIRI O TƆ IŦE" (LŦKA 11:52).

TƆ HAARII PŦAI NƆI TƆ ƆƆƆƆƆƆƆƆ NO ROMA i TƆ HOƆ BASILIA MIƆNIŦOMA O TƆ Ɔ'ŦO Ɔ FATATA MAIRA i NIA i TƆ ƆƆƆƆƆ NƆI Ɔ O TƆ ƆƆIRA ANA'Ɔ TƆ "HAARIRAA A TƆ ANATIKARAITI" i TABŦIAHIA i ROTO i TƆ CATECHISM OF THE CATHOLIC CHURCH:

ƆTƆ KOA TIMATA TƆ MAHI TINIHANGA A TƆ ANATIKARAITI KI TƆ AO i NGA WA KATO A RA PŦTA TƆ KƆƆƆƆ KI TƆ MOHIŦO i ROTO i TƆ HIŦORI KO TƆ TOMANAKO MƆSIA KA TƆƆA ANAKƆ TƆ WHAKATŦŦŦKI i TŦA ATŦO O TƆ HIŦORI MA TƆ WHAKAWA ESCHATOLOGICAL. O A PATŦI TƆ ƆƆƆƆƆƆƆƆ i TƆ MAO HŦRU FAHŦRU-Ɔ-HIA O TƆƆE HAAVAREBA A O TƆ BASILIA Ɔ TƆƆ MAI i ƆARO A'Ɔ i TƆ I'ŦA MIƆNIŦOMA... (CATECHISM OF THE CATHOLIC CHURCH. IMPRIMATUR PŦTEST *JOSEPH CARDINAL RATZINGER. DOUBLEDAY, NY 1995, WH. 194)

TƆ MƆA ƆƆAƆA, TƆ ƆƆƆ Ɔ ƆARII i TƆ ƆƆIRA, Ɔ FIFI ƆAHI TŦO ƆATŦO NO TƆ PORO i TƆ ƆVANGĒLIA O TƆ ƆASILIA O TƆ Ɔ'ŦO i TƆ PƆƆ HOƆA. KO ƆTANI KA TANGO

ƆIARIA i NIA i TƆ ƆƆƆ Ɔ PORO ƆA (DANIELIA 7:25; 11:30-36). TƆƆA ƆA, Ɔ MAŦA'O PANA OƆ, Ɔ ƆƆE ANƆI TƆ ƆƆƆ AŦO A PARAO ƆA Ɔ O IƆSU TƆ ƆATŦO Ɔ ƆAI i ROTO i TƆ BASILIA? KƆƆE, KƆƆE. Ɔ HI'O NA i TA IƆSU i PARAO:

21 "ƆƆ KŦƆƆ Ɔ TOMO KI TƆ RANGATIRATANGA O TƆ RANGI NGA TANGATA KATO A Ɔ MƆA MAI ANA KI AHĀO , Ɔ TƆ ƆIRIKI, Ɔ TƆ ƆIRIKI; ƆNGARI IA Ɔ MƆA ANA i TA TŦRU MATŦA i TƆ RANGI i PAI AI. 22 ƆƆ TŦKOMANA Ɔ MƆA MAI KI AHĀO i TĀO A, Ɔ TƆ ƆIRIKI, Ɔ TƆ ƆIRIKI, KIHI KŦIA MATŦO i POROPITI i RŦNGA i TŦU IŦGOA, i PƆI ƆƆƆƆA i RŦNGA i TŦU IŦGOA, i MAHI i NGA MƆƆƆKARA MAHA i RŦNGA i TŦU IŦGOA? 23 KO ƆƆIRA AHĀO MƆA AI KI

A RATOU, KAHORE RAWA AHAU I MOHIKI A KOOTOU; MAWENE ATU I AHAU
, E NGA KAIMAHU I TE TUTU. (MATAIU 7:21-23).

UA TAPAO TE APOSETOIU PAIO I TE « PARAU ARO NO TE IHO » « TE OHIPA NOA
RA » (2 TESALIONIA 2:7) I TONA RA TAU. UA TAAI-ATOA-HIA TEIE IHO I TE TAU
MEA TA TE SIBILIA E FAAARA RA I TE TAU HOPEA TEI PIHIA “MEHO, SABULONIA
RAHI.” (APOKALIPU 17:3-5).

KO TE “MEA NGARO O TE KIHO” E PA ANA KI TE HONGA E KII ANA HE KARAITIANA E
WHAKAPONO ANA KAORE E HIAHIA KIA MAU KI NGA TURE KOTAHU TERAU A TE
ATUA, ME ETAKI ATU, ME TE MAHA ATU RANGI O NGA MEA E WHAKAAETIA ANA,
ME / RANGI HE MOMO RIPEHEA E WHAKAAETIA ANA HEI TAKAHU I TE TURE A TE
ATUA. TE TURE, NO REIRA, I TO RATOU MANA'O E TE VAI RA TO RATOU HOE HURU
O TE TURE A TE ATUA, AITA RATOU E TAPEA RA I TE HOE HURU KERISETIANO TA
IESU E TA NA MAU APOSETOIU I ITE E MEA TANO.

HE AU TE MAU HEIHEI-ROMA I TE MAU PHARISEA O TEI OFATI I TE MAU FAABERAA
A TE ATUA, TERA RA, UA PARAU RATOU E UA FARIHIA TA RATOU MAU TUTU—UA
FAAHARA IESU I TAU HURU RABERAA RA (MATAIU 15:3-9)! UA FAAARA ATOA
ISAIA E E OREHE HAU TE FEIA E PARAU RA E NO TE ATUA RATOU I TA NA TURE
(ISAIA 30:9). KO TENEI TUTU TUTU, HE MEA POUKI, KA KITE TATOU I TENEI KI TENEI
RA.

TE TAU ATU “MITERI” E AU RA E E AU RA E TE TIATURI RA TE EKALIESIA NO ROMA
E NA TA NA MAU TABUI OHIPA EURUMENE E TE MAU HAAPORAA A TE NOU E
ARATAI I TE HAU E TE HOE TATARARAA E ERE I TE SIBILIA O TE SASILIA O TE
ATUA I NIA I TE FENOA NEI. TE FAAARA RA TE MAU PAPAI NO NIA I TE HOE
TAHOERAA EURUMENE TA NA E HAAPU RA E, NO TE TAU TAU MATAHITI, E MANUIA
(NOTE: TE *NEW JERUSALEM SIBIE*, TE HOE HURIRAA I FARIHIA E TE KATOLIKA, TEI
FAAITENIA):

⁴NA KA PIKO IHO RATOU KI TE TARAKONA NANA NEI I HOATU TE MANA KI TE KARAREHE; NA KA PIKO IHO RATOU KI TE ARORARO O TE KARAREHE, KA MEA, KO WAI TE RITE ANA KI TE KARAREHE? KO WAI HEI WHAWHAI KI A IA? ⁵I TOKUA ANO TE KARAREHE KI TE ROERO I ANA ROERO WHAKAREHAREHA, KI ANA KOHOKOHU, KIA MAHI TONO I NGA MARAMA E WHA TEKAU MA RUA; ⁶I PUAKI HOKI I TE MANGAI HE KOHOKOHU KI TE ATUA, KI TONA INGOA, KI TONA TAPENAKARA I TE RANGI, KI TE HUNGA KATOA ANO E NOHO ANA I BEIRA. ⁷I TOKUA KIA WHAWHAI KI TE HUNGA TAPU, KIA TAHA HOKI RATOU E IA, KA HOATU HE MANA KI NGA IWI KATOA, KI NGA TANGATA, KI NGA REO, KI NGA IWI KATOA; ⁸A KA KOROPIKO NGA TANGATA KATOA O TE AO KI A IA, ARA, NGA TANGATA KATOA KAHORE NEI O RATOU INGOA I TUHITUHIA NO TE TIMATANGA RA ANO O TE AO KI TE PUKAPUKA O TE ORA A TE REHE, HEI PATUNGA TAPU. ⁹KO TE TANGATA E RONGO ANA, KIA RONGO IA: ¹⁰KO TE HUNGA MO TE WHAKARAU KI TE WHAKARAU; KO TE HUNGA MO TE MATE I TE HOARI KI TE MATE I TE HOARI. KOIA TE HUNGA TAPU KIA MANAWANGI ME TE WHAKARONO. (APOKAIPO 13:4-10 , NJB)

TE FAAARA RA TE BIBILIA NO NIA I TE TAHOERAA BABILONIA I TE TAU HOPEA:

¹NA KA HAREE MAI TETAHI O NGA ANAHEBA E WHITU, KEI A RATOU NEI NGA OKO E WHITU, KA ROERO KI AHAU, KA MEA, HAREE MAI, MARU E WHAKAATU KI A KOE TE UTU O TE WAHINE KAIRAU NOI, E NOHO NEI I TE TAHA O NGA WAI MAHA, ²KEI A IA NGA KINGI KATOA O TE WHEHUA. RUA MOEPURU, A HAUORANGI IHO TE IWI KATOA O TE AO KI TE WAINA O TONA POREMU. ³NA KA ARAHINA AHAU E IA KI TE KORANA; ⁴KO TE KARANU O TE WAHINE RA HE PAPURA, HE WHERO, HE MEA KANAPA KI TE KOORA, KI TE PEARA, KI TE PEARA, KO TE KAPU WAINA I MAU I A IA , KI TONO I TE PORE WHAKARAHARAHIA O TONA MOEPURU; ⁵I TO NA RAE OA PARAIHIA TE HOE IOA, E IOA HONA ORE: 'BABILONIA RAHI, TE METUA WAHINE O TE MAO FAATORI ATOA E TE MAO PEO FAOFAO ATOA I NIA I TE FENUA NEI . ⁶I RITE AHAU E HAUORANGI ANA IA, E HAUORANGI ANA I NGA TOTO O TE

HUNGA TAPU, I NGA TOTO HOKI O NGA KAIWHAKAATO I A IHO; A, I TOKO
KITEHGA IA IA, TINO MIHARO AHAU. (APOKAIPO 17:1-6 , NJB)

⁹ KO TE TIRANGA TENEI MO TE WHAKAARO NOI. KO NGA MAHONGA E
WHITO KO NGA PORE E WHITO , KEI RONGA TE WAHINE I ERA E NOHO ANA.
.. ¹⁸ KO TE WAHINE I RITE RA KOE KO TE PA NOI IA, KEI A IA NEI TE MANA
KI RONGA AKE I NGA KAWANA KATOA O TE WHENUA. (APOKAIPO 17:9 , 18
, NJB)

¹¹ ^a MURI IHO I ENEI MEA KA RITE AHAU I TETAHI ATU ANAHERA E HEBE
IHO ANA I TE RANGI, HE NOI ANO TE MANA I HOATO KI A IA; WHITI ANA TE
WHENUA I TONA KORORUA. ² ^{NOI} ATU TONA REO KI TE KARANGA, KUA HORO
A PAPURONA, KUA TAKA A PAPURONA NOI , KUA WAIHO HEI KAINGA MO
NGA BEWERA, HEI KAINGA MO NGA WAIROA PORE KATOA, MO NGA MANU
PORE, MO NGA MANU WHAKARIHARIHA. ³ NA TE WAINA O TONA MOEPURU
I HORO AI NGA TAPIWI KATOA; KEI TE KAIRAU ANO NGA KINGI KATOA O TE
WHENUA KI A IA; ⁴ I KORERO MAI ANO TETAHI REO NO TE RANGI; I RONGO
AHAU I TE KOREROTANGA, CHAEBE MAI, E TOKO IWI, MAWEHE ATU I A IA
; ⁵ KUA TUTOKI ONA HARA KI TE RANGI, KUA MAHARA TE ATUA KI ONA HE:
KIA RITE KI TANA I HANGA AI KI ETARI ATU. ⁶ KIA TAKIRUATIA NGA UTU I
TANGOHIA E IA. ME WHIWHI IA I TE KAPU KAHU RUA O TANA RANONGA. ⁷
KA RITE KI TE MAMAE , KI TE MAMAE, KI TE MAMAE, KI TE MAMAE. KA
NOHO AHAU HEI RUINI, KA WHAKAARO IA; EHARA AHAU I TE POUARU, E
KORE AHAU E MOHIO KI TE MATE. ⁸ NO TE MEA I TE RA KOTARI KA TAU
IHO NGA MATE KI A IA, TE MATE URUTA, TE TANGI, TE HEMOKAI. KA
TAHUNA KI TE WHENUA. HE KAHU TE ARIKI, TE ATUA, NANA NEI I
WHAKATAU HE KI A IA. ⁹ KA TANGIHIA IA, KA TANGIHIA E NGA KINGI O TE
WHENUA I MOEPURU NEI KI A IA, I POREMO ATU NA KI A IA. KA RITE RATOU
I TE PAOWA I A IA E KA ANA. (APOKAIPO 18:1-9, NJB).

I ROTO IA ZEKARIA, TE FAAARA RA TE SIBILIA NO NIA I TE TAERAA MAI O SABDONIA
E TE FAAITE RA E BITA TE TAHOERAA TANO E TUPU I MURI A'E I TE HO'IRAA MAI
O IESU:

¹⁰ TITIRO MAI! TITIRO MAI! REBE ATU I TE WHENUA O TE RAKI, E AI TA
IHOWA; KUA WHAKAMARATIA ATU HOKI KOOTOU E AHAU KI NGA HAU E
WHA O TE RANGI, E AI TA IHOWA. ¹¹ KIA MATAARA! MAWHITI ATU, E
GHIONA, E NOHO NA ME TE TAMAHINE A PAPURONA.

¹² KO TE RUPU HOKI TENGI A IHOWA O NGA MANO , NO TE MEA KUA
WHAKARITEA MAI E TE KORORIA

KOE , E PA ANA KI TE WHATUPANGO O TOKU KANOHI; ¹³ NA, TENA, KA RURU
AHAU I TOKU RINGA KI RUNGA KI A RATOU, A KA PAHATIA RATOU E O
RATOU PONONGA. KATAHI KOOTOU KA MOHIU NA IHOWA AHAU I UNGA MAI.
¹⁴ WAIATA, KIA KUA, E TE TAMAHINE A GHIONA; ¹⁵ A I TAGA RA HE MAHA
NGA IWI KA TAHURI KI A IHOWA; A'E, KA WAIHO RATOU HEI IWI MANA, KA
NOHO ANO I ROTO IA KOE. KATAHI KOOTOU KA MOHIU NA IHOWA AHAU I
UNGA MAI KI A KOOTOU. ¹⁶ KA RIRO ANO I A IHOWA A GHORA HEI WAHI TUPU
MANA I TE WHENUA TAPU, KA WHIRIWHIRIA ANO E IA A HIRUHARAMA.
(ZEKARIA 2:10-16, NJB; TAPAO I ROTO I TE MAU IRARA KJV / NKJV UA
TAPAOHIA TE MAU IRARA MAI TE ZEKARIA 2:6-12)

TE MAU RURURAA EKUMENE E TE MAU HAAPAORAA TAA E TA TE MAU ONENAA
AMOI, VATICANA, E RAVE RAHI POROTETANI, E TE MAU ARATAI ORTHODOXE HITIA
O TE RA E TURU NEI, UA FAAHAPA-MAITAI-HIA IA E TE SIBILIA E BITA E TIA IA
FAAITOITOHIA. UA FAAARA IESU NO NIA I TE FEA E PARAU RA E TE PEE RA RATOU
IA 'NA O TE "HAAVARE E RAVE RAHI" (MATAIU 24:4-5). UA TAAIHIA TE RAHIRAA
O TE EKUMENE I TE "TAATA PUAHOROPEHUA UOOU" O TE APORAIURO 6:1-2 (E ERE
O IESU) E TE VAHINE FAATURI O TE APORAIURO 17.

MAI IA ZERARIA, OA HAAPII ATOA TE APOSETOIO PAUO E, EITA TE HOERAA MAU
O TE PAAROO E TUPU I MURI A'E I TE HO'IRAA MAI O IESU:

¹³ KIA TAE RA ANO TATOU KATOA KI TE KOTAHITANGA I ROTO I TE
WHAKAPONO, I TE MATAURANGA KI TE TAMU A TE ATUA, KI TE HANGA I
TE TANGATA TIHO TIRA, KI TE TIHO TANGATA I ROTO I TE KI TONU O TE
KARAITI. (EPHESIA 4:13 , NJ8)

KO TE HUNGA E WHAKAPONO ANA KA TAE MAI TENEI KOTAHITANGA I MUA I TE
HOKINGA MAI O IHU KEI TE HE. INA HOKI, KA HOKI MAI A IHU, ME WHAKANGARO E IA
TE KOTAHITANGA O NGA IWI KA HUIHUI KI A IA:

^{11:15} NA KA WHAKATANGI TE WHITU O NGA ANAHERA, A KA RANGONA NGA
REO I TE RANGI E KARANGA ANA, E KARANGA ANA, KUA RIRO TE
RANGATIRATANGA O TE AO HEI RANGATIRATANGA MO TO TATOU ARIKI,
MO TANA KARAITI, A KA KINGI IA AKE AKE. ¹⁶ OA TIPAPA IHORA TE MAU
PERESIBUTERO E PITI AHURU MA MAHA I TE TERONO I MUA I TE ARO O TE
ATUA, E OA PAPA'I TO RATOU RAE I TE REPO I TE HAAMORI I TE ATUA ¹⁷
E NA O A'ERA, TE HAAMAITAI NEI MATOU IA OE, E TE FATU MANAHOPE,
TE ATUA I VAI NA, I VAI NA; I RONGA I TOU KAHA NOI, A KA TIMATA I TOU
KINGITANGA. ¹⁸ OA HAAPEREA TE MAU FENOA E OA TAE I TEI NEI TE
TAIME E HAAPANIA 'I TE FEIA I POHE RA, E TO MAU TAVINI, TE MAU
PEROPHEA, E TE FEIA MO'A E TE FEIA I MATAU I TO OE RA IOA, TE
TAATA RII E TE FEIA RARANI. . KUA TAE MAI TE WA KI TE WHAKANGARO
I TE HUNGA E WHAKANGARO NEI I TE WHENUA.' (APOKAIPO 11:15-18 , NJ8
)

^{18:6} NA KA RONGO AHAU ME TE MEA HE HARURU NO TE MANO TINI, ME TE
MEA HE HARURU O TE MOANA, HE HARURU NOI RANEI O TE WHATITIRI, E
MEA ANA, ABERUA! KUA TIMATA TE RANGATIRATANGA O IHOWA, O TO
TATOU ATUA KAHA RAWA; . . . ¹⁹ A KA RITE AHAU I TE KARAREHE, ME NGA
KINGI KATOA O TE WHENUA, ME A RATOU TAUA, KUA HUIHUI KI TE

WHAWHAI KI A IA, RATOU KO TONA TAUA; ²⁰ OTIRA I MAU HEHEHEBETIA TE
 KARAREHE ME TE POROPITI TEKA I MAHI NEI I NGA MEBEKARA MO TE
 KARAREHE, I POHEHE AI TE HUNGA I WHAKAAE KI TE PARANI KI TE TOHU
 A TE KARAREHE, ME TE HUNGA I KOROPIKO KI TONA WHAKAPAKOKO. I
 MAKA ORATIA ENEI TOKORUA KI ROTO I TE ROTO MURAMURA O TE
 WHANARIRI E KA ANA. ²¹ NA, KO TE HUNGA KATOA I TOE, I WHAKAMATEA
 KI TE HOARI A TE KAIEKE, E PUTA MAI NEI I ROTO I TONA MANGAI: A KA
 MAKONA NGA MANU KATOA I O RATOU KIKOKIKO. . . ^{20:4} KATAHI AHAU KA
 RITE I NGA TORONA, I NOHO AI RATOU, A KA HOATU KI A RATOU TE MANA
 KI TE WHAKAWA. I RITE ANO AHAU I NGA WAIRUA O TE HUNGA KATOA I
 POUTOA MO TO RATOU KAIWHAKAATU MO IHO, MO TE KAOWHAU HOKI I TE
 KUPU A TE ATUA, ME TE HUNGA KIHAU NEI I PAI KI TE KARAKIA KI TE
 KARAREHE, KI TANA WHAKAPAKOKO RANEI, KI TE KORE HOKI E TANGO I TE
 TOHU KI O RATOU RAE, KI O RATOU RINGA; KA ORA, KA KINGI TAHI ME TE
 KARAITI, ROTAHU MANO TAU. (APOKALIPU 19:6, 19-21; 20:4, NJB)

A TAPAO NA E E TIA IA IESU IA HAAMOU I TE MAU NOU O TE AO NEI TEI TAHOE ATU
 IA NA. KA KINGI IA ME TE HUNGA TAPU. I BEIRA TE HOERAA TANO O TE FAAROO.
 TE MEA PEAPEA, E RAVE RAHI O TE FAAROO I TE MAU TAVINI HAANARE E AU RA E
 MEA MAITAI, E ERE RA, MAI TA TE APOSETOIO PAUO I FAAARA (KORINETIA 2, 11:14-
 15). MENA HE NOU AKE TE MOHIU KI TE PAIPERA ME TE RONGOPAI O TE
 RANGATIRATANGA O TE ATUA KA ITI AKE TE WHAWHAI KI A IHO.

7. NAGAIUTOS SA IGIESYA APANSA TANANG PANAHSE

NOA 'TU E MEA AO NA TE TAATA IA MANA'O E MEA MARAMARAMA ROA TATOU, TE VAI RA TE MAU OTIA O TO TATOU MARAMARAMA, TERA RA, "E ORE ROA TE ITE" O TE ATUA (SAIAMO 147:5).

NO REIRA TE ATUA E WAWAO AI KI TE WHAKATIKA I TENEI AO.

NOA 'TU E TE TIATURI RA E RAVE RAHI I TE ATUA, AITA TE RAHIRAA O TE TAATA I HINAARO E ORA MAI TA ' NA E ARATAI MAU RA. TIROHIA NGA MEA E WHAI AKE NEI:

⁸ KUA WHAKAATURIA E IA KI A KOE, E TE TANGATA, TE MEA PAI; A HE AHA TA IHOWA E RARO NEI KI A KOE, ENGARI KO TE MAHI TIKA, KO TE ARORA KI TE TOHU TANGATA, KO TE WHAKAITI ME TE HAERE TAHI ME TOU ATUA? (MIKA 6:8)

HAEREA HAEHAA E TE ATUA I TE HOE MEA TA TE TAATA I INGINE MAU I TE RAVE. MAI TE TAU O ADAMO RAUA O EVA (GENESE 3:1-6), OA MAITI TE TAATA I TE TURU I NIA IA RATOU IHO E I TA RATOU MAU OHIRA MATAMOA, HAU ATU I TA TE ATUA, NOA 'TU TA 'NA MAU FAABERAA (EXODO 20:3-17).

TE HAAPII NEI TE ZUKA A MASEI:

⁵ WHAKAPADA TOU NGARAU KI TE WHAKAWHIRINAKI KI A IHOWA, KAUA HOKI E OKIOKI KI TOU MATAURANGA AKE; ⁶ I OU ADA KATOA WHAKAARO KI A IA, A MANA E WHAKATIKA OU HURAHU. ⁷ KEI WHAKAARO KI A KOE HE MOHIKO KOE; E WEHI KI A IHOWA, KIA MAWHEHE I TE KIHO. (MASEI 3:5-7)

BITA RA TE RAHIRAA O TE TAATA E TIATURI MAU I TE ATUA MA TO RATOU AAU ATOA AORE RA E TIAI IA ARATAI IA 'NA I TO RATOU MAU TAAHIRAA. E RAVE RAHI

TEI PARAU E E RAVE RATOU I TA TE ATUA E HINAARO RA, BIANA RA E NA BEIRA. OUA HAARAREHIA TE TAATA E SATANI (APOKAIPO 12:9) E OUA TORA I TE MAU HIAAI O TEI NEI AO E TE 'TEOTE O TE ORARAA' (IOANE 1, 2:16).

NO BEIRA, E RAVE RAHI TEI FAATUPU I TA RATOU IHO MAU POU FAAROU E TE MAU FAATEBERAA O TE AO NEI, NO TE MEA TE MANA'O RA RATOU E MEA ITE A'E RATOU. HEIHI, E KORE E RATOU (CF. JEREMIAH 10:23) E KORE HOKI E TIHO RIRENETA.

NO BEIRA TE TAATA I HINAARO AI I TE SASIHEIA O TE ATUA (CF. MATTHEW 24:21-22).

WHAKAAROHIA NGA WHAKAMOEMITI

TE HOE O TE MAU PARAU MATAU -ROA "E-HIA E IESU O TE MAU HAAMARAMARAMARAA IA, TA 'NA I HORO A ROTO I TA 'NA A'ORAA I NIA I TE MOU'A OHIVETA.

A HI'O NA I TE TAHI O TA 'NA I PARAU:

³ KA ROA TE HUNGA HE RAWAKORE NEI TE WAIRUA: NO RATOU HOKI TE RANGATIRATANGA O TE RANGI. ⁴ KA ROA TE HUNGA E TANGI ANA, KA WHAKAMARIETIA HOKI RATOU. ⁵ KA ROA TE HUNGA NGARAU MAHAKI: KA RIRO HOKI IA RATOU TE WHENUA. ⁶ KA ROA TE HUNGA E HIARAI ANA, E HIAINU ANA KI TE TIKA: E MAKONA HOKI RATOU. ⁷ KA ROA TE HUNGA TOHU TANGATA: E TOHONGIA HOKI RATOU. ⁸ KA ROA TE HUNGA NGARAU MA: E RITE HOKI RATOU I TE ATUA. ⁹ KA ROA TE HUNGA HOHOU RONGO: KA KIHA HOKI RATOU HE TAMARIKI NA TE ATUA. ¹⁰ KA ROA TE HUNGA E WHAKATOIA ANA MO TE TIKA: NO RATOU HOKI TE RANGATIRATANGA O TE RANGI. (MATAIU 5:3-10).

TEI ROTO I TE SASIHEIA O TE ATUA (CF. MARK 4:30-31), E KIHA ANA KO TE RANGATIRATANGA O TE RANGI E MATIU (CF. MATTHEW 13:31), I BEIRA KA TUTOKI

ΕΝΕΙ ΚΟΥΦΟ **WHAKAARI**. I **ROTO** I **TE** **SHIHEIA** O **TE** **ATUA** E **FAATUPUHIA** I **TE** **PARAU** **FAPAU** NO **TE** **HEIA** **MARU** NO **TE** **FATU** I **TE** **FENOA** E **NO** **TE** **HEIA** **VHIVII** **ORE** **IA** **ITE** I **TE** **ATUA**. **A** **TIAI** **RU** I **TE** **PARAU** **API** **MAITAI** O **TE** **MAU** **HAAMAITAIRAA** I **ROTO** I **TE** **SHIHEIA** O **TE** **ATUA**!

HE TIRA NGA RA O TE ATUA

KO **TE** **PONO** **KO** **TE** **ATUA** **HE** **ARONA** (1 **JOHN** 4: 8, 16) **A** **KAROE** **TE** **ATUA** **MIIHII**. **TE** **FAAITE** **RA** **TE** **MAU** **TURE** **A** **TE** **ATUA** I **TE** **HEBE** I **TE** **ATUA** E I **TO** **TATOU** **TAATA-**
TUPU (**MAREKO** 12:29-31; **IAROVO** 2:8-11). **TE** **MAU** **HAEBEA** O **TEHE** **NEI** **AO**, **ME**
MIIHII **IA** E **E** **HOPE** I **TE** **POHE** (**ROMA** 8:6).

A **TAPAO** **NA** E **TE** **FAAITE** **RA** **TE** **SHIHIA** I **TE** **MAU** **KERISETIANO** **MAU** E **HAAPAO** I **TE** **MAU** **FAAUBERAA**:

¹ **KO** **NGA** **TANGATA** **KATOA** E **WHAKAPONO** **ANA** **KO** **IHU** **TE** **KARAITI**, **RUA** **WHANAU** I **TE** **ATUA**: **KO** **NGA** **TANGATA** **KATOA** E **ARONA** **ANA** **KI** **TE** **WHANAU**, E **ARONA** **ANA** **ANO** **KI** **TANA** **WHANAU**. **²** **MA** **KONEI** **TATOU** **KA** **MATAU** **AI** E **ARONA** **ANA** **TATOU** **KI** **NGA** **TAMARIKI** **A** **TE** **ATUA**, **MA** **TE** **ME**
KA **ARONA** **TATOU** **KI** **TE** **ATUA**, **KA** **PUPURI** **ANO** I **ANA** **TURE**. **³** **KO** **TE** **ARONA** **HOKI** **TENEI** **KI** **TE** **ATUA**, **KIA** **PUPURI** **TATOU** I **ANA** **TURE**. **ME** **ANA** **WHAKAHAU**

E **KORE** **E** **TAUMAHA**. (**IOANE** 1, 5:1-3)

TE **MAU** **"FAAUBERAA** **ATOA** **A** **TE** **ATUA**, **E** **PARAU-TIA** **IA"** (**SALAMO** 119:172). **TE** **ME**
VHIVII **ORE** **TO** **'NA** **HAEBEA** (**TITO** 1, 1:15). **TE** **ME**
REAPEREA, **E** **RAVE** **RAHI** O **TEI** **FARII** I **TE** **MAU** **HURU** **"INO"** E **RAVE** **RAHI** E **AITA** **RATOU** I **ITE** E **AITIA** O **IESU** I **HAEBE** **MAI** **NO** **TE** **FAAORE** I **TE** **TURE** **AORE** **RA** I **TE** **MAU** **PEROPHETA**, **NO** **TE** **FAATUPU** **RA** I **TE** **REIRA** (**MATAIO** 5:17), **NA** **ROTO** I **TE** **FAATAARAA** I **TO** **RATOU** **AURAA** **MAU** E **TE** **FAARAHII** **ATU** **A** I **TA** **TE** **RAHIRAA**. **WHAKAARO** (**HEI** **TAVIRA**, **MATTHEW** 5:21-28). **QUA** **HAARII** **IESU** E **"O** **TEI** **HAAPAO** E **O** **TE** **HAARII** I **TE** **REIRA**, E **PARAUHIA** **IA** E **E**

**RAHI OIA I TE BASILEIA O TE AO RA" (MATIAO 5:19) (E NEHENEHE TE MAU PARAU
"TE BASILEIA O TE ATUA" E TE "BASILEIA O TE RA" I TAUI).**

**TE HAARI RA TE BIBILIA E MEA PONE TE FAAROU AORE E OHIRA (IAKOBO 2:17). HE
TOKOMAHA E KII ANA KI TE WHAI IA IHO, ENGARI E KORE E WHAKAPONO PONO KI
ANA WHAKAAKORANGA (MATTHEW 7:21-23) ME TE KORE E PEE I A IA KIA RITE KI
TA RATOU (CF. I CORINTHIANS 11:1). "TE HARA, O TE OFATIRAA IA I TE TURE" (IOANE
1, 3:4 , MN) E UA HARA PAATOA (ROMA 3:23). HEOI, E WHAKAATU ANA TE
PAIPEPA KA WIKITORIA TE MAHI TONU I RONGA I TE WHAKAWAKANGA (JAMES 2:13)
I TE MEA HE TIHO MAHERE TA TE ATUA MO TE KATOA (CF. LUKE 3:6).**

**TEITA TE MAU RAWEA A TE TAATA, TAA E ATU I TE MAU EA A TE ATUA, E OHIRA.
I ROTO I TE BASILEIA MIHENIOMA, E FAATERE IESU MA "TE RAAU AURI" (APOKALIPU
19:15), E E NOAA MAI TE MAITAI IA ORA TE TAATA I TE EA O TE ATUA. TE VAI
RA TE MAU FIFI ATOA O TE AO NEI NO TE MEA TE PATOI NEI TE MAU TOTAIETE
O TEIE NEI AO I TE AUARO I TE ATUA E I TA NA TORE . KO NGA HITORI E
WHAKAATU ANA KAORE TE TANGATA E RAHA KI TE WHAKAOTI I NGA RARU O TE
HAPORI:**

**⁶ KO TO TE KIKOKIRO WHAKAARO HOKI HE MATE, KO TO TE WAIRUA IA HE
ORA, HE RANGIMARIE. ⁷ HE TIRANGA WHAWHAI HOKI KI TE ATUA TE
WHAKAARO KI TE KIKOKIRO; NO TE MEA KARE I RARO I TE TURE A TE
ATUA, E KORE ANO E TAHA. ⁸ NA E KORE E TAHA E TE HUNGA I TE KIKOKIRO
TE WHAKAMANAWAREKA KI TE ATUA. (ROMA 8:6-8).**

**TE TIA I TE MAU KERESETIANO IA TIATONU I TE PAE VARUA, E UA HORO'AHIA TE
VARUA O TE ATUA NO TE NA REIRA I TEIE NEI TAU (ROMA 8:9), NOA'TU TO TATOU
IHO MAU PARUPARU:**

**²⁶ KITE ANA HOKI KOUTOU, E ORU TEINA, KI TO KOUTOU KARANGATANGA,
KIHA I TOKOMAHA TE HUNGA WHAKAARO O TE KIKOKIRO, KIHA I
TOKOMAHA TE HUNGA NONGI, KIHA I TOKOMAHA TE HUNGA NONGI E**

KARANGATIA ANA. ²⁷ ENGARI I WHIRIWHIRIA E TE ATUA KO NGA MEA KOWARE O TE AO, HEI MEA E WHAKAMA AI TE HUNGA WHAKAARO; ²⁸ KO NGA MEA WARE O TE AO, KO NGA MEA E WHAKAHAWEATIA ANA, I WHIRIWHIRIA E TE ATUA, ME NGA MEA KAHORE NOA IHO, HEI WHAKAKAHORE I NGA MEA AKE, ²⁹ KIA KORE AI TETAHI KIKOKIRO E WHAKAMANAMANA I TONA ARDARO. ³⁰ NO 'NA RA OUTOU I ROTO I TE MESIA RA IA IESU, O TEI RIRO BI PAARI NO O MAI I TE ATUA RA NO TATOU-E TE PARAU-TIA, E TE HAAMO'ARAA, E TE FAAORARAA ^{-31 IA MAIHI HOI TEI PAPAHI RA,} "O TEI TEOTEO RA, IA ARUE OIA I TE FATU." (KORINETHIA 1, 1:26-31).

ME WHAKAKORORIA NGA KARAITIANA KI TE MAHERE A TE ATUA! GE HARE NEI TATOU MA TE FAAROO I TEI NEI (KORINETHIA 2, 5:7), MA TE HI'O I NIA (KOIOSA 3:2) MA TE FAAROO (HEBERA 11:6). GE HAAMAITAIHIA TATOU NO TE HAAPAO I TE MAU FAAUREAA A TE ATUA (APOKAIPO 22:14).

NO TE AHA TE EVANGELIA O TE SASILEIA O TE ATUA?

GE MANA'O RA TE MAU POROTETANI E I TO RATOU FAHIRAA IA IESU BI FAAORA, UA IMI RATOU I TE SASILEIA O TE ATUA. GE WHAKAPONO ANA NGA KATORIRA KO TE HUNGA KUA IHIHIA, AHAKOA KONGAHUNGA, KUA URU KI TA RATOU HAHI HEI RANGATIRATANGA. KO NGA KATORIRA ME TE ORTHODOX EASTERN KI TE WHAKAARO NA ROTO I NGA HAKARAMETA, ME ETANI ATU, KEI TE RAPU RATOU I TE RANGATIRATANGA O TE ATUA. AHAKOA RA IHIHIA NGA KARAITIANA, RA TITIRO NGA KARIKI-ROMA-POROTETANI KI TE AO KI TE WHAKATAU I NGA RAPU O TE TANGATA. AHU RATOU KI TE WHAI I TE WHENUA-ARONGA (CF. ROMANS 8:6-8).

GE IMIRAA NA MUA I TE SASILEIA O TE ATUA (MATAIU 6:33) O TE RIRORAA IA BI FA NO TE ROARAA O TO 'NA ORARAA NO TE MAU KERISETIANO. GE WHAINGA, KAU E TITIRO KI TE AO MO NGA OTINGA, ENGARI KI TE ATUA ME ANA HURAHU. GE TAUI TE PARAU API MAITAI O TE SASILEIA O TE ATUA I TO TATOU ORARAA.

TE PARAU RA TE BIBIHA E E FAATERE TE MAU KERISETIANO E O IESU, TERA RA, TE TAA RA ANEI IA OE TE AURAA E NA TE MAU KERISETIANO MAU E FAATERE I TE MAU OIRE? UA HAAPII IESU:

¹² I HAERE TETAHI RANGATIRA KI TETAHI WHENGA MAMAO, KIA RIRO MAI IA IA TETAHI RANGATIRATANGA, KA HOKI MAI AI. ¹³ KOTAHU TEKAU ANA PONONGA I KARANGATIA E IA, ROTAHU TEKAU NGA PAUNA I HOATU E IA KI A RATOU, KA MEA KI A RATOU, MAHIA ENEI, KIA HOKI MAI RA ANO AHAU. ¹⁴ OTIRA I KIHO TONA IWI KI A IA, KA TONO KAREBE I MURI IA IA, KA MEA, E KORE MATOU E PAI KI TENEI HEI KINGI MO MATOU.

¹⁵ “A, I TONA HOKINGA MAI, KA RIRO MAI I A IA

RANGATIRATANGA, KA MEA IA KIA KARANGATIA KI A IA AUA PONONGA I HOATU NEI E IA KI A RATOU, KIA MOHIO AI IA KI TE MAHA O NGA MEA I RIRO MAI I TETAHI, I TETAHI I TE HOKOHOKO. ¹⁶ KA TAE MAI TO MUA, KA MEA, E KARA, KA NGAHURU NGA PAUNA KUA MAHIA KI TAU PAUNA. ¹⁷ KA MEA TERA KI A IA, PAI RAWA, E TE PONONGA PAI; PONO TONU ROE I TE MEA NOHINOHU RAWA, NA, HEI RANGATIRA ROE MO NGA PA ROTAHU TEKAU. ¹⁸ A, KO TE HAEREINGA MAI O TE TUARUA, KA MEA, E KARA, E RIMA NGA PAUNA KUA MAHIA KI TAU PAUNA. ¹⁹ KA MEA ANO IA KI A IA, HEI RANGATIRA ANO ROE MO NGA PA E RIMA. (LUKA 19:12-19)

KIA PONO KI NGA MEA ITI KEI A ROE INAIANEI. KA WHAI WAAHI NGA KARAITIANA KI TE WHAKAHAEBE I NGA TAONE PONO, I ROTO I TE RANGATIRATANGA PONO. UA PARAU ATOA IESU, “TEI IA ‘U NEI TA ‘U UTUA, IA HOROA ‘TU TE TAATA ATOA I TA ‘NA RA OHIPA.” (APOKAIPO 22:12). E FAANAHOAAA TA TE ‘ATUA (IOBA 14:15) E TE HOE VAHI (IOANE 14:2) NO TE FEA O TE PAHONO MAU IA ‘NA (IOANE 6:44; APOKAIPO 17:14). KO TE RANGATIRATANGA O TE ‘ATUA MO TE PONO, KA TAEA E ROE TE URU KI ROTO!

I TE OMŪARAA O TE MATAHITI 2016, TE VAI RA I ROTO I TE VEĀ SCIENCE TE HŌE TŪMU PARAO TEI PARAOHIA “TE MAŪA O TE NAHOA TAATA” O TEI FAAITE E E NEHEHEHE TE MARAMARAMA ARTIFICIAL E TE CROWDSOURCING E FAATITIAIFARO I “TE MAU FIFI INO” E FAREREHIA NEI E TE TAATA. TEIE RĀ, AITA TE TŪMU PARAO I TAA MAITAI BAHA TE INO, E NAPEĀ IA FAATITIAIFARO I TE REIRA.

KO TE MAHI TAHI, I TŪA ATU I TE WHAI I NGA HŪARAHĪ POHO O TE ĀTŪA, HE RITE KI TE MATE I TE RAUTAU 21^{MAI} I TE HŌRINGA MAI I MŪRI I TE WAIPŪKE NEI I TE WA I MAHI TAHI AI TE TANGATA KI TE HANGA I TE PARE O SABĒIA I HINGA (GENESE 11: 1-9).

KO NGA RARURARU I TE AO, I NGA WAAHI PEHEI I TE MIDDIE ĒAST (AHĀROA NGA PAINGA O TE TINANA E TŪMANAKŌHIA ANA, HEI TAŪIRA, DANIEL 9: 27A; 1 THESSALONIANS 5: 3), RA KORE E WHĀKATAHĪA E TE TANGATA - E HĪHĪA ANA TATOU KI TE RANGIMARIE O TE RANGATIRATANGA O TE ĀTŪA (ROMA 14: 17).

KO NGA RARURARU O TE WHĀKAWETIWETI O TE AO, AHĀROA NGA PAINGA E TŪMANAKŌHIA ANA, KAORE E WHĀKATAHĪA (CF. ĒZEKIEL 21: 12) E TE HUNGA TINIHANGA I ROTO I TE UNITED NATIONS (CF. REVELATION 12: 9)-E HĪHĪA ANA TATOU KI TE KOA ME TE WHĀKAMARIE O TE RANGATIRATANGA O TE ĀTŪA.

ĒITĀ TE MAU FIFI O TE NATŪRA E FAATITIAIFAROHĪA NA ROTO I TE OHĪPA AMŪI NA TE AO NEI, NO TE MEĀ E TAŪTURU TE MAU NŪNĀA O TE AO NEI I TE HAAMOŪ I TE FENŪA (ĀPOKALĪPO 11:18), E FAATITIAIFAROHĪA RĀ E TE SASĪHĪA O TE ĀTŪA.

KO NGA TAKE O TE MOEPŪRU, TE MATEROTO, ME TE HŌRO I NGA WAHANGA TINANA TANGATA E KORE E WHĀKATAHĪA E TE ŪSĀ (CF. REVELATION 18:13), ENGARI NA TE RANGATIRATANGA O TE ĀTŪA.

KO TE NAMA NEI A TE ŪSĀ, ŪK, ME ERA ATU IWI MAHA E KORE E WHĀKATAHĪA NA ROTO I TE HŌKOHŌKO O TE AO, ENGARI I TE MŪTONGA (I MŪRI I TE WHĀKANGAROMANGA A HĀBĀKKŪK 2:6-8) E TE RANGATIRATANGA O TE ĀTŪA.

ƆBITA TE ITE ORE E TE HAAPĪHĪRAA HĀPE E FAATITĪAIFAROHĪA E TE MAU ʻŌNĪAA
ʻAMŪI-E HĪNAARO TATŪ I TE SASĪĪĪA O TE ʻATŪA. ƆBITA TE MAU ARORAA I TE PAE
FAAROO E FAATITĪAIFAROHĪA NA ROTŪ I TE HOĒ PŪPŪ EORŪMENE-AMŪI-RAA I TE
PAE FAAROO O TE FARĪI I TE FAAORARAA TAA Ē ATŪ IA IESU MAU O TE SĪBĪĪIA. KO
TE HĀRA ƆƆ RĀROʻRĀʻĀ I ROTŪ I TE AO, A MO TENA, E HĪHĪIA ANA TATŪ KI TE
PATŪNGA TAPŪ A IŪ ME TŪNA HŪKĪNGA MAI KI TE RANGATĪRATANGA O TE ʻATŪA.
ʻĀITA TA TE ITE AIVĀNĀA I TE PAE RARAAORAA I TEI NEI TAU I TE MAU
PAHONORAA ATŪA NO TE ORAORA-MAITAI-RAA O TE TAATA-E HĪNAARO TATŪ I
TE SASĪĪĪA O TE ʻATŪA.

ƆBITA TE MAU FIFI O TE POIA E FAATITĪAIFAROHĪA E TE MAU TAOʻA RARORŪPI-I-RAʻA-
HĪA O TE TŪU NEI I TE MAU TŪHĀA O TE AO NEI I TE FIFI I TE OʻE NA ROTŪ I TE MAU
MAA HŪTŪ-E HĪNAARO TATŪ I TE SASĪĪĪA O TE ʻATŪA.

KO TE RAWĀKŪRE NEI I ROTŪ I NGA WĀHI O ʻĀWHĒRĪKA, ʻĀHĪA, ME ETĀHI ATŪ WĀHI,
I TE WA E WĀHI HŪA ANA MO TĒTĀHI WA MAI I TE WA MUTŪNGA ʻSABŪIONIAʻ (CF.
REVEĪATION 18: 1-19), E KORE E WHĀKĀOTI I TE RARŪRARŪ O TE RAWĀKŪRE-E
HĪHĪIA ANA TATŪ KI TE RANGATĪRATANGA O TE ʻATŪA. ƆTE MANAʻO E, TAA Ē ATŪ
IA IESU, E NEHĒNEHĒ TE HŪITAATA E FAATŪPŪ I TE ŪTOPĪA I ROTŪ I TEI ʻANŪTAŪ
INO I TEI NEI TAUʻ, E EVĀNEĪIA HĀPE IA (GALĪATĪA 1:3-10).

ƆTE TŪHĀA MIĪENĪŪMA O TE SASĪĪĪA O TE ʻATŪA O TE HOĒ IA SASĪĪĪA MAU O TE
HAAMĀHĪA I NĪA I TE FĒNUA NEI. Ɔ NIŪHĪA TE REĪRA I NĪA I TE MAU TORE HĒRE A
TE ʻATŪA E TE HOĒ ʻATŪA HĒRE EI ARATAI. KA KĪNGI TĀHI TE HŪNGA TAPŪ ME TE
KARĪITI MO NGA TAU KŪTĀHI MANŪ (ʻĀPOKĪŪPO 5:10; 20:4-6). KA ŪRŪ KI TENĒI
RANGATĪRATANGA TE HŪNGA POŪNO I ROTŪ I TE ƆHĀHI A TE ʻATŪA, ENĀRI KĀREKĀŪ
HE KĀRAIPĪTORE E KĪI ANA KO TE RANGATĪRATANGA O TE ʻATŪA TE ƆHĀHI
(KĀTORĪKA ME ETĀHI ATŪ). ŪA PATŪI TE ƆKĀĪĒSĪA RŪMA I TE HAAPĪHĪRAA
MIĪENĪŪMA, E I MOŪI AʻE, E PATŪI ŪʻANA ʻTŪ Ā TE REĪRA I TE PORŪI O TE EVĀNEĪIA
A TE SĪBĪĪIA A PĪRĪ NOA ʻI TATŪ I TE HOPEA. Ɔ RĪRO PAŪA TE REĪRA I TE
HAAPŪORORORAA RAHI I TE MAU ʻŪEA O TE NEHĒNEHĒ E TĀŪTŪRŪ I TE FAATŪPŪRAA
I TE ƆMATAIO 24:14.

I ROTO I TO 'NA TŪHAA HŌPEA, TE VA I RA TE SASIŪIA Ō TE 'ĀTŪA I TE 'TERŪSAIEMA 'ĀPI, Ō TE PŌU MAI MAI TE RA'I MAI I TE 'ĀTŪA RA" ('ĀPOKAIPO 21:2) E E ŌRE RŌA TO 'NA TŪPŪRAA E HŌPE. KARE HE KIŪO I MŪRI, KAHŌRE HE PŌUŪI, KAHŌRE HE MATE.

KO TE KAŪWHĀU ME TE MOHIŌ KI TE RŌNGŌPAI Ō TE RANGATIRATANGA Ō TE 'ĀTŪA HE KAUPAPA NEI Ō TE PAIPEBA. ŪA HĀAPII TE FEIA PAPAI Ō TE 'FAŪFAA TĀHITO NO NIA I TE REIRA. ŪA HĀAPII IESU, PAŪIO E IOANE NO NIA I TE REIRA. KO TE KAŪHĀU 'KARAITIANA' TAWHITO RAWA ATŪ I ŌRA I WAHŌ Ō TE KAWENATA ŪHŌU I ARO MO TAŪA MEA. KO NGA KAIRAHĪ KARAITIANA I TE TIMATANGA Ō TE RAUTAU TŪARŪA, PEBA I A POIYCARP RAŪA KŌ 'MEIITO , I ARO MO TAŪA MEA. TE HĀAPII NEI TATŌU I ROTO I TE 'EKAIŪESIA A TE 'ĀTŪA I TEIŪE MAHANA . 'Ā HĀAMANA'Ō E Ō TE SASIŪIA Ō TE 'ĀTŪA TE TOMU PARAU MATAMŪA TA TE SIBIŪIA E FAATE RA I TA IESU I PORO ('MARĒKO 1:13 . Ō TA 'NA ATOA IA I PORO I MŪRI A'E I TE TIAFAAHŌU-RAA (ŌHIPIA 1:3)-E MEA TIA I TE MAU KERISETIANO IA IMI NA MŪA ('MATAIO 6:33).

KO TE RŌNGŌPAI EHARA I TE MEA MO TE ŌRANGA ME TE MATE Ō IHU ANAKE. TE HĀAPAPŪRAA Ō TE EVANGĒLIA TA IESU E TA 'NA MAU PŪPI I HĀAPII, Ō TE SASIŪIA Ō TE 'ĀTŪA IA Ō TE HĀERE MAI. TEI ROTO I TE EVANGĒLIA Ō TE BASIŪIA TE FAORARAA NA ROTO I TE 'MESIA, TEI ROTO ATOA RĀ TE HĀAPIIŪRAA I TE HŌPEA Ō TE MAU FAATEPEBA TAATA ('ĀPOKAIPO 11:15).

'Ā HĀAMANA'Ō NA, ŪA HĀAPII IESU E BITA TE HŌPEA E TAE MAI I MŪRI A'E I TE PORO-HĀERE-RAHĪA TE EVANGĒLIA Ō TE BASIŪIA I TO TE AO NEI BI ITE NO TE MAU NŪNAA ATOA ('MATAIO 24:14). 'Ā KŌ TAŪA KAŪWHĀU KEI TE TŪPU INAIANEI.

KO TE RŌNGŌPAI KŌ TE RANGATIRATANGA Ō TE 'ĀTŪA TE ŌTINGA KI NGA RAŪO E PA ANA KI TE TANGATA . ŪEŌI, KOR'E TE NŪINGA E PAI KI TE TAŪTOKO, KI TE WHĀKARONGO, KI TE WHĀKAPONO KI TE PONO. 'E MEA MŪRE ŌRE TE SASIŪIA Ō TE 'ĀTŪA ('MATAIO 6:13), AŪEA "TE MOU NEI HŌI TEIŪE NEI AO." (KORINĒTIA 1, 7:31).

KO TE KAWHAU I TE RONGOPAI PONO O TE RANGATIRATANGA O TE ATUA KO
TETAHI MEA E ARO NOI ANA TATOU I ROTO I TE WHAKI HAERE TONO A TE ATUA.
TE TITAVA NEI MATOU I TE HAAPU I TE MAU MEA ATOA TA TE SIBIRIA E HAAPU
RA (MATAIO 28:19-20), E TAE NOA TU I TE SASIPIA O TE ATUA (MATAIO 24:14
). A TIAI NOA I TATOU I TAUA BASIPIA RA, E TIA IA TATOU IA HAAPU E IA PEE I TE
MAU EA O TE ATUA E IA TAMAHANAANA IA VETAHI E E HINAARO RA E TIATURI I
TE PARAO MAU.

HEITA ANEI E TIA IA OTOU IA TERO I TE PORORAA I TE EVANGELIA O TE SASIPIA O
TE ATUA E HAERE MAI NEI? KA WHAKAPONO KOE KI TE RONGOPAI O TE
RANGATIRATANGA O TE ATUA?

MASEGORO NGA ANEMGA IARAWSYD

NA VAIBENVOIAVOIA NI AMERIKA NI MASEGORO NGA ANEMGA IARAWSYD KEI TE: 1036 W. GRAND AVENUE, GROVER BEACH, ROTORUA, 93433 US%; MATAVEIWA WWW.CEOG.ORG.

MASEGORO NGA ANEMGA IARAWSYD (CEO) PAETOKOTOKO

CEO. ASIA IYI SAITI INOTARISA RU'ASIA.

CEO. IAN HANGAI ANA TENEI PAE KI TE HUNGA O TE TOKU IHO INDIAN.

CEO. KEU NA VANCA ORO SA MCATARI YANI KI EUROPE.

CEO. NY SAITI IYI YAKANANGANA NE'NEW ZEALAND NEVAMWE VANE DZINZA BSBRITISH.

CEO. ORE KOINEI TE PAETOKOTOKO MATUA O TE MASEGORO NGA ANEMGA IARAWSYD. E QARAVI IRA NA TAMATA ENA VEIVANCA REBEGA. E TIRO KINA NA ITOKOTOKO, ISEMA, KEI NA VIDIO.

CEO. CANADA. CA IYI SAITI YAKANANGWA KUNE AVO VARI KUCANADA.

CEO. AFRICA. ORE HANGAI ANA TENEI PAE TE KI TE HUNGA I ROTO I AFRICA.

CD. LID. ES LA CONTINUACION DE LA IGLESIA DE DIOS. ORO NA MATAVEIWA NI VOSA VAKA-SIPENI NI MASEGORO NGA ANEMGA IARAWSYD.

PNI. NY. PH PATUOY NA IGLESYA NG DIYOS. IYI NDIYO WEBHUSAITI YEPHILIPPINES MASEGORO NGA ANEMGA IARAWSYD. HE MOHIOHO I ROTO I TE REO INGARINI ME TE TAGALOG.

MATAVEIWA NI ITOKOTOKO KEI NA ITOKOTOKO MAKAWA

CEO. W. R. T. CEO. NYHU NE'NHORONDO MAWEBHUSAITI IYI WEBHUSAITI GHISHANDISO GHIRURO GHEKUZIVISA UYE INE NHAU, DZIDZISO, ZVINYORWA ZVENHORONDO, MAVHIDHIYO, UYE ZVIGADZIRISO ZVECHIPOROFITA.

CEO. R. C. H. I. S. T. O. R. Y. S. O. O. CEO. HE MEA NGAWARI TENEI KI TE MAHARA KI TE PAETOKOTOKO ME NGA TUHINGA ME NGA KOREBO MO TE HITORI O TE HANI.

SIS. G. CEO. W. S. P. R. O. P. H. I. CEO. NY. NY. IYI WEBHUSAITI BEDIYO YEPAMHEPO INOVHARA NHAU UYE MISORO YEBHAIHHEI.

YOOTUBE ME AWA ATAATA BITCHUTE MO A'ORAA ME A'ORAA

SIBI. E. NEWS. P. R. O. P. H. E. Y. SAIA NI KARABURENI. CEO. SERMONETTE MAVHIDHIYO.

CEO. AFRICA SAIA NI KARABURENI. KAREBE CEO I ROTO I TE REO AFRICAN.

CEO. ANIMATIONS SAIA NI KARABURENI ME VAKAVUICI NA IVAKARAU ESO NI VAKABAUTA VAKARISITO.

CEO. SERMONES SAIA NI KARABURENI INE MASHOKO MUMUTAURO WEGHISPANISH.

CONTINUING CEO SAIA NI KARABURENI. A'ORAA ATAATA CEO.

E VAKARAITARI ENA ITABA ORO E RA ESO VEI IRA NA BUOKO ERA VO TIRO (KEI NA SO TAIE E MURI) ME BAETA E DOA NA VAIE MAI JERUSALEMI RA DAO VAKATOKAI ENA SO NA GAONA ME CENAGIE, IA E VAKAMACAIATARI VAKAVINARA GARE ME VAKA NA OLOTO NI KAILO ENA RA KEI JERUSALEMI (E VAKATOKAI TIRO ORO ME MT. SAIONI):

IYI INOPONGIDZIRWA RUVÉ YAIWE SAIITI YEIMWE YERUTANGA CHECHI YECHRISTIAN CHIVAKWA. CHIVAKO CHAZOPARIDZIRWA 'EVHANGERI YAJESU YOCUMAMBO HWA MWARI.' ICHI CHAIYA CHIVAKO CHAIYA MOCJERUSALEM CHAIDZIDZISA. DIOSNONG PROVIDENSA MAOANG PAGOOMAIA.

HIKI TENGI TAKE WHAKAWHETAI ANO MATOU TE ATOA, KAHORE MOTO, NO TE MEA...NA, E OKU TEINA, KA MEINGA KOUTOU HEI AKONGA MO NEA HANI A TE ATOA I HIORIA I ROTO I A KARAITI IHO (1 THESSALONIANS 2:13-14)

TOTONE TONO HOKI TE WHAKAPOHO I TOKUA KOTANI HEI MO TE HONGA TAPU (JUDE 3)

NA KA MEA IA KI A RATOU, ME KAOWHAO ANO E AHAO TE RANGATIRATANGA O TE ATOA KI ERA ATO PA, MO TENGI HOKI KUA TONOA MAI HEI AHAO (1 COR 4:13)

KO TE RAPU I TE RANGATIRATANGA O TE ATOA, ME ENGI MEA KATO(A) KA TAPIRITIA KI A ROE. KAUA E WEHI, E NEA KAHU NOHINOHI; NO TE MEA KO TE PAI IA O TAU PAPA KIA HOATU KI A ROE TE RINGITANGA (1 COR 12:31-32)

NA KA KAOWHAOTIA TENGI RONGORAI O TE RANGATIRATANGA I TE AO KATO(A) HEI KAIWHAKAATO KI NEA IWI KATO(A), A KA TAE MAI TE MOTONGA. (MATAI 24:14)